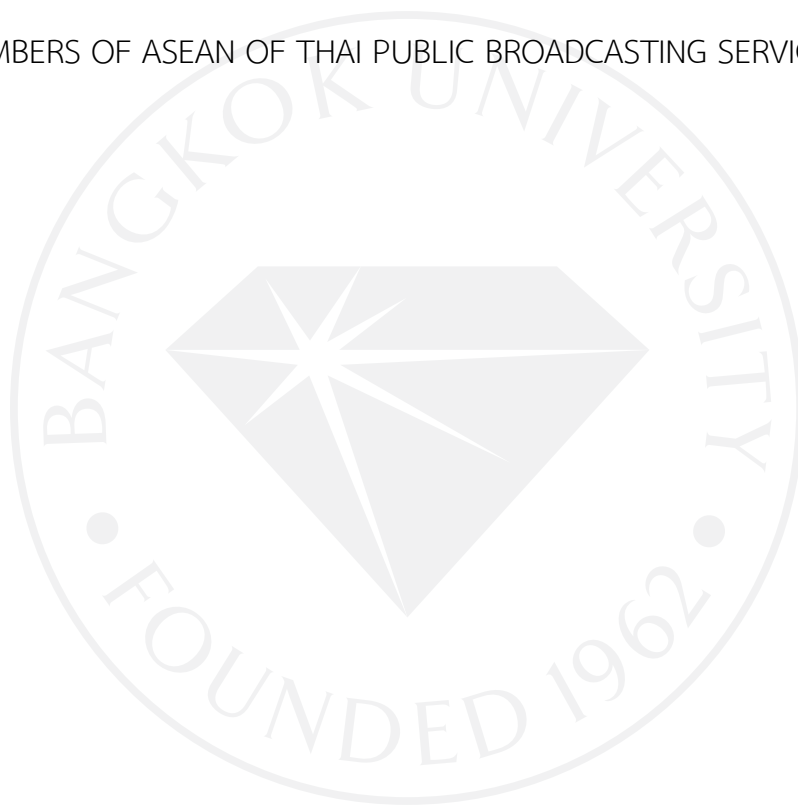

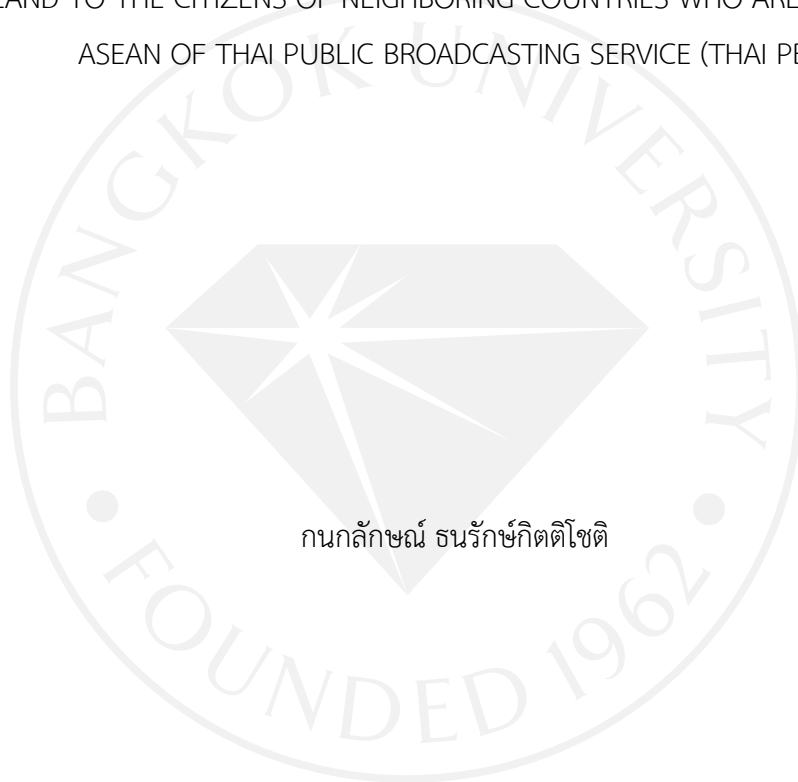
การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชน
ในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

THE PRESENTATION OF CONTENT TO CREATE A BOND BETWEEN THE PEOPLE
OF THAILAND TO THE CITIZENS OF NEIGHBORING COUNTRIES WHO ARE
MEMBERS OF ASEAN OF THAI PUBLIC BROADCASTING SERVICE (THAI PBS)

การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชน
ในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

THE PRESENTATION OF CONTENT TO CREATE A BOND BETWEEN THE PEOPLE OF
THAILAND TO THE CITIZENS OF NEIGHBORING COUNTRIES WHO ARE MEMBERS OF
ASEAN OF THAI PUBLIC BROADCASTING SERVICE (THAI PBS)

กนกลักษณ์ ธนรักษกิตติโชติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2559

©2560

กนกลักษณ์ ธนรัชกิตติโชติ

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

เรื่อง การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศ
เพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ผู้วิจัย กนกลักษณ์ ธนรักษากิตติโชติ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริชัย อรรคอุดม)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.โยชิน แสงดี)

ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา ผลอนันต์)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิติ ศรีแสงนาม)

(ดร.คันสนีย์ เทพปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 7 เดือน มกราคม พ.ศ. 2560

กนกลักษณ์ ธนรักษ์กิตติโชติ. ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์,
มกราคม 2560, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน
ที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (174 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริชัย อรรถอุดม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษานโยบายการนำเสนอและวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและสารคดีที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนต่อความผูกพันระหว่างชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนเป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ กับการวิจัยเชิงปริมาณการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกกับผู้อำนวยการฝ่ายข่าว บรรณาธิการข่าวต่างประเทศและโปรดิวเซอร์รายการ Spirit of Asia และการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณสอบถามกลุ่มตัวอย่าง อายุ 25-40 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ชมรายการของไทยพีบีเอส จำนวน 400 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ พบว่า นโยบายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นการรวบรวมข่าวสารในทุกแง่มุมมานำเสนอให้ผู้ชมได้เห็นภาพอาเซียนอย่างรอบด้าน มีการนำเสนอผลกระทบที่มีต่อคนไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ รับทราบและเตรียมความพร้อมกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ชาวไทยได้ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านจากการเรียนรู้เรื่องราวระหว่างกัน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า รูปแบบการรับชมที่ชมตามผังรายการและดูย้อนหลังไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ($\chi^2=2.676$ df = 2 P-value .262) กล่าวคือจะดูตามผังรายการหรือดูย้อนหลังไม่มีความแตกต่างกัน ขณะที่การเปิดรับชมมีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($\chi^2=33.235$ df = 4 P-value = 0.000) และได้พบอีกว่า รูปแบบของรายการด้านรายการข่าวจะมีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันในด้านความคิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2= 30.078$ *df = 4 P-value = 0.00) และมีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันทางด้านพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ($\chi^2= 11.138$ df = 4 P-value = 0.025)

อนุมัติ:

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Tanalukkittichod, K. M.Com.Arts (Strategic Communication), January 2017,
Graduate School, Bangkok University.

The Presentation of Content to Create a Bond between the People of Thailand to
the Citizens of Neighboring Countries Who are Members of ASEAN of Thai Public
Broadcasting Service (Thai PBS) (174 pp.)

Thesis Advisor: Asst.Prof.Arishai Akraudom, Ph.D.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the policies of presentation and compared analysis of the form and content of news and documentaries about the relation between Thai citizens and ASEAN citizens This research was combined the qualitative research with quantitative research by using qualitative depth interviews with News Director Foreign News Editor and producers of Spirit of Asia, literature review and quantitative research inquiry the subjects, aged 25-40 years old, living in Bangkok city, and were the viewers of Thai Public Broadcasting Service (Thai pbs) with accidental sampling. The results revealed that the policies of presentation about ASEAN community were information collected on all aspects to present all side of ASEAN to the audiences. There are presentation of impact on Thai citizens, both positive and negative. To aware, acknowledge and prepare the audiences for the changes. To get closer between Thai citizens and neighboring countries to learn about each other. Moreover, It also found that the form of viewing and playback programming had no relation to presentation of content for creating emotion between Thai citizens and ASEAN citizens. ($\chi^2 = 2.676$ df = 2 P-value .262) Therefore, viewing the program on schedule or viewing playback had no different. While viewing related with the presentation of content to engage in behavior. With statistically significant ($\chi^2 = 33.235$ df = 4 P-value = 0.000), and found that. The format of the news program were related to the presentation of content to engage in the idea. With statistically significant ($\chi^2 = 30.078$ *df = 4 P-value = 0.00) and the relation with

content presentation to engage in the behavior. With statistically significant ($\chi^2 = 11.138$ df = 4 P-value = 0.025).

Approved: _____
Thesis Advisor

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ล้วนมาจากความเมตตาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริชัย อรรคอุดม รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และรองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงคณาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่ให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย และนักวิจัยทุกท่านที่ได้สืบทอดความรู้ไว้ให้นำมาใช้ศึกษาอ้างอิง และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ในห้องเรียน และตลอดจนสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และผู้ให้ข้อมูลที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ได้มอบทุนการศึกษา ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด

กนกลักษณ์ ธนรักษ์กิตติโชติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาคำวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.4 สมมติฐานการวิจัย	7
1.5 ขอบเขตการวิจัย	7
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.8 นิยามศัพท์	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	11
2.2 แนวคิดบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน	17
2.3 ทฤษฎีการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน (Media Organization Management)	21
2.4 ทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory)	25
2.5 แนวคิดเนื้อหาและรูปแบบของสื่อโทรทัศน์	27
2.6 แนวคิดความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement)	30
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
3.1 การออกแบบการวิจัย	37
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.3 เครื่องมือการวิจัย	40
3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ	41
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ) วิธีดำเนินการวิจัย	
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	44
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	82
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	132
5.1 สรุปผลการวิจัย	133
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	142
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา	150
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	151
บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก	160
ประวัติเจ้าของผลงาน	174
ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ในวิทยานิพนธ์	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1: แสดงจำนวนประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร	39
ตารางที่ 4.1: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตาม ตามเสาหลักของประชาคมอาเซียน	50
ตารางที่ 4.2: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตาม ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	50
ตารางที่ 4.3: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตาม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	52
ตารางที่ 4.4: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตาม ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	53
ตารางที่ 4.5: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามตามเสาหลัก ของประชาคมอาเซียน	63
ตารางที่ 4.6: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียน	64
ตารางที่ 4.7: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน	69
ตารางที่ 4.8: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน	71
ตารางที่ 4.9: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ	83
ตารางที่ 4.10: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	83
ตารางที่ 4.11: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	84
ตารางที่ 4.12: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	84
ตารางที่ 4.13: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการรับชม	85
ตารางที่ 4.14: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่	85
ตารางที่ 4.15: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลา	86
ตารางที่ 4.16: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบรายการ	86
ตารางที่ 4.17: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนประเทศ ของประชาคมอาเซียน	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน	87
ตารางที่ 4.19: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเนื้อหารายการ	89
ตารางที่ 4.20: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการข่าว	89
ตารางที่ 4.21: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการสารคดี	90
ตารางที่ 4.22: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายการที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน	90
ตารางที่ 4.23: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าว	91
ตารางที่ 4.24: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดี	92
ตารางที่ 4.25: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าว	93
ตารางที่ 4.26: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการสารคดี	94
ตารางที่ 4.27: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	95
ตารางที่ 4.28: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์	95
ตารางที่ 4.29: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิด	97
ตารางที่ 4.30: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรม	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.38: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา เวลากับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่าง ประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก ประชาคมอาเซียน	111
ตารางที่ 4.39: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบ การรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่าง ประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคม อาเซียน	112
ตารางที่ 4.40: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชน ชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	114
ตารางที่ 4.41: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชน ชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	115
ตารางที่ 4.42: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชน ชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	116
ตารางที่ 4.43: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการ สารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่าง ประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก ประชาคมอาเซียน	118
ตารางที่ 4.44: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการ สารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่าง ประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก ประชาคมอาเซียน	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.54: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบรายการข่าวและสารคดีกับการ นำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชน ชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	130

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1: กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ภาพที่ 4.1: รูปแบบรายการ Spirit of Asia	48
ภาพที่ 4.2: รายการ AEC Business Class รู้ทันเออีซี (ออกอากาศ 28 ก.ค. 2559)	59
ภาพที่ 4.3: รายการที่นี้ Thai PBS (ออกอากาศ 2 ก.ย. 2559)	60
ภาพที่ 4.4: รายการ คิติกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS (ออกอากาศ 22 ส.ค. 2559)	60
ภาพที่ 4.5: รายการ ทันโลก: รถไฟความเร็วสูง (ออกอากาศ 26 พ.ย. 2559)	60
ภาพที่ 4.6: รายการ วันใหม่ Thai PBS (ออกอากาศ 15 ก.ค. 2559)	61
ภาพที่ 4.7: รายการ ข้าวเที่ยงไทยพีบีเอส (ออกอากาศ 5 ก.พ. 2559)	61
ภาพที่ 4.8: รายการ ข้าวคำ “มิติใหม่ ทัวไทย” (ออกอากาศ 18 พ.ค. 2559)	61
ภาพที่ 4.9: รายการ ข้าวตัก Thai PBS (ออกอากาศ 15 ก.ค. 2559)	62
ภาพที่ 4.10: ไอตา ชนผิวสีแห่งลูซอน (Spirit of Asia ออกอากาศ 19 ก.ค. 2558)	78
ภาพที่ 4.11: นายกฯ หรือ “ออง ซาน ซูจี” ความร่วมมือด้านแรงงาน (ออกอากาศ 24 มิ.ย. 2559)	78
ภาพที่ 4.12: วิกัน เสน่ห์สถาปัตยกรรมลาตินแห่งเอเชีย (Spirit of Asia ออกอากาศ 26 ก.ค. 2558)	79
ภาพที่ 4.13: สสำรวจ “ถ้ำลางสเปียน” ถ้ำก่อนประวัติศาสตร์ในกัมพูชา (ออกอากาศ 13 มิ.ย. 2559)	79
ภาพที่ 4.14: บาจาว ชนเผ่ายิปซีทะเล (Spirit of Asia ออกอากาศ 15 พ.ย. 2558)	79
ภาพที่ 4.15: กัมพูชาเปิดเดินรถไฟอีกครั้งหลังหยุดซ่อมนาน 7 ปี (ออกอากาศ 30 เม.ย. 2559)	80
ภาพที่ 4.16: จินพารานากันในกลันตัน (Spirit of Asia ออกอากาศ 27 ธ.ค. 2558)	80
ภาพที่ 4.17: “ลาว” เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ-สภา ปชช. ระดับแขวง (ออกอากาศ 20 มี.ค. 2559)	80
ภาพที่ 4.18: ไทลื้อ ในวันที่พงสาลีต้องเปลี่ยน (Spirit of Asia ออกอากาศ 21 ก.พ. 2559)	81
ภาพที่ 4.19: สรุปล่าวเด่นปี 58: หมอกควันอินโดนีเซีย ปัญหามิภาคอาเซียน (ออกอากาศ 29 ธ.ค. 2558)	81
ภาพที่ 4.20: ประเทศไทยของไทสยาม (Spirit of Asia ออกอากาศ 17 เม.ย. 2559)	81
ภาพที่ 4.21: นักอนุรักษ์เร่งช่วยอุรังอุตังในอินโดฯ เสี่ยงขาดอาหารตาย (ออกอากาศ 18 ม.ค. 2559)	82

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นเป้าหมายสำคัญในการรวมตัวกันของประเทศในเขตอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นไปที่การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกและการทำให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศสมาชิกดีขึ้น สามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวก โดยประเทศไทยได้มีความตั้งมั่นในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชน โดยการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนอาเซียน เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของประชาชนในภูมิภาค

สำหรับประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ที่วังสราญรมย์ โดยการลงนามร่วมกันของรัฐมนตรี 5 ประเทศ อันประกอบไปด้วย นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ อินโดนีเซีย นายตุน อับดุล ราซิก บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติประเทศมาเลเซีย นายนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฟิลิปปินส์ นายเอส ราชารัตนัม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อารงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม และการกีดกันอยู่ดีบนความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งวัตถุประสงค์นี้ได้นำไปสู่การขยายสมาชิกเพิ่มอีก 5 ประเทศ อันได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527 ประเทศเวียดนาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538 ประเทศลาวและเมียนมาเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกันเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 และประเทศกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542

ทั้งนี้ อาเซียนได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยสนับสนุนให้จัดตั้งประชาคม 3 เสาหลัก คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)

ที่มุ่งเน้นให้ประเทศในภูมิภาคได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข 2) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งเป็นการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาค และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนได้อยู่ร่วมกันในสังคมที่ดี มีความมั่นคงและมีสวัสดิการครอบคลุม ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้ร่นระยะเวลาในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิม 5 ปี คือภายในปี พ.ศ. 2558 หรือ ค.ศ. 2015 โดยเห็นว่า อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถรักษาบทบาทผู้นำในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและตอบสนองความต้องการของประชาชน (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

ปัจจุบันคณะรัฐบาลไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของบทบาทและการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนไทยในการส่งเสริมความเชื่อมโยงในทุกมิติของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนโดยสำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนในการทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนบนพื้นฐานความถูกต้องและความเข้าใจซึ่งกันและกันของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้รัฐบาลยังส่งเสริมในเรื่องของสิทธิเสรีภาพและความเป็นอิสระของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมในวิชาชีพสื่อสารมวลชน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนจากการเผยแพร่ข่าวสารจากสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ อีกทั้งสื่อมวลชนยังมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงความแตกต่างของผู้คนและวัฒนธรรมในแต่ละประเทศให้เป็นไปตามนโยบายการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน โดยสื่อมวลชนของภาครัฐจะได้รับมอบหมายให้นำเสนอข่าวสารที่สร้างสรรค์และถูกต้องตามข้อเท็จจริง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อันจะนำมาซึ่งความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง (ดวงกมล บุณสมภพ, 2557)

เมื่อกล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชน สื่อทุกแขนงล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยการนำเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม และนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐให้ประชาชนได้รับทราบและเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงและตระหนักรู้ถึงบทบาทของตนเองและทัศนคติที่เหมาะสม นอกจากนี้สื่อมวลชนยังมีบทบาทในการสร้างประชาคม โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ให้ประชาชนได้รับรู้ด้วยเนื้อหาที่เข้าใจง่ายและเหมาะสม และเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อสะท้อนข้อมูลนั้นกลับไปสู่ภาครัฐและภาคเอกชน ให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด (ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ, 2554)

สื่อโทรทัศน์ นับว่าเป็นช่องทางการสื่อสารอย่างหนึ่ง ที่แม้จะเป็นการสื่อสารทางเดียวแต่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับชมได้เป็นจำนวนมากในคราวเดียวกัน โดยผู้รับชมจะได้เห็นภาพ ได้ยินเสียง และคำอธิบายอย่างละเอียด ทำให้การสื่อสารในแต่ละครั้งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเมื่อสื่อโทรทัศน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อผู้รับชมเป็นจำนวนมากเท่าไร ยิ่งต้องคำนึงถึงบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นเท่านั้น บทบาทของสื่อโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน มีอยู่หลายประการด้วยกัน เริ่มตั้งแต่บทบาทในการเป็นกระจกสะท้อนสังคม ด้วยการรายงานสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ผู้ชมได้รับทราบ และบทบาทในการสอดส่องดูแลสังคม โดยเมื่อเห็นสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น ก็จะต้องรายงานให้สังคมได้รับทราบทั่วกันอย่างทันทั่วถึง รวมถึงบทบาทในการเป็นตัวแทนกลุ่มคนในสังคมโดยนำเสนอประเด็นปัญหาในสังคม และเปิดช่องทางให้ประชาชนได้แสดงทัศนคติและความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งไม่ต่างจากหน้าที่ของสื่อโทรทัศน์ ที่จะต้องนำเสนอข่าวสารอย่างฉับไว ให้ประชาชนได้รับรู้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งจะเป็นผลดี หากข่าวสารนั้นเป็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ขณะเดียวกันสื่อโทรทัศน์ต้องมีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข่าวสารทั้งที่มาของข้อมูลและการนำเสนอที่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้ชมในทุกกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การเข้าถึงผู้รับชม (ภัสวดี นิติเกษตรสุนทร, 2546) และเมื่อก้าวถึงบทบาทของสื่อโทรทัศน์ต่อประชาคมอาเซียน จะพบว่า สื่อโทรทัศน์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำเสนอข่าวสารเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งหมายถึงการนำเสนอข่าว เพื่อให้ประชาคมอาเซียนได้บรรลุเป้าหมายที่มุ่งเน้นทำให้ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนรวมตัวกัน เนื่องจากสื่อโทรทัศน์สามารถทำให้ผู้ชมเห็นถึงภาพ เสียง และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในเวลาอันรวดเร็ว และทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกร่วมกับเนื้อหาและมีความทรงจำติดต่อกับภาพได้นาน ซึ่งนับได้ว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถตอบสนองผู้ชมได้เป็นอย่างดี (บุญเลิศ ศุภดิolk, 2547)

สำหรับการรวมตัวกันในประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่มีประชากรรวมกันกว่า 600 ล้านคน ย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในหลายด้านทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ อาทิ การเชื่อมโยงกันในการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงวัฒนธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันและกลายเป็นสังคมที่ขยายวงกว้างมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันหากไม่มีการวางแผนร่วมกันก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา อาทิ การกีดกันแบ่งแยก ทำให้เกิดกลุ่มชายขอบมากขึ้น (ฉันทหทัย (อรทัย) อาจอำ, 2558) ซึ่งรวมไปถึงความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ ชาวไทย ชาวลาว ชาวละว้า ชาวลาหู่ และชาวมูเซอ ที่ตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วภูมิภาค อาจส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงและการอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียน ชนชาติต่าง ๆ จึงควรปรับทัศนคติเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ชนชาติที่หลากหลายมีความเข้าใจกัน เพราะเมื่อใดที่สมาชิกสามารถชักจูงโน้มน้าวใจให้ผู้คนมีความต้องการที่จะอยู่ร่วมกัน ภายใต้การรักษา

เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ของตนเองไว้ได้ การบูรณาการอาเซียนก็จะเกิดขึ้นได้ (ดุลยภาค ปรีชารัชช, 2555) ซึ่งจะทำให้เห็นได้ว่า ความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement) ในประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะการที่ประชาคมอาเซียนจะรวมเป็นหนึ่งเดียวกันได้ จะต้องอาศัยความร่วมมือให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (แพรวภัทร ยอดแก้ว, 2555) ในการเสวนาหัวข้อ “การเป็นพลเมืองอาเซียนที่เข้มแข็ง” ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2559 ในวงเสวนามีความเห็นว่ ประชาคมอาเซียนจะเข้มแข็งได้ ประชาชนของทั้ง 10 ประเทศ จะต้องมีความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของภูมิภาคนี้ร่วมกัน โดยจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องของอาเซียนทั้งภูมิภาค และจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น (สถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, 2559)

ดังนั้น คนในสังคมไทยจึงควรตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการผสมผสานวัฒนธรรมข้ามสายพันธุ์ (Cultural Hybridization) เพื่อให้คนในสังคมไทยได้ตื่นตัว พร้อมเปิดใจและปรับตัวให้อยู่บนสังคมที่กำลังจะเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ (พัชรพร ดิวงษ์, 2556) โดยงานวิจัยที่ผ่านมาของ กนกวรรณ สมรักษ์ (2555) เรื่องพฤติกรรม的开รับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC พบว่า ผู้รับชมข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เป็นหลักคิดเป็นร้อยละ 90.94 เช่นเดียว กับงานวิจัยของ สิงห์ สิงห์จกร (2558) เรื่องพฤติกรรม的开รับข่าวสารและการรับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชน กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ทำให้เห็นว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียงจึงทำให้ประชาชนเข้าใจข่าวสารได้ง่ายกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ในการสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์เพื่อสร้างความผูกพัน (Citizen Engagement) ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้การสื่อสารที่ดึงดูดความสนใจของสมาชิกเข้าไว้ด้วยกัน เพราะการที่กลุ่มหรือองค์กรจะรักษาสมาชิกไว้จะต้องทำให้สมาชิกมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งต่อกัน (สถาพร ปิ่นเจริญ, 2547)

อย่างไรก็ตาม พบว่า การสื่อสารเรื่องประชาคมอาเซียนผ่านสื่อโทรทัศน์ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มี 2 ลักษณะ คือ 1) การนำเสนอในรูปแบบของรายการข่าว (News Program) จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์สดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งมีกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ ด้วยการอ่านคำบรรยายประกอบภาพโดยผู้ประกาศข่าว หรือการสัมภาษณ์โดยผู้สื่อข่าว ซึ่งแต่ละสถานีข่าวจะมีการนำเสนอประเด็นที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน และ 2) การนำเสนอในรูปแบบของรายการสารคดี (Documentary Program) ซึ่งเป็นรูปแบบรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะเน้นการสร้าง ความผูกพันกับเหตุการณ์และเรื่องราวของบุคคล อย่างสร้างสรรค์ โดยอาจนำเสนอด้วยภาพและ

เสียงบรรยายตลอดรายการ หรืออาจมีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่พูดเข้ารายการ และคอยพูดสรุป ในช่วงท้ายของรายการ (สุปรีดี สุวรรณบุรณ์, 2557) โดยรูปแบบในการนำเสนอรายการข่าว (News Program) และรายการสารคดี (Documentary Program) ของแต่ละสถานีโทรทัศน์จะมีความแตกต่างกันออกไปตามนโยบาย รูปแบบของรายการ การดำเนินกิจการ และความเป็นเจ้าของสื่อ ปัจจุบันในประเทศไทยมีการแบ่งประเภทตามความเป็นเจ้าของสื่อ (Media Ownership) เป็น 3 ประเภท ดังนี้ 1) สถานีโทรทัศน์ของรัฐ (State Television) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของภาครัฐ มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากภาครัฐไปยังประชาชน 2) สถานีโทรทัศน์สาธารณะ (Public Television) เป็นสถานีที่ดำเนินการอย่างเป็นอิสระจากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ เป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับประชาชนโดยเฉพาะ มีการเผยแพร่ภาพโดยไม่แสวงหากำไร เพราะมีรายได้จากภาษีสรรพสามิต และ 3) สถานีโทรทัศน์เชิงพาณิชย์ (Commercial Television) ที่นำเสนอรายการเพื่อแสวงหากำไรจากค่าโฆษณาเป็นหลัก (พรชัย ฉันทวิเศษลักษณ์, 2557)

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ดำเนินกิจการโดยองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) มีวิสัยทัศน์คือ “มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพ และคุณธรรม” มีพันธกิจในการดำเนินการผลิตรายการ ให้บริการข่าวสาร ความรู้ สารบันเทิงที่มีคุณภาพตามมาตรฐานข้อบังคับด้านจริยธรรมขององค์การ โดยยึดถือผลประโยชน์สาธารณะและความคุ้มค่าเป็นสำคัญ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการกำหนดทิศทางให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ตามมาตรา 7 พ.ร.บ. องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 2558) โดยมีกลยุทธ์เพื่อสนองตอบเป้าหมายเชิงนโยบายและสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นสื่อสาธารณะ ดังนี้ 1) พัฒนาและส่งเสริมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยการผลิตและจัดหารายการที่เปิดโอกาสให้เข้าถึงมุมมองของเด็กและครอบครัวในประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น 2) การให้ความสำคัญกับพื้นที่หน้าจอต่อผู้คนด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ ในฐานะคนในครอบครัวเดียวกัน ทั้งในด้านเนื้อหาและการสร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ลำมภาษามือ เป็นต้น 3) ดำเนินการยุทธศาสตร์สร้างการเปลี่ยนแปลง โดยใช้หน้าจอเป็นตัวผลักดัน ให้ข้อมูล สร้างทัศนคติและแรงบันดาลใจ เชื่อมร้อยกับการรณรงค์สร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นรูปธรรม และ 4) จัดทำเนื้อหารองรับการขยายฐานผู้ชมในสื่อใหม่ ๆ ด้วยกลวิธี Cross Media การทำ Content Strategy การสร้างชุมชนเป้าหมายในระดับเด็ก ผู้สูงอายุและครอบครัวด้วยกลยุทธ์ทางการตลาด (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 2559, หน้า 15) ดังนั้น ทำให้เห็นได้ว่า สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นสถานีโทรทัศน์สาธารณะ (Public Television) ที่เป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับประชาชนโดยเฉพาะ และนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนที่ชัดเจนมาอย่างต่อเนื่อง

จากผลสำรวจเรื่อง “คนไทยคิดเห็นอย่างไร หลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียนครบ 6 เดือน” ของกรุงเทพโพลล์ โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งเก็บข้อมูลจากประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 1,132 คน ในหัวข้อ อนาคตหลังจากประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อย่างเต็มตัว ประชาคมอาเซียนจะเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน/ การทำงานมากน้อยเพียงใด พบว่า ประชาชนร้อยละ 42.6 ระบุว่า เข้าามีบทบาทปานกลาง รองลงมาร้อยละ 32.2 ระบุว่าเข้าามีบทบาทมากถึงมากที่สุด และร้อยละ 25.1 ระบุว่า เข้าามีบทบาทน้อยถึงน้อยที่สุด ส่วนความรู้สึกต่อความเป็น “เป็นประชาชนของอาเซียน” หรือ “มีความเป็นหนึ่งเดียวกันในประชาคมอาเซียน” พบว่า ร้อยละ 53.6 มีความรู้สึกระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.7 มีความรู้สึกอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด และร้อยละ 21.7 มีความรู้สึกอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์), 2559) อย่างไรก็ตามที่ผ่านมา ยังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างถ่องแท้ว่า สื่อโทรทัศน์สามารถสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนได้อย่างไร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอเนื้อหา เพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสใน 2 ลักษณะ คือ รูปแบบรายการสารคดี (Documentary Program) และรูปแบบของรายการข่าว (News Program) โดยกำหนดปัญหาคำถามวิจัยไว้ว่า

1.2 ปัญหาคำถามวิจัย

- 1) ผู้ผลิตข่าวและสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มีนโยบายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างไร
- 2) ข่าวและสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มีรูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างไร
- 3) ข่าวและสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะสามารถสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างไร

การวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะทำให้ทราบถึงการนำเสนอเนื้อหา เพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสแล้ว ยังสามารถช่วยให้องค์กรด้านสื่อสารมวลชนต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนา การจัดรายการโทรทัศน์ รูปแบบการสื่อสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้ประชาชนมีความเข้าใจและรู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับประชาคมอาเซียนต่อไปได้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษานโยบายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
- 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มีผลต่อความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

1.4 สมมติฐานการวิจัย

- 1) การเปิดรับของผู้ชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน
- 2) รูปแบบของรายการที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน
- 3) รูปแบบของรายการ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาการนำเสนอเนื้อหาข่าวยาวและรายการสารคดีของสถานีไทยพีบีเอสที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1) เนื้อหาด้านนโยบาย ศึกษาและกระบวนการผลิตรายการทั้งสองประเภท ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้อำนวยการฝ่ายข่าว บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ และโปรดิวเซอร์รายการ Spirit of Asia รวม 3 คน

2) เนื้อหาด้านรูปแบบและเนื้อหา ศึกษาบทและเทปรายการสารคดี Spirit of Asia ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยคัดเลือกเฉพาะสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จำนวน 22 ตอน บทและเทปข่าวอาเซียน จำนวน 59 ข่าว ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งรวบรวมมาจากเว็บไซต์ <http://www.thaipbs.or.th>

3) เนื้อหาในด้านผู้ชม ศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นของผู้ชมเกี่ยวกับการรับชมรายการข่าวและรายการสารคดี Spirit of Asia

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

สำหรับขอบเขตด้านประชากรในครั้งนี้ จะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนวัยทำงาน อายุระหว่าง 25-40 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 4 เขต ได้แก่ เขตลาดพร้าว เขตหลักสี่ เขตบางเขน และเขตจตุจักร จำนวน 400 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

รายละเอียดด้านตัวแปรดังต่อไปนี้ เป็นขอบเขตการวิจัยเชิงปริมาณเท่านั้น

ตัวแปรต้น ได้แก่ นโยบายการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน รูปแบบรายการเนื้อหาที่นำเสนอ และพฤติกรรม的开รับของผู้ชม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิก

1.5.4 ขอบเขตด้านเวลา

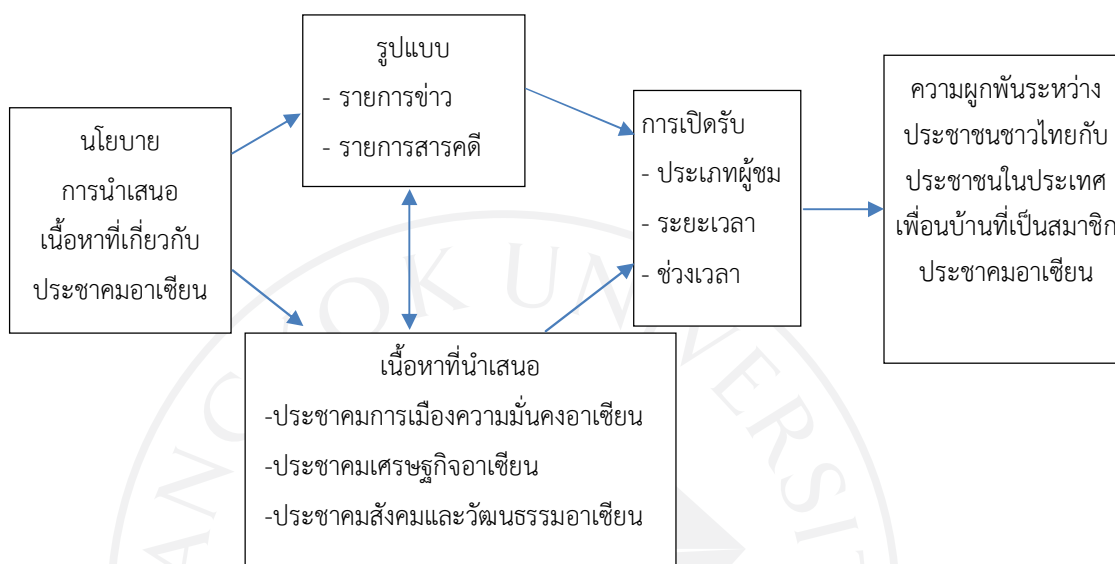
เมื่อกล่าวถึงขอบเขตด้านเวลา แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1) เชิงคุณภาพ ดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 โดยดำเนินการศึกษาเทปรายการข่าวและรายการสารคดี รวมถึงการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะเวลา 1 ปี

2) เชิงปริมาณ ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 15-29 พฤศจิกายน 2559 รวม 15 วัน

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1: กรอบแนวคิดการวิจัย

นโยบายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ที่มีทั้งรูปแบบรายการข่าวและรายการสารคดี ในเนื้อหา 3 เสาหลักอาเซียน ประกอบด้วยประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่นำไปสู่การรับชมของผู้ชมรายการ จะทำให้เกิดความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน (ภาพที่ 1.1)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและกำหนดนโยบายของสื่อโทรทัศน์ ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้
- 2) ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถช่วยให้องค์กรด้านสื่อสารมวลชนนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาแบบการสื่อสารให้ประชาชนชาวไทยมีความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่อไปได้
- 3) ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์กับผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาต่อยอดประเด็นการนำเสนอเนื้อหาเพื่อความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่อไปได้

1.8 นิยามศัพท์

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หมายถึง การรวมกันของ 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia) ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย

เนื้อหา (Content) หมายถึง สารและใจความสำคัญที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ที่ผู้ผลิตรายการสารคดี (Documentary Program) และรายการข่าว (News Program) ต้องการสื่อสารออกไปให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบ

รูปแบบ (Format) หมายถึง ลักษณะของการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2 ลักษณะ คือ รายการสารคดี (Documentary Program) และรายการข่าว (News Program)

นโยบาย (Policy) หมายถึง วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย ข้อกำหนด และแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement) หมายถึง ความรู้สึกสนใจ อยากมีส่วนร่วม การติดตาม มีทัศนคติในเชิงบวกของประชาชน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ ที่เกิดขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมกับประชาคมอาเซียน

การเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการรับชมรายการสารคดี (Documentary Program) และรายการข่าว (News Program) ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของประชาชนที่มีต่อสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ประเภทผู้ชม หมายถึง ผู้รับชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป แบ่งตามเพศ อายุ การศึกษา และรายได้

ระยะเวลา หมายถึง ระยะเวลาในการรับชมรายการโทรทัศน์ของผู้ชมโดยเฉลี่ยในแต่ละวัน

ช่วงเวลา หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้ชมรับชมรายการโทรทัศน์ในรอบ 1 วัน เช่น ช่วงเช้า ช่วงเที่ยง และช่วงค่ำ ซึ่งจะมีทั้งแบบการรับชมตามผังรายการ และการรับชมย้อนหลัง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” ฉบับนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- 2.2 แนวคิดบทบาทและหน้าที่พื้นฐานของสื่อสารมวลชน
- 2.3 ทฤษฎีการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน
- 2.4 ทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory)
- 2.5 แนวคิดเนื้อหาและรูปแบบของสื่อโทรทัศน์
- 2.6 แนวคิดความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement)
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ในลำดับแรกจะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยจะเริ่มต้นบรรยายจากความหมายของประชาคมอาเซียน และประวัติของประชาคมอาเซียนให้เห็นถึงที่มาว่า เกิดขึ้นมาได้อย่างไร แล้วจะบรรยายต่อไปถึงวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งประชาคมอาเซียน ว่ามีจุดมุ่งหมายสำคัญเป็นอย่างไรในลำดับถัดไป

เมื่อกล่าวถึงประชาคมอาเซียน ทศนีย์ อัครพันธ์ (2556) ได้อธิบายว่า อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ส่วน วีรประวัติ ทองซอน และทวี สรณำคำ (2558) อธิบายว่า ประชาคมอาเซียน หมายถึง เป้าหมายในการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน ภายในปี 2558 โดยมีวิสัยทัศน์คือ “การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์ กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง”

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นเป้าหมายสำคัญในการรวมตัวกันของประเทศในเขตอาเซียน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นไปที่การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกและการทำให้สภาพความเป็นอยู่

ของประชาชนในประเทศสมาชิกดีขึ้น สามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น โดยประเทศไทยได้มีความเชื่อมั่นในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชน โดยการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนอาเซียน เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของประชาชนในภูมิภาค

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประกอบไปด้วยประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia) 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม (Brunei Darussalam) ประเทศกัมพูชา (Cambodia) ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia) ประเทศลาว (Laos) ประเทศมาเลเซีย (Malaysia) ประเทศเมียนมา (Myanmar) ประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines) ประเทศสิงคโปร์ (Singapore) ประเทศเวียดนาม (Vietnam) และประเทศไทย (Thailand) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ที่วังสราญรมย์ โดยการลงนามร่วมกันของรัฐมนตรี 5 ประเทศ อันประกอบไปด้วย นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติประเทศมาเลเซีย นายนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นายเอส ราชารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ราชอาณาจักรไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ธำรงไว้ซึ่งสันติภาพเสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งวัตถุประสงค์นี้ได้นำไปสู่การขยายสมาชิกภาพ เพิ่มอีก 5 ประเทศ อันประกอบไปด้วย บรูไนดารุสซาลาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสหภาพพม่าเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 และราชอาณาจักรกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542

ซึ่งในปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) ได้ระบุวัตถุประสงค์สำคัญ 7 ประการ ประกอบไปด้วย

- 1) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- 2) ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
- 3) เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค

- 4) ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี
- 5) ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริมการศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 6) เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม
- และ 7) เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การ ความร่วมมือแห่งภูมิภาคอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศ

อาเซียนได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือใน อาเซียนฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยสนับสนุนความร่วมมือรอบด้าน ให้จัดตั้งประชาคม 3 เสาหลัก คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ที่มุ่งเน้นให้ประเทศในภูมิภาคได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข 2) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งเป็นการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อการค้าระหว่างประเทศในภูมิภาค และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนได้อยู่ร่วมกันในสังคมที่ดี มีความมั่นคงและมีสวัสดิการครอบคลุม ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้ร่นระยะเวลาในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิม 5 ปี คือภายในปี พ.ศ. 2558 หรือ ค.ศ. 2015 โดยเห็นว่า อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถรักษาบทบาทผู้นำในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

สำหรับประเทศไทยกับอาเซียน ไทยได้ดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน เมื่อเดือนกรกฎาคม 2551 ต่อจากประเทศสิงคโปร์ เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน ไทยจึงให้ความสำคัญต่อการวางรากฐานการสร้างประชาคมอาเซียนที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ และยังพยายามผลักดันกลไกใหม่ ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน ให้มีผลอย่างเป็นทางการ ทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีคณะมนตรีประสานงานอาเซียน และคณะมนตรีประจำประชาคมอาเซียน ทั้ง 3 เสาหลัก และเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคประชาสังคมต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียน เช่น การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 และ 15 ที่อำเภอชะอำ-หัวหิน ซึ่งเป็นการพบปะอย่างไม่เป็นทางการระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียน เยาวชนอาเซียนและภาคประชาสังคมอาเซียน

ความสำเร็จประการหนึ่งของไทยในฐานะประธานอาเซียน คือ การจัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขึ้นอย่างเป็นทางการ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ที่อำเภอชะอำ-หัวหิน เมื่อเดือนตุลาคม 2552 เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศและองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของประชาชนในภูมิภาค ซึ่งเป็นเป้าหมายของไทยที่ต้องการจะสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นประชาคมเพื่อประชาชน

ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ที่มุ่งเน้นให้ประเทศในภูมิภาคได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยมีกรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง ซึ่งประเทศสมาชิกได้ร่วมกันจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community Blueprint) โดยเน้น 3 ประการ คือ

- 1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันในเรื่องของการเคารพความหลากหลาย ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำ ทั้งระบบสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก รวมถึงส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- 2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อสร้างความไว้วางใจและระงับข้อพิพาทโดยสันติ ซึ่งจะทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ปราศจากความหวาดระแวง และร่วมมือกันต่อต้านภัยคุกคาม เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรม การค้ามนุษย์ และภัยพิบัติ
- 3) ให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่เข้มแข็งและสร้างสรรค์กับโลกภายนอก เช่น กรอบ ASEAN+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี หรือการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือของอาเซียนในระดับภูมิภาค

ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์ในการแข่งขันทางการค้ากับภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งได้มีการจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

- 1) การตลาดและฐานการผลิตเดียว สามารถเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี ตลอดจนการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม
- 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทาง

ปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยี สารสนเทศและพลังงาน)

3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศสมาชิก ผ่านทางโครงการต่างๆ

4) การบูรณาการอาเซียนเข้ากับเศรษฐกิจโลก เพื่อช่วยขยายปริมาณการค้าและการลงทุน โดยเน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคให้มีความชัดเจน มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ และส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายในด้านการผลิต/ จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) มีเป้าหมาย ที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้อยู่ร่วมกันในสังคมที่ดี สิ่งแวดล้อมดีและมีความรู้สึกเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ทั้งการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การจัดการความยากจน สวัสดิการ สังคมและการพัฒนา วัฒนธรรมและสารสนเทศ ยาเสพติด และการจัดการภัยพิบัติ

ทั้งนี้ อาเซียนมีการตั้งเป้าการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี 2558 โดย มุ่งหวังในการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน มีสภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี และมีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมเอกลักษณ์ อาเซียน (ASEAN Identity) โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) 5) การสร้างอัตลักษณ์ อาเซียน (Building an ASEAN Identity) 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

ทั้งนี้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากความร่วมมือต่างๆของอาเซียน ทั้งจากการที่ภูมิภาคมี เสถียรภาพและสันติภาพซึ่งเป็นผลจากการอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนและท่องเที่ยวในประเทศไทย การที่ไทยสามารถ ส่งออกสินค้าไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากขึ้น มีต้นทุนการผลิตต่ำลง รวมถึงมีนักท่องเที่ยว จากประเทศสมาชิกอาเซียนเดินทางเข้ามาประเทศไทยมากขึ้น เป็นผลมาจากกรอบความร่วมมือด้าน เศรษฐกิจของอาเซียน และการที่ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาด้านสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น เช่น โรคระบาด ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม และอาชญากรรมข้ามชาติ ก็เป็นผลมาจากความ

ร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งหากไม่มีแล้ว เป็นการยากที่ประเทศไทยจะแก้ไข ปัญหาเหล่านี้ได้โดยลำพัง

อาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทย มีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 1.75 ล้านล้านบาทต่อปี หรือ คิดเป็นร้อยละ 19.2 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย และเป็นการส่งออกจากไทยไปอาเซียนร้อยละ 20.7 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้ดุลมาตลอด การรวมตัวกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ทางด้านเศรษฐกิจ และการขยายความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน ช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้า และการลงทุนให้กับไทย โดยขยายตลาดให้กับสินค้าไทยจากภายในประเทศ 60 ล้านคน เป็นประชาคมอาเซียน 600 ล้านคน ซึ่งไทยถือว่าได้เปรียบประเทศสมาชิกอื่น เพราะมีที่ตั้งอยู่ใจกลางอาเซียน สามารถเป็นศูนย์กลางการค้าการคมนาคมขนส่งในภูมิภาค

ประเทศไทยมีบทบาทนำในการจัดทำกฎบัตรอาเซียน โดยได้ผลักดันประเด็นต่าง ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่อประชาชนอาเซียน เช่น

- 1) การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน
- 2) การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนติดตามและรายงานการปฏิบัติตามข้อตกลงของรัฐสมาชิก
- 3) การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิก
- 4) การระบุให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการต่อผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง
- 5) การเปิดช่องว่างให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจหากไม่มีฉันทามติ
- 6) การให้ความสำคัญกับการส่งเสริม การปรึกษาหารือระหว่างประเทศสมาชิก เพื่อแก้ไข ปัญหาที่กระทบผลประโยชน์ร่วมกัน ทำให้มีการตีความหลักการห้ามแทรกแซงกิจการภายในที่ อาเซียนยึดมั่นอยู่ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น
- 7) การเพิ่มบทบาทของประธานอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ ฉุกเฉินได้อย่างทันทั่วทั้งที่
- 8) การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น
- 9) การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดตั้งคณะมนตรี เพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละเสาหลัก หรือการมีคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมอาเซียน

ประโยชน์ที่คาดว่าไทยจะได้รับจากการบังคับใช้ของกฎบัตรอาเซียน ได้แก่

- 1) ผลประโยชน์จากความร่วมมือต่าง ๆ ของอาเซียนมากขึ้น เนื่องจาก มีกลไกที่ทำให้ ประเทศสมาชิกปฏิบัติตามความตกลง
- 2) ความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ไข้หวัดนก โรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาโลกร้อน หรือยาเสพติด เพราะกฎบัตรจะเสริม สร้างกลไกให้ไทยและอาเซียนช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ส่งเสริมค่านิยมของประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย เช่น การยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4) เพิ่มอำนาจการต่อรองของประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีโลก เนื่องจากกฎบัตรอาเซียนจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและกติกากำหนดให้อาเซียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถโน้มน้าวให้ประเทศนอกภูมิภาคช่วยแก้ไขปัญหาระดับโลกที่กระทบความเป็นอยู่ของประชาคมอาเซียน ได้อย่างมีน้ำหนักมากขึ้น (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์, 2554)

การศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้ปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประชาคมอาเซียน ของ สุนธรี ประจวบเหมาะ (2556) ผลวิจัยพบว่า เมื่อเข้าสู่ยุคประชาคมอาเซียน การส่งเสริมความรู้ด้านประเพณีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม เอกลักษณ์ของชาติเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอันดับแรกที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึง

อีกทั้ง การศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตภูมิภาคตะวันตกเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของ บำเพ็ญ โมตรีโสภณ (2555) ผลวิจัยพบว่า กำลังคนในกลุ่มอุตสาหกรรมในภาคตะวันตก มีต่ำกว่าที่คาดหวังเล็กน้อย มีจุดอ่อนด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่วนการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือทางธุรกิจทั่วไป เป็นสิ่งที่ควรเร่งพัฒนาเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในมิติประชาคมอาเซียน ของ วริยา ล้ำเลิศ (2555) โดยผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเป็นสิ่งที่ไทยควรคำนึงถึง เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขใช้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีความสำคัญต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2.2 แนวคิดบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน

ลำดับต่อไปจะขอกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน ซึ่งเป็นตัวกลางในการประสานความเข้าใจและผู้คนในสังคมเข้าด้วยกัน ให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในสังคม โดยสื่อมวลชนจะนำเสนอเรื่องราวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คนในสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการรวบรวมสมาชิกเข้าไว้ด้วยกัน ให้รู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

สำหรับหน้าที่ของการสื่อสาร ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948) อธิบายว่า หน้าที่ของการสื่อสารมี 3 ประการ คือ 1) การสังเกตการณ์สภาพแวดล้อม (Surveillance of the Environment) โดยการสอดส่องตรวจตราสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม 2) การประสานสัมพันธ์ส่วนต่าง ๆ ของสังคม (Correlation of the Parts) โดยการสื่อสารให้สมาชิกในสังคมมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และ 3) การถ่ายทอดมรดกทางสังคม (Transmission of Social Inheritance) โดยการอนุรักษ์สืบทอดประเพณี

และวัฒนธรรมไปยังรุ่นต่อ ๆ ไป ขณะที่ ไวท์ (Wright, 1959) ได้อธิบายว่า หน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนนั้น มี 4 ประการ อันประกอบด้วย 1) หน้าที่ในการให้ข่าวสาร สื่อมวลชนต้องเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อเท็จจริง แล้วนำไปเผยแพร่ให้สังคมได้รับทราบ เพื่อตอบสนองความสนใจ ให้เกิดความรู้สึก มั่นคง ปลอดภัย พร้อมรับมือ 2) หน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น สื่อมวลชนต้องอธิบาย ตีความ และ วิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน 3) หน้าที่ในการให้ การศึกษาสื่อมวลชนสามารถให้การศึกษา โดยการถ่ายทอดประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยม บทบาทหน้าที่ ของผู้คนในสังคม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาภูมิปัญญาให้เป็นมาตรฐานใกล้เคียงกัน และ 4) หน้าที่ใน การให้ความบันเทิง สื่อมวลชนมีหน้าที่ตอบสนองผู้คนในสังคม ด้วยการช่วยให้ร่างกายและจิตใจได้ผ่อนคลาย เพื่อทดแทนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งมีน้อยลง เช่น รายการเพลง ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ เป็นต้น

ส่วน ภัสวลี นิติเกษตรสุนทร (2546) ได้สรุปถึงบทบาทและหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงและ วิทยุโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน ไว้ดังนี้

บทบาทของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน

1) การเป็นภาพสะท้อนของสังคม จากการทำหน้าที่รายงานความเป็นไปในสังคม บนพื้นฐาน ของความเป็นจริงและตรวจตราความเป็นไปในสังคม หากพบสิ่งผิดปกติก็นำมาแจ้งให้สังคมได้รับรู้ อย่างทันทั่วถึง

2) การเป็นตัวแทนของกลุ่มคนในสังคม สะท้อนความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยการนำเสนอ ข่าวสารบนพื้นฐานความเท่าเทียม

3) การสร้างสาธารณสมบัติ โดยการหยิบยกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาพูดถึงและเปิดโอกาสให้ สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็น ต่อประเด็นปัญหานั้นอย่างเท่าเทียมกัน

หน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน

1) หน้าที่ในการให้ข่าวสาร ซึ่งมีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ

1.1) ความรวดเร็วในการเสนอข่าวสาร หากข่าวสารนั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องให้ผู้รับ สารแก้ไขสถานการณ์อย่างทันทั่วถึง เช่น ข่าวภัยพิบัติ หรือข่าวการชุมนุม

1.2) ความน่าเชื่อถือในการเสนอข่าวสาร ซึ่งจะให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนได้อยู่ร่วมใน เหตุการณ์ ได้สัมผัสเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากภาพข่าว ขณะที่ผู้รายงานข่าวทางโทรทัศน์ก็มีผลต่อความ น่าเชื่อถือจากการใช้น้ำเสียง ภาษา การแต่งกาย และกิริยาท่าทาง

1.3) การเข้าถึงผู้รับสาร เนื่องจากปัจจุบันประชาชนแทบทุกครัวเรือนมีสื่อ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ไว้ในครอบครอง

นอกจากนี้วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ยังมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข่าวสาร ดังนี้

(1) การสอดส่องตรวจตรา ความเปลี่ยนแปลง หรือความเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

(2) การกลั่นกรองข่าวสารก่อนเดินทางผ่านไปสู่มวลชน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักที่พึงกระทำด้วยความระมัดระวัง เพียงตรง และนำเสนอด้วยความเป็นกลาง

2) หน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น มีดังนี้

2.1) การให้ความคิดเห็นในรายการให้ความคิดเห็น ได้แก่ รายการวิเคราะห์สถานการณ์และประเด็นปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นรายการที่มีการแสดงความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการและผู้ร่วมรายการ

2.2) การเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมได้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชน และหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยเฉพาะปัญหาสังคม สามารถทำได้ 3 ลักษณะ คือ

2.2.1) เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการเชิญมาแสดงความคิดเห็น ในรายการ สัมภาษณ์ หรือแสดงความคิดเห็นผ่านทางจดหมาย โทรศัพท์ และเครื่องมือสื่อสารประเภทอื่น ๆ

2.2.2) เป็นช่องทางในการร้องทุกข์ของประชาชน มักเป็นรายการขนาดสั้น ที่ให้ผู้เดือดร้อนเป็นผู้นำเสนอเรื่องราวด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นปัญหาของชาวบ้านจริง ๆ และหลายครั้งปัญหาเหล่านั้นก็ได้รับการแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.3) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็น ซึ่งคำถามในรายการสามารถเป็นตัวกระตุ้นให้สังคมมีปฏิกิริยาต่อเรื่องนั้นได้ เช่น การหยิบยกประเด็นทางการเมืองขึ้นมาถกเถียงในรายการวิเคราะห์ข่าว

2.3) การโน้มน้าวชักจูงใจ การแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนอาจนำไปสู่การโน้มน้าวชักจูงใจได้ หากมีการนำเสนอด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามแนวคิดของทฤษฎีการโน้มน้าวใจว่า สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่เรียกร้องความสนใจจากผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นในฐานะเครื่องมือที่กระตุ้นการบริโภคข้อมูลข่าวสาร การเผยแพร่ความรู้ การตอกย้ำ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือแม้แต่พฤติกรรม ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ ประเด็น และเรื่องราวที่นำเสนอ เช่น การรณรงค์โน้มน้าวใจให้คนเลิกสูบบุหรี่ เป็นต้น

3) หน้าที่ในการให้ความรู้และการศึกษา ถือเป็นบทบาทที่สำคัญของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่นี้ได้ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งในเรื่องการอ่าน การปรับปรุงการกินอยู่และการประกอบอาชีพ ซึ่งสื่อมวลชนมีหน้าที่ในการให้ความรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นเครื่องมือที่

ช่วยถ่ายทอดวิชาความรู้ เพื่อพัฒนาบุคคลทั้งในระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียน ซึ่งประชาชนสามารถศึกษาความรู้รอบตัวที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ โดยที่ไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ขณะเดียวกันก็เป็นสื่อหลักหรือสื่อเสริมของการเรียนการสอนในห้องเรียนได้เช่นกัน วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมแก่การให้ความรู้ และการศึกษา เพราะสามารถนำความรู้ไปถึงกลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้อย่างทั่วถึงรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

4) หน้าที่ในการให้ความบันเทิงมี 3 ลักษณะ คือ หน้าที่ในการให้ความบันเทิงโดยตรง การให้ความบันเทิงโดยแฝงความรู้ทางอ้อม และการให้สาระบันเทิง ดังนี้

4.1) การให้ความบันเทิงโดยตรง เป็นบทบาทเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ของมนุษย์ในแต่ละด้านได้แก่

4.1.1) ความต้องการด้านความรู้สึก เป็นความต้องการบริโภคสื่อเพื่อประเทืองอารมณ์ ผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น การดูละครโทรทัศน์ การฟังเพลง

4.1.2) ความต้องการด้านส่วนบุคคล เป็นความต้องการบริโภคสื่อเพื่อแสวงหาความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น ละครโทรทัศน์ที่นางเอกต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ทำให้ผู้ชมมีกำลังใจในชีวิต

4.1.3) ความต้องการด้านสังคม เป็นความปรารถนาในการสังสรรค์ และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งรายการบันเทิงทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ทำให้ผู้ฟัง ผู้ชมมีเรื่องราวมาเป็นหัวข้อสนทนากันระหว่างสมาชิกในครอบครัว หรือเพื่อน ๆ ในสังคม

4.1.4) ความต้องการด้านการหลบหลีก หรือเบี่ยงเบนจากโลกแห่งความจริง เป็นความต้องการบริโภคสื่อเพื่อกระตุ้นจินตนาการด้านต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือความเป็นจริงที่กำลังเผชิญอยู่ เช่น ละครโทรทัศน์ที่จบลงด้วยความสุขทำให้ผู้ชมปลอบปลื้ม เพราะเป็นเรื่องที่ไม่สามารถเป็นไปได้ในชีวิตจริง

4.2) การให้ความบันเทิงโดยแฝงความรู้ทางอ้อม หากมองอย่างผิวเผิน มักเป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิง แต่เพียงอย่างเดียว แต่ในความเป็นจริงแล้ว มีหลายครั้งที่พบว่าเราเองก็ได้รับความรู้ และข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากรายการเหล่านั้น

4.3) การให้สาระบันเทิง ลักษณะเด่นของรายการประเภทนี้คือ สามารถทำให้ผู้ชมรู้สึกเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ โดยไม่รู้สึกรู้สึเบื่อหน่าย

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวการเมืองของสื่อมวลชนไทย ของ กฤษณ์ท ศนทวิ (2555) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 32-55 ปี เปิดรับข่าวการเมืองทางโทรทัศน์มากที่สุด

ร้อยละ 64.50 เนื่องจากทันเหตุการณ์ และขึ้นชอบการรูปแบบการนำเสนอภาพข่าวมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.84)

นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง สื่อมวลชนกับความคาดหวังในวิชาชีพ และความต้อการที่มีต่อโครงการพัฒนาบุคลากรซึ่งจัดโดย สมาคมวิชาชีพ ของ กานต์ เชาว์นิติศัย (2554) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างคาดหวังที่จะแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งคาดหวังได้ทำข่าวที่มีความสำคัญมากขึ้น ในระดับมากที่สุด และต้องการต่อประเด็นในโครงการฝึกอบรมทางวิชาชีพที่สามารถพัฒนาตนเองในเรื่องเทคนิคการจับ ประเด็น การวิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน และความคิดสร้างสรรค์ในงานข่าวใน ระดับมากที่สุด

2.3 ทฤษฎีการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน (Media Organization Management)

หากพิจารณาถึงทฤษฎีการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน (Media Organization Management) จะเห็นได้ว่า องค์กรสื่อสารมวลชนเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายในการ นำเสนอข่าวสาร แต่ข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ แมคควอล (McQuail, 2005) ได้อธิบายถึงการบริหารงาน องค์กรสื่อสารมวลชนไว้ว่า สื่อมวลชนจะถูกควบคุมโดยปัจจัยทั้งภายในและภายนอกในสังคม จึงไม่ สามารถปฏิบัติงานได้โดยอิสระ ต้องดำเนินการท่ามกลางความกดดันจากตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการ ตัดสินใจในการกำหนดนโยบายขององค์กร โดยปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานมี 2 ส่วน คือ

- 1) ปัจจัยภายใน ซึ่งเกิดขึ้นภายในองค์กร ได้แก่ การจัดการ (Management) บริหารงานและ นโยบายขององค์กรสื่อสารมวลชนนั้น ๆ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามนโยบายและเกิดประโยชน์สูงสุด เทคโนโลยี (Technology) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงกับการผลิตและการติดต่อประสานงาน เพื่อให้เกิด ความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และความสามารถทางวิชาชีพ (Media Professional) ที่มาจาก ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละฝ่ายที่จะทำให้รายการที่ผลิตมีประสิทธิภาพมากที่สุด
- 2) ปัจจัยภายนอก ซึ่งเกิดขึ้นภายนอกองค์กร ได้แก่ แรงกดดันทางการเมืองและสังคม (Social and Political Pressure) ที่มีผลกับองค์กรโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติ กฎหมาย ข้อบังคับ แรงกดดันทางเศรษฐกิจ (Economic Pressure) เช่น คู่แข่งขันองค์กรที่มีการผลิตรายการรูปแบบ เดียวกัน แรงกดดันทางเหตุการณ์และวัฒนธรรม (Event & Constant Information and Culture Supply) ซึ่งองค์กรสื่อสารมวลชนต้องนำเสนอผลงานออกมาให้สอดคล้องกับความน่าเชื่อถือของ ระเบียบประเพณีในสังคม และแรงกดดันด้านความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร (Audience Interest Demand) ซึ่งนอกจากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแล้ว องค์กรสื่อสารมวลชนต้อง นำเสนอผลงานที่อยู่ในความสนใจและความต้องการของผู้รับสารด้วย

ทั้งนี้ การบริหารงานวิทยุโทรทัศน์ต้องอาศัยหลักการบริหาร ตามโครงสร้างดังต่อไปนี้ (อริสา แดงเอียด, 2552, หน้า, 20-21)

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เช่น การจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อสาระและความบันเทิงทุกรูปแบบ
- 2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานีวิทยุโทรทัศน์ ต้องมีทักษะ ความสามารถในการดำเนินงานด้านการผลิตรายการ
- 3) สถานที่ในการผลิตรายการ การออกอากาศ และสถานที่ตั้งของสถานีวิทยุโทรทัศน์ จะต้องอยู่ในอาคารหรือบริเวณที่เหมาะสม และมีเครื่องมือที่พร้อม ทันสมัย
- 4) ต้องมีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานในการออกอากาศ การผลิตเนื้อหา และรูปแบบรายการให้มีความต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน ตามผังรายการที่กำหนดของสถานี

นอกจากนี้การบริหารงานวิทยุโทรทัศน์ยังต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในด้านผลิตเนื้อหา และรูปแบบรายการ มีความรู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ และมีความเท่าทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้นำมาเสนอให้ประชาชนทราบ

โครงสร้างการบริหารงานวิทยุโทรทัศน์ มีลักษณะดังนี้

- 1) กำหนดหน้าที่หรือภารกิจ ในการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ไปสู่ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายตามหน้าที่ของสื่อมวลชน ทั้งให้ความรู้ด้านข้อมูลข่าวสาร ให้การศึกษา ให้ความบันเทิง ซึ่งสถานีวิทยุโทรทัศน์ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- 2) การแบ่งงานกันทำ โดยแต่ละฝ่ายจะมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีทักษะในการทำงานเฉพาะด้าน ซึ่งจะต้องมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานีโทรทัศน์
- 3) สายการบังคับบัญชาต้องมีความชัดเจน โดยแบ่งผู้บริหารออกเป็นผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับล่าง และผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งพนักงานเหล่านี้ก็จะปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
- 4) มีช่วงการควบคุม โดยต้องระบุขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่
- 5) เอกภาพของการบังคับบัญชา จะต้องมีการจัดรวมอำนาจสูงสุดไว้ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะใดคณะหนึ่ง ซึ่งสำหรับสถานีวิทยุโทรทัศน์จะมีการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ผู้อำนวยการสถานี

ส่วนสถาบันสื่อสารมวลชน (The Mass Media Institution) จะมีลักษณะต่างกันไป ดังนี้ (ศุภรศมี ฐิติกุลเจริญ, 2540)

- 1) การผลิตและแพร่กระจายความรู้ (Knowledge) ในรูปของข่าวสารความคิด วัฒนธรรม ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

2) เป็นช่องทางที่จะเชื่อมโยงกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งกับคนอื่น ๆ เช่น ผู้ฟังกลุ่มหนึ่งกับผู้ฟังกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งไม่เพียงเป็นช่องทางการสื่อสารทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นช่องทางของการสร้างความเข้าใจและการอุดหนุนเกื้อกูลกัน

3) ทำหน้าที่ในบรรยากาศของความเป็นสาธารณะ เป็นสถาบันแบบเปิด ซึ่งทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับและในบางสถานการณ์อาจเป็นผู้ส่งด้วยก็ได้ โดยมีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อของเรื่องที่เป็นความคิดเห็นของสาธารณชนไม่ใช่เรื่องส่วนบุคคล หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เรื่องวิชาการ หรือเรื่องที่เป็นวิทยาศาสตร์แขนงใดแขนงหนึ่ง

4) การมีส่วนร่วมในสถาบันสื่อสารมวลชนในฐานะผู้ชม-ผู้ฟัง (Audience) ที่เป็นไปโดยสมัครใจปราศจากการบังคับหรือภาวะจำยอม และยังเกี่ยวข้องกับสถาบันอื่น ๆ ในสังคมด้วยการเผยแพร่ความรู้ ได้แก่ การศึกษา ศาสนา หรือการเมือง

5) สถาบันสื่อสารมวลชน จะเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและการตลาดในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกันในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการลงทุนด้านเทคโนโลยีและการบริหารงาน

6) แม้สื่อมวลชนจะไม่มีอำนาจในตัวเอง แต่สถาบันสื่อมวลชนมักจะเกี่ยวข้องกับอำนาจของรัฐอยู่เสมอผ่านทางกลไกของกฎหมายและสิทธิตามกฎหมาย ซึ่งจะผันแปรไปตามลักษณะการปกครองของรัฐหรือประเทศนั้น ๆ

องค์กรด้านสื่อมวลชน มีบทบาทในฐานะที่เป็นสื่อกลางของความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ผลิตและกระจายความรู้หรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างกว้างขวางที่สุด แต่ความรู้และข้อมูลเหล่านี้จะแตกต่างจากความรู้และข้อมูลจากสถาบันอื่น ๆ ในสังคม โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นผู้นำข้อมูลข่าวสาร ของสถาบันต่าง ๆ ในสังคมออกสู่สาธารณชนอีกทอดหนึ่ง

2) สื่อมวลชนสามารถเข้าถึงสมาชิกหรือมวลชนทุกระดับ หรือทุกสถาบันได้อย่างเต็มที่ และเปิดเผยโดยมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชน กับสาธารณชนหรือมวลชนผู้รับสารมีความพอดิกัน เพราะสื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่สาธารณชนอยากรู้

4) สื่อมวลชนสามารถส่งข่าวสารถึงประชาชนได้จำนวนที่มากกว่าการส่งข่าวสารของสถาบันอื่น ๆ ที่ส่งสารถึงผู้รับสารโดยตรงโดยไม่พยายามอาศัยสื่อมวลชนที่มีอยู่ในสังคมนั้น

เมื่อกล่าวถึงการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์ จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ลักษณะการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (Head, Spann & McGregor, 2001)

1) สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการค้า (Commercial Television) สถานีประเภทนี้จะมีการโฆษณาเป็นรายได้หลัก ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วสถานีวิทยุโทรทัศน์ 1 สถานี จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน

หลัก ๆ คือ สถานที่ตั้ง สตูดิโอ และเครื่องส่งสัญญาณ แบ่งประเภทการแพร่ภาพออกอากาศเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบผ่านคลื่นอากาศ ในคลื่นความถี่ต่าง ๆ หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องฟรีทีวี (Free Television) มีรายได้มาจากการโฆษณา และมีระบบเครือข่าย ติดต่อกัน มี การแลกเปลี่ยน ผ่านดาวเทียม คลื่นไมโครเวฟ หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ที่เก็บเงินค่าชม (Pay Television) มีรายได้ มาจากค่าสมัครสมาชิก ลูกค้ามีลักษณะเป็นครัวเรือนมีพื้นที่เป็นของตัวเอง มีรูปแบบการให้บริการ 3 ประการ คือ แบบ Basic-cable Networks แบบ Superstations และแบบ Pay-cable Networks

2) สถานีวิทยุโทรทัศน์ที่ไม่มุ่งโฆษณาสินค้า (Non Commercial Television) ในบางครั้ง การให้บริการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการค้าไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้าน วัฒนธรรมแห่งชาติ การศึกษา การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนทุกกลุ่มชนได้ จึงเป็นแนวคิดให้เกิด สถานีวิทยุโทรทัศน์ที่ไม่มุ่งโฆษณาสินค้าขึ้นมา มีลักษณะการแพร่ภาพการออกอากาศทั้งแบบการใช้ คลื่นความถี่ และแบบสัญญาณดาวเทียม

การจัดโครงสร้างของสถานีวิทยุโทรทัศน์แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1) นโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานี ซึ่งจะกำหนดว่า ต้องการงานอะไร ต้องการรวมกลุ่ม งาน หรือกระจายงานอย่างไร กำหนดภาระหน้าที่และขอบเขตการรับผิดชอบอย่างไร

2) ขนาดของสถานี เช่น ขนาดของสถานีขนาดใหญ่ต้องมีปริมาณงานมากกว่าสถานีขนาดเล็ก การจัดแบ่งงานจึงมีหลายแผนก

3) 3.ประเภทของสถานี เช่น สถานีเพื่อการค้าจะให้ความสำคัญกับการตลาดหรือฝ่ายขาย ส่วนสถานีที่ไม่ใช่การค้าจะให้ความสำคัญกับหน่วยงานราชการ เป็นต้น

องค์กรแต่ละองค์กรจะมีความแตกต่างกันในการจัดโครงสร้าง การบริหารงาน การกำหนด บทบาทหน้าที่ การจัดโครงสร้างงานสถานีวิทยุโทรทัศน์จึงขึ้นอยู่กับระบบการบริหาร และ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานีด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน ปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง การแสดง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสื่อสารมวลชน: กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ของ ทศิตยา ไชยนรา (2554) ผลวิจัยพบว่า การแสดง ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานีโทรทัศน์ สีกองทัพบกช่อง 7 เริ่มมาจากจิตสำนึกขององค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีปัจจัยสำคัญด้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ วางนโยบาย แบ่งหน้าที่และฝ่ายงานในการจัดทำโครงการต่าง ๆ อย่าง ชัดเจน ทำให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับจริยธรรม (ระดับ 3)

อีกทั้ง การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์กร/ สมาคมวิชาชีพสื่อ และมุมมองความคิดเห็นต่อการปฏิรูปสื่อของ พิศรกร รามสุต, พิมลพรรณ ไชยนันท์ และชนัญญา อรนพ ณ อยุธยา (2554) ผลการศึกษาพบว่า องค์กร/ สมาคม

วิชาชีพสื่อมีบทบาทในการปฏิรูปสื่อจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อใน 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) สิทธิเสรีภาพของสื่อ 2) กฎหมายที่เอื้อต่อการทำงานของสื่อในระบบประชาธิปไตย 3) จริยธรรมและความรับผิดชอบของสื่อ และ 4) สถานภาพและสิทธิทางกฎหมายของสื่อใหม่

2.4 ทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory)

เมื่อกล่าวถึงทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory) ซึ่งเป็นการจัดเรียงข่าวสารที่เกิดขึ้นให้เป็นระเบียบ ก่อนที่จะนำเสนอ กาญจนา แก้วเทพ (2552) อธิบายไว้ว่า การกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร เป็นบทบาทของสื่อมวลชนในการจัดการข่าวสารที่เกิดขึ้นให้เป็นระเบียบ สำหรับการนำเสนอ เพื่อให้ประชาชนจะให้ความสนใจต่อประเด็นที่สื่อเลือกมาเสนอ ซึ่งประชาชนจะได้เรียนรู้กติกาต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของสื่อ เช่น อะไรที่พูดถึงมาก พูดถึงก่อน แปลว่าสำคัญที่สุด เป็นต้น

ส่วน แมคคอมบส์ และชอว์ (McCombs & Shaw, 1972) นักวิจัยชาวอเมริกันได้เผยแพร่สมมติฐาน การกำหนดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน (Agenda –setting Function of Mass Media) ในวารสาร Public Opinion Quarterly โดยระบุว่า นอกจากการทำหน้าที่คัดเลือกข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน ผลที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวจะออกมาอย่างไร ขึ้นอยู่กับการจัดระเบียบวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ที่กำหนดไว้ในทฤษฎีการกำหนดวาระข่าว

นอกจากนี้กระบวนการกำหนดวาระของข่าวสาร มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ (Roger, Hart & Dearing, 1997) คือ 1) ประเด็นที่สื่อมวลชนนำเสนอ (Media Agenda) คือ ประเด็นที่สื่อมวลชนจัดลำดับ ความสำคัญว่ามีคุณค่า และน่าสนใจเพียงพอที่จะนำเสนอขึ้นรายงานต่อสาธารณชน ซึ่งสื่อมวลชนจะพิจารณาความเด่นของข่าวในจำนวนหลาย ๆ ชิ้น ว่าข่าวใดมีความเด่นสุด 2) ประเด็นที่สาธารณชนให้ความสำคัญ (Public Agenda) คือ ประเด็นที่สาธารณะเป็นผู้จัด ประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ หรือสร้างผลกระทบต่อผู้คนในสังคมได้ สื่อมวลชนก็จะหยิบยกขึ้นมาเป็นวาระในการนำเสนอ เช่น ในสหรัฐอเมริกาช่วงหนึ่งมีปัญหาสังคมที่สำคัญ คือ เรื่องการสูบบุหรี่ โดยมีการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ เป็นอย่างมาก สื่อมวลชนได้ใช้ปัญหาสังคมนี้ (Social Problem) มาเป็นตัวกำหนดประเด็นวาระของสื่อมวลชนได้ และ 3) ประเด็นระดับนโยบาย (Policy Agenda) คือ ประเด็นที่ผู้อำนาจเป็นผู้จัด โดยมักเป็นประเด็นที่ยกขึ้นมาให้ผู้ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ เช่น ครั้งหนึ่งเคยมีประเด็นสตรี (Famine Issue) ซึ่งประเด็นนี้เป็นเพียงแค่ประเด็นเล็ก ๆ ที่ยังไม่ได้รับความสนใจมากนักแต่จากการที่สื่อมวลชนหยิบยกประเด็นดังกล่าวขึ้นมา ทำให้ประเด็นเล็ก ๆ กลายเป็นประเด็นสำคัญได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีการกำหนดวาระของข่าวสาร เป็นสิ่งที่แสดงถึงอิทธิพลของ สื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสาร นักทฤษฎี ทองพูน (2553) อธิบายถึงแนวคิดการกำหนดวาระของข่าวสารว่า เป็นการพัฒนามาจากทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนในการ ควบคุมข้อมูลต่าง ๆ ที่จะผ่านไปยังผู้รับสาร โดยอาศัยวิธีการคัดเลือกเรื่อง เรียบเรียงเนื้อหา ตลอดจน กำหนดระยะเวลาในการนำเสนอต่อเรื่องมากน้อยแตกต่างกัน จากนั้นก็ลำดับความสำคัญของเรื่องราว ต่าง ๆ เช่นเดียวกับการผลิตรายการที่ผู้ผลิตรายการจะต้องเลือกเรื่องที่จะนำเสนอว่า ในแต่ละเทปจะ กล่าวถึงสาระเรื่องใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ขณะที่ผลที่ จะตามมาคือ ประชาชนจะคิดและปฏิบัติตามวาระ หรือประเด็นที่สื่อมวลชนกำหนดไว้ แนวคิดของ ทฤษฎีการกำหนดวาระของข่าวสาร จึงเป็นการศึกษาถึงผลกระทบของสื่อสารมวลชนที่มีต่อการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สื่อสารมวลชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของ สื่อมวลชนในฐานะเป็นผู้ชักจูงหรือโน้มน้าวใจ เช่นเดียวกับ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2550) ที่อธิบายถึง ประเด็นนี้ไว้ว่า ในการทำงานของสื่อสารมวลชนที่ต้องมีการเลือกเรื่องหรือประเด็นในการนำเสนอข่าว ทำให้สื่อมีบทบาทในการเป็นผู้กำหนดกรอบของเรื่องราวที่นำเสนอและประเด็นในการโต้แย้งแสดง เหตุผล สื่อมวลชนจึงถูกมองว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดประเด็นในสังคม (Agenda Setting) เรื่องใดที่ สื่อนำมาเผยแพร่มากก็มีน้ำหนักมาก และกลายเป็นประเด็นใหญ่ในสังคม

ที่ผ่านมา โคเฮน (Cohen, 1963) ได้สรุปไว้ว่า การกำหนดวาระเกี่ยวข้องกับการจัดลำดับ ความสำคัญจาก 3 ส่วน ดังนี้

- 1) การจัดวาระจากสื่อ (Media Agenda) เป็นการลำดับความสนใจในเนื้อหาหรือเหตุการณ์ ต่าง ๆ ของสื่อ โดยยึดจากการพิจารณาความสนใจของสื่อเองเป็นหลัก
- 2) การจัดวาระของสาธารณชน (Public Agenda) เป็นการจัดลำดับเหตุการณ์ ซึ่งจะ เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ที่มีผลต่อความเห็นสาธารณะ หรือประชาชน โดยยึดความสนใจของ ประชาชนเป็นหลัก
- 3) การจัดวาระของรัฐบาล (Policy Agenda) เป็นการจัดลำดับเหตุการณ์ ที่ขึ้นอยู่กับ การวางนโยบายทางการเมืองที่กำหนดไว้ โดยยึดนโยบายหรือความต้องการของรัฐเป็นหลัก

ซึ่งจากการวางวาระจาก 3 ส่วน ดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันดังนี้

- 1) สื่อมวลชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อการกำหนดวาระสาธารณะ ซึ่งอาจคาดเดาได้จากน้ำหนัก ในการให้ความสนใจและอำนาจของสื่อแต่ละประเภท ที่มีต่อความคิดเห็นของประชาชน
- 2) ความเป็นสาธารณะ (Public opinion) มีผลต่อการกำหนดนโยบาย (Policy Agenda) ของนักการเมืองที่ต้องการการตอบสนองจากผู้ลงคะแนนเสียงตามที่เขาต้องการ

3) การจัดวาระของสื่อ (Media Agenda) มักมีผลโดยอิสระ ไม่พึ่งพิงต่อการกำหนดวาระของรัฐ แต่นักการเมืองมักจะใช้การจัดวาระของสื่อมาเป็นตัวชี้วัดชี้ความเห็นสาธารณะ (Public Opinion)

4) ในบางเหตุการณ์การกำหนดนโยบาย ของรัฐก็มีผลโดยตรงและมีผลอย่างมากต่อการกำหนดวาระของสื่อ

การศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory) ปรากฏอยู่ในบทความเรื่อง “จาก บก. ถึงบล็อกเกอร์: บทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสารที่อาจถูกปฏิรูป?” ของ ศุภนิธย์ วงศ์ทางสวัสดิ์ (2552) โดยระบุว่า สื่อมวลชน เป็นผู้คัดเลือกประเด็นข่าวสารต่าง ๆ ในการนำเสนอเนื้อหาออกสู่สาธารณะ ซึ่งมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ข่าวสารบางประเด็นไม่ถูกนำเสนอผ่านสื่อ โดยการคัดเลือกของบรรณาธิการ ประชาชนจึงเพิ่มบทบาทของตนเองมาเป็นผู้คัดเลือกและเขียนในประเด็นที่ตนสนใจบ้าง ในฐานะ “นักข่าวพลเมือง” โดยผ่านสื่อสมัยใหม่อย่าง “บล็อก” ซึ่งจะคล้ายกับสื่อมวลชนบ้าง แต่สื่อมวลชนก็ยังคงได้เปรียบอยู่ในด้านความน่าเชื่อถือและความเป็นมืออาชีพ

การศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory) ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง ของการกำหนดวาระข่าวสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง ศึกษากรณีการกำหนดวาระไทยพลัดถิ่นผ่านสื่อสาธารณะ ของผลการศึกษาพบว่า การกำหนดวาระไทยพลัดถิ่นของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นการสื่อสารกำหนดวาระเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ การกำหนดวาระดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้เกิดการแก้ไขกฎหมายสัญชาติ ฉบับที่ 4 โดยตราพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) ให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย เพื่อรองรับสถานะความเป็นคนไทยแก่คนไทยพลัดถิ่นที่มีเชื้อสายไทยแต่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น

2.5 แนวคิดเนื้อหาและรูปแบบของสื่อโทรทัศน์

เมื่อกล่าวถึงแนวคิดเนื้อหาและรูปแบบของสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสาระ เรื่องราว และข่าวสารที่นำเสนอในลักษณะที่แตกต่างกัน สมิต สัจฉกร (2547) ได้อธิบายว่า สาร (Message) หมายถึง สาระ เรื่องราว ข่าวสารที่ผู้ส่งสารต้องการส่งออกไปสู่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น สารอาจเป็นสิ่งที่มีความหมายในตัว เช่น ตัวหนังสือ ตัวเลข รูปภาพ วัตถุต่าง ๆ หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่สามารถให้ความหมายเป็นที่เข้าใจได้ ส่วน วิจิตร อวระกุล (2525) ได้อธิบายว่า เนื้อหาสาระ (Content) หมายถึง ข่าวสารที่ดีจะต้องมีความหมายสำหรับผู้รับ มีสาระ ประโยชน์ แก่กลุ่มชน หรือมีสิ่งที่เขาจะได้ผลประโยชน์ จึงน่าสนใจ บางครั้งสิ่งที่ประโยชน์ต่อกลุ่มชน กลุ่มหนึ่ง แต่อาจจะไม่มีสาระสำหรับคนบางกลุ่ม ในเรื่องนี้จึงต้องใช้การพิจารณากลุ่มชนเป้าหมายด้วย

สำหรับสาร (Message) และเนื้อหาของสาร ใน 2 ประเด็นนี้ การุณันท์ รัตนแสนวงษ์ (2549) ได้อธิบายไว้ว่า สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูล ความรู้ ความคิด อารมณ์ ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารต้องการจะส่งออกไปให้ผู้อื่นได้รับรู้แล้วเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง ส่วนเนื้อหาของสารที่มนุษย์สื่อสารกันนั้นสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) เนื้อหาของสารที่เป็นข้อเท็จจริง คือ สารประเภทที่รายงานให้ทราบถึงความจริงต่าง ๆ ที่สามารถจะพิสูจน์ตรวจสอบได้ ได้แก่ องค์ความรู้ต่าง ๆ ทฤษฎี ข้อสรุปที่ผ่านการพิสูจน์สามารถหาข้อมูลหาเหตุผลมาแสดงได้ว่าเป็นจริง เป็นที่น่าเชื่อถือและอ้างอิงได้

2) ข้อคิดเห็น คือ สารที่เกิดขึ้นในจิตใจ ผู้ส่งสาร อาจเป็นความรู้สึก ความเชื่อ หรือแนวคิด ที่ผู้ส่งสารมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารแสดงออกมานั้นไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ว่าเป็นความจริงหรือไม่

ส่วนรูปแบบ (Format) ของรายการสามารถแบ่งออกเป็น 19 รูปแบบ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์, 2550, หน้า 45-49)

1) รายการข่าว (News) เป็นรายการที่เน้นการนำเสนอเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม ที่ต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ แต่ไม่เน้นความบันเทิง

2) รายการสารคดี (Documentary) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่มีข้อเท็จจริงเพียงเรื่องเดียว แต่มีการนำเสนอที่หลากหลาย น่าสนใจ และมีสาระความรู้

3) รายการละคร (Drama) เป็นรายการที่ให้ความบันเทิงกับผู้ชม โดยเนื้อหาไม่ต้องเป็นเรื่องจริงเสมอไป อาจจะเป็นเรื่องที่มาจากจินตนาการหรือแต่งขึ้นเอง ทำให้ผู้ชมได้รับความสนุกสนานในการรับชม

4) รายการเกมส์ (Game) เป็นรายการที่จะเน้นการแข่งขันเล่นเกมสัปดาห์ได้เงื่อนไขที่ทางรายการจำกัด ภายในเวลาอันจำกัด ซึ่งผู้ชมจะมีส่วนร่วมในการเชียร์ด้วย ทำให้เกิดความสนุกสนาน

5) รายการตอบคำถาม (Quiz) เป็นรายการที่มีความคล้ายคลึงกับรายการเกมส์ แต่แตกต่างกันที่เป็นการแข่งขันที่อาศัยไหวพริบความรู้ของผู้เล่นมากกว่าการใช้ทักษะร่างกาย

6) รายการพูด (Talk Show) เป็นรายการที่เน้นการพูด ผู้ดำเนินรายการจะพูดคุยกับแขกรับเชิญ

7) รายการวาไรตี้ (Variety) เป็นรายการที่มีรูปแบบที่หลากหลายผสมผสานกัน โดยส่วนใหญ่จะมียุติกรรมประกอบเป็นดนตรีและเพลง ความตลกขบขัน และการสนทนากับแขกรับเชิญ

8) รายการดนตรี (Music) เป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิงด้วยการบรรเลงดนตรี การขับร้องเพลง

9) รายการกีฬา (Sport) เป็นรายการที่มุ่งเน้นการแข่งขันในเกมส์กีฬาประเภทใดประเภทหนึ่ง ทั้งแบบถ่ายทอดสดและการเปิดเทปบันทึกการแข่งขัน

10) รายการถ่ายทอดสด (Live) เป็นรายการที่นำเสนอภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทันทีไปยังผู้ชมโดยตรง

11) รายการสารคดีเชิงข่าว (News Documentary) เป็นรายการที่นำเสนอข่าวมาเสนอใหม่ โดยใช้รูปแบบรายการสารคดี

12) รายการวิจารณ์ข่าว (News Commentary) เป็นรายการที่นำเสนอข่าววิพากษ์วิจารณ์ โดยผู้ดำเนินรายการเองหรือมุมมองของแขกรับเชิญ

13) รายการพูดคุยสนทนาเชิงวิเคราะห์ข่าว (News and Talk) เป็นรายการที่หยิบยกประเด็นข่าวที่น่าสนใจมาวิเคราะห์พูดคุย โดยมีผู้ดำเนินรายการสองคนขึ้นไปพูดคุยกัน

14) รายการสารละคร (Docu-Drama) เป็นรายการที่นำเรื่องจริงมาเสนอด้วยรูปแบบการแสดงเป็นละคร มีการพูดเรื่องเช่นเดียวกับละคร

15) รายการวาร์วี่ทอล์กโชว์ (Variety Talk Show) เป็นรายการที่นำการพูดคุยมาผสมกับรายการวาร์วี่ โดยพูดคุยกับแขกรับเชิญเป็นหลัก

16) รายการวาร์วี่เกมส์โชว์ (Variety Game Show) เป็นรายการที่นำรูปแบบเกมส์มาผสมกับรูปแบบวาร์วี่ และเพิ่มความบันเทิงอื่นๆเข้าไป

17) รายการข่าวบริการ (Service) เป็นรูปแบบการบริการพื้นที่การออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ในการนำเสนอข่าวของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการนำเสนอไปยังประชาชน

18) รายการโฆษณา (Advertising) เป็นรายการประกาศสินค้าหรือบริการ เพื่อให้คนทั่วไปรู้จักสินค้าหรือการบริการนั้น

19) รายการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นรายการที่แสวงหาความสัมพันธ์ ความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชน เพื่อให้ประชาชนยอมรับ ให้ความร่วมมือ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นเรื่องการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะมีรูปแบบอยู่ใน 2 ลักษณะ ซึ่งมีความแตกต่างกัน คือ รายการข่าว (News Program) และรายการสารคดี (Documentary Program) มีความแตกต่างกันคือ รายการข่าว (News Program) จะเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งยังสดใหม่และไม่เคยมีการเปิดเผยที่ไหนมาก่อน ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ (Ault & Emery, 1978) แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดเท่านั้น ข่าวรวมไปถึงเรื่องราว ที่มีผู้รายงานให้ทราบถึงสาระสำคัญของข่าว ต้องเป็นรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่า ประชาชนควรทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550) ส่วนรายการสารคดี (Documentary Program) สิ่งสำคัญของรายการ คือการพยายามนำเสนอ หลักฐาน เอกสาร หรือบันทึกต่าง ๆ เพื่ออธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นกลาง ปราศจากการเสริมแต่งเรื่องโดยใช้จินตนาการทำให้ข้อมูลเป็นที่น่าสนใจเชื่อถือได้ (กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์, 2555)

การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบรายการโทรทัศน์ ปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของรายการธรรมะในโทรทัศน์ไทยของ มนฤดี พิงจักคลี (2557) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของรายการธรรมะทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบบรรยาย รูปแบบสัมภาษณ์ รูปแบบการ์ตูน รูปแบบละคร และรูปแบบสารคดี มีทั้งความเหมือนกันและความแตกต่างกัน คือ มีแก่น เรื่อง (Theme) เหมือนกัน แต่มีการสร้างสรรค์ การนำเสนอเนื้อหา ตัวละคร ภาพและเสียง แตกต่างกันไป

นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบรายการโทรทัศน์ ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของคนพิการทางสายตา ของ ภัททิรา กลิ่นเลขา (2557) ผลการวิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ ในปัจจุบัน มีความเหมาะสมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้คนพิการทางสายตา ยังไม่มีการสนับสนุนรายการที่เน้นต่อกลุ่มคนพิการทางสายตา และกิจกรรมในบางรายการยังไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการทางสายตา

2.6 แนวคิดความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement)

ลำดับต่อไปจะกล่าวถึง แนวคิดความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement) โดยจะอธิบายถึงความหมายของพลเมือง และการสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนว่าควรเป็นไปในทิศทางใด

พลเมือง หมายถึง คนที่มีสิทธิและหน้าที่ในฐานะประชาชนของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือประชาชนที่อยู่ภายใต้ผู้ปกครองเดียวกัน มักมีวัฒนธรรมเดียวกัน เช่น ประเทศจะเจริญหากผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองหรือพลเมืองมีศีลธรรม (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2556)

พลเมือง หมายถึง พลกำลังของประเทศ ซึ่งมีส่วนเป็นเจ้าของประเทศ เมื่อกล่าวถึงพลเมืองของประเทศใด ย่อมหมายถึงบุคคลทั้งหลายที่มีสัญชาติของประเทศนั้น ๆ ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ เช่น เมื่อกล่าวถึงพลเมืองของประเทศไทยย่อมหมายถึงคนทั้งหลายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายไทย (สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์, 2558)

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548) อธิบายถึงลักษณะที่สำคัญของพลเมืองดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นทุ่มเทอย่างสูงที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้า เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความเป็นธรรมจากรัฐ 2) ความมุ่งมั่นที่จะทำผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นการทุ่มเทที่บางครั้งอาจจะต้องสละชีวิตของตนเอง และ 3) การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่แยกออกจากบริบททางสังคม คือการดำรงชีวิตอย่างมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และปัจจัยทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และสิ่งแวดล้อม

ขณะเดียวกันการเป็นพลเมืองจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้ (Abowitz & Harnish, 2006)

- 1) มีเอกลักษณ์ที่มาจากความเป็นสมาชิกของชุมชนทางการเมือง 2) ยึดถือค่านิยมเฉพาะและอุดมคติ
- 3) มีสิทธิและหน้าที่ 4) มีส่วนร่วมทางการเมือง และ 5) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

สำหรับพลเมืองอาเซียน (ASEAN Citizen) ละเอียต แจ่มจันท์ และสายสมร เฉลยกิตติ (2557) ได้อธิบายไว้ว่า หมายถึง พลเมืองของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ซึ่งความเป็นพลเมืองอาเซียน (ASEAN Citizenship) จึงหมายถึงชาวประเทศอาเซียน ซึ่งอยู่ ภายใต้กฎกติกาของประชาคมอาเซียน ซึ่งมีสิทธิ หน้าที่ และ ความรับผิดชอบตามกรอบกติกาของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน

การสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่ประชาคมอาเซียนจะรวมเป็นหนึ่งเดียวได้ต้องอาศัยความร่วมมือให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และความมั่นคงและด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น หากอาเซียนตกลงว่าจะต้องรักษาความแตกต่างหลากหลายทางภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมในอาเซียนให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของอาเซียนร่วมกัน ทุกชาติทุกกลุ่มวัฒนธรรมธรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ของอาเซียนก็ต้องมีจิตสำนึกร่วมกัน ในการสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียน สรุปเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้

- 1) การสร้างทัศนคติที่ดีของการเป็นพลเมืองอาเซียน มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

- 1.1) เชิงความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) จะต้องสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองอาเซียน ลดความรู้สึกขัดแย้ง และความฝังใจกับเรื่องราวในอดีต

- 1.2) เชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) จะต้องสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญ ความจำเป็น และคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน

- 1.3) เชิงพฤติกรรม (Behavioral Component) จะต้องมีการสร้างแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองอาเซียนร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และการเคารพซึ่งกันและกัน

คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองอาเซียน มีดังต่อไปนี้

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

- จุดกำเนิดอาเซียน ความจำเป็นที่ต้องมีประชาคมอาเซียนและการเกิดประชาคมอาเซียน
- กฎบัตรอาเซียน โดยเฉพาะวัตถุประสงค์และหลักการสำคัญของกฎบัตรอาเซียนได้
- สัญลักษณ์อาเซียน และรายละเอียด
- 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายได้

- อาเซียนกับความสัมพันธ์ภายนอกอาเซียน

2) มีทักษะในการสื่อสาร เนื่องจากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียนจะนำไปสู่ความสัมพันธ์อันใกล้ชิด โอกาสในการที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันจึงก็มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งรูปแบบการสื่อสาร ที่สำคัญที่สุด ก็คือการสื่อสารด้วยภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

3) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง มีความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินงานใด ๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ การติดต่อสื่อสาร และศึกษาและการเรียนรู้

4) มีความภาคภูมิใจ (Dignity) ในความเป็นพลเมืองอาเซียน ตระหนักว่าการเป็นพลเมืองอาเซียนมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ จะนำไปสู่พฤติกรรมที่สร้างสรรค์ต่อองค์การหรือในฐานะเป็นพลเมืองอาเซียนอย่างแน่วแน่ (แพรวภัทร ยอดแก้ว, 2555)

ทั้งนี้ ความยึดมั่นผูกพันกับความเป็นพลเมือง หมายถึง การกระทำของบุคคลและกลุ่มคนที่แสดงถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อชุมชนและประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ถ้าบุคคลที่มีความยึดมั่นผูกพันกับความเป็นพลเมืองสูง โดยการกระทำต่าง ๆ ตามความรู้สึกรับผิดชอบต่อชุมชนเพื่อแก้ไขและพัฒนาชุมชน ย่อมทำให้บุคคลนั้นเป็นพลเมืองที่ดี (Bobek, Zaff, Li & Lerner, 2009) ได้วัดความยึดมั่นผูกพันกับความเป็นพลเมืองโดยบูรณาการเข้ากับองค์ประกอบด้านอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม (ดารุณี ทิพยกุลไพโรจน์, 2557)

โดยอารมณ์ขั้นพื้นฐานสามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด (Panksepp, 1982) คือ ความคาดหวัง ความเดือดดาล ความตื่นตระหนก และความหวาดกลัว ซึ่งอารมณ์เหล่านี้เกิดจากการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมกับระบบสมอง (Hypothalamus) ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ทำให้แปลอารมณ์ออกมาแตกต่างกัน

ขณะที่พฤติกรรมมีองค์ประกอบอยู่ 3 ด้าน (Bloom, 1971) คือ

1) พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) จะเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรับรู้ การใช้ความคิดและสติปัญญาในการตัดสินใจ มีองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ และประเมินผล

2) พฤติกรรมด้านทัศนคติ (Affective Domain) จะเป็นพฤติกรรมของความสนใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก ท่าที ความชอบไม่ชอบที่เกิดขึ้นภายในใจของบุคคล แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ การรับหรือการให้ ความสนใจ การตอบสนอง การให้คำนิยม การจัดกลุ่มค่า และการแสดงลักษณะตามค่านิยมยึดถือ

3) พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถทางร่างกายแสดงออกมาและสังเกตได้ ซึ่งจะต้องอาศัยพฤติกรรมในด้านอื่น ๆ มาเป็นส่วนประกอบ และจะต้องอาศัยระยะเวลาในกาตัดสินใจหลายขั้นตอน

การศึกษาเกี่ยวกับความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement) ปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ของ ดร.ธัญชัช วิภัติภูมิประเทศ (2556) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยในภาพรวมที่ระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีความเป็นพลเมืองด้านการเคารพกติกาสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 2) ความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยในภาพรวมของนักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา ผลการเรียน คณะ ชั้นปี และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ทั้งนี้ การศึกษาเกี่ยวกับความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement) ยังปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความยึดมั่นผูกพันกับความเป็นพลเมืองของนักเรียนไทย ของ ดารุณี ทิพยกุลไพโรจน์ (2557) ผลการวิจัยพบว่า ความยึดมั่นผูกพันกับความเป็นพลเมืองของนักเรียนไทยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความรู้ในการเป็นพลเมือง ได้แก่ ความรู้ในหลักการของระบอบประชาธิปไตย 2) ด้านทักษะพลเมือง ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของสังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาของสังคม 3) ด้านเจตคติต่อความเป็นพลเมือง ได้แก่ ความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความภาคภูมิใจในสังคม และจิตสำนึกความเป็นพลเมือง และ 4) ด้านพฤติกรรมของการเป็นพลเมือง ได้แก่ การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสังคม การใช้สิทธิและปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

สำหรับการศึกษาเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อให้ได้ทราบถึงภูมิหลังของประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นที่มาของความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนและใช้แนวคิดบทบาทและหน้าที่พื้นฐานของสื่อสารมวลชน เพื่อจะศึกษาบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส อีกทั้งยังได้ใช้ทฤษฎีการบริหารองค์กรสื่อสารมวลชน เพื่อให้ทราบว่า การบริหารงานขององค์กรสื่อสารมวลชนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มีผลกับวัตถุประสงค์การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนอย่างไร นอกจากนี้ยังได้ใช้ทฤษฎีการกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร (Agenda-setting Theory) และทฤษฎีเนื้อหาและรูปแบบของสื่อโทรทัศน์ เพื่อจะศึกษาการจัดเรียงลำดับและการให้ความสำคัญของเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนอย่างไร รวมไปถึงแนวคิดความผูกพันของพลเมือง (Citizen Engagement) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาใช้เป็นกรอบ

ในการศึกษาความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับต่อไปจะนำเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสื่อโทรทัศน์ ที่เป็นการวิจัยที่เคยมีการศึกษาไว้ก่อนแล้ว ซึ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของสื่อโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสื่อโทรทัศน์ปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์ของ นื่องนุช ลิ้มตระกูล (2556) เรื่อง บทบาทสื่อมวลชนไทยในการนำเสนอข่าวสารอาเซียน กรณีศึกษา รายการ ASEAN Journey มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนประเภทรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอข่าวสารทั้ง 3 เสาหลักของอาเซียน อันประกอบด้วย ประชาคมเศรษฐกิจ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมสู่ประชาชนในประเทศไทย รวมถึงรูปแบบการนำเสนอของรายการดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจาก การ สัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์เนื้อหารายการจากเทป วีดิทัศน์ และการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารอาเซียนของรายการ ASEAN Journey นั้นครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 เสาหลักอาเซียน โดยมีสัดส่วนของการนำเสนอเนื้อหาในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมที่มากกว่าสัดส่วนเนื้อหาให้อีก 2 ประชาคม โดยรายการใช้รูปแบบการนำเสนอด้วยการผสมผสานวิธีการในหลายรูปแบบ ได้แก่ ผู้นำชม ผู้เดินเรื่อง (Presenter) พิธีกร (MC) เป็นบุคคลคนเดียวทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวแทนของคนหนุ่มสาวออกเดินทางเพื่อสำรวจ ASEAN แบบเจาะลึกชีวิตจริงของ ASEAN พร้อมนำเสนอเรื่องราวแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนสู่ผู้ชมด้วยวิธีการเล่าเรื่อง (Story Telling) พูดคุย (Talk) รวมไปถึงการนำเสนอเชิงสัมภาษณ์ (Interview) กับบุคคลที่มีความน่าสนใจ หรือ มีความสำคัญต่อความเป็นไปในอนาคตของอาเซียน นอกจากนี้ รายการยังใช้เสียงของผู้เดินเรื่องคนเดิมในการนำเสนอเชิงบรรยาย (Narration) รายละเอียดเนื้อหารายการที่เป็นข้อมูลสนับสนุน เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมอย่างต่อเนื่องของผู้ชม

อีกทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสื่อโทรทัศน์ยังปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์ของ นนทรี เหมทานนท์ (2557) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับอาเซียนของประเทศอินโดนีเซีย: กรณีศึกษารายการ “อาเซียน ทุเดย์” ของสถานี “เมโทร ทิวี่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การนำเสนอรูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์เกี่ยวกับอาเซียน

ของสถานีโทรทัศน์ประเทศ อินโดนีเซีย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การศึกษาวิจัยจากการวิเคราะห์หลักฐาน เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า รายการ ASEAN Today เป็นรายการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานี Metro TV กับสำนักเลขาธิการอาเซียน เนื้อหาและรูปแบบรายการเป็นไปตามนโยบายของสถานีโทรทัศน์ เนื้อหารายการสอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียนและแผนงาน 3 เสาหลักอาเซียน รายการนำเสนอในรูปแบบนิตยสารข่าว ผู้วิจัยพบว่า รายการนี้ได้ทำบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเฝ้าดูแลสังคม ด้านการปรับเปลี่ยนสังคมให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อม ด้านการส่งต่อมรดกของสังคม และด้านการสร้างความรับรู้ความเข้าใจ

รวมไปถึงวิทยานิพนธ์ของ กนกวรรณ สมรักษ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ความรู้ ทศนคติ แนวโน้มพฤติกรรม ที่มีต่อเรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของคนทำงาน โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบสำรวจ (Survey Research Method) ซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น คนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ที่มีอายุตั้งแต่ 21-60 ปี โดยอาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่วนใหญ่ จะเปิดรับชมข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์เป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับประมาณ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ รองลงมาเป็นหนังสือพิมพ์ มีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับประมาณ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และเปิดรับข้อมูลผ่านเว็บไซต์ มีค่าเฉลี่ยในการเปิดรับประมาณ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 73.0 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 26.3 และน้อยสุดคิดเป็นร้อยละ 0.7

และวิทยานิพนธ์ของ สิงห์ สิงห์ขจร (2558) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และการรับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชน กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชน กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนผ่านสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง โปสเตอร์/ ป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารประชาสัมพันธ์ การประชุมสัมมนา ASEAN นิทรรศการ

ASEAN ตามลำดับ ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มากที่สุดกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมด้านเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ขาดการรับรู้เกี่ยวกับเสาหลักประชาคมอาเซียน ประเด็นกฎบัตรอาเซียน การเปิดประชาคมด้านเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และการย้ายแรงงานฝีมือ 7 วิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงาน ฝีมืออย่างเสรี

นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสื่อโทรทัศน์ ปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์ยังปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์ของ พรชัย ฉันทวิเศษลักษณ์ (2557) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง การนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนในรายการสารคดีโทรทัศน์ “ไทย” มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อทราบการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในรายการประเภทสารคดีทางโทรทัศน์ไทย ทั้งในด้านจำนวน ปริมาณ และประเภทเนื้อหา 2) เพื่อ ทราบทิศทางการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในรายการประเภทสาร คดีทางโทรทัศน์ที่สถานีโทรทัศน์แต่ละประเภทนำเสนอ 3) เพื่อทราบถึงกระบวนการคัดเลือกเนื้อหา และการนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนของผู้ผลิตรายการประเภทโทรทัศน์ ของไทย แต่ละประเภทที่ทำการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการสาร คดีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 รายการ จากสถานีโทรทัศน์ 3 ประเภท คือสถานีโทรทัศน์ของรัฐ สถานี โทรทัศน์บริการสาธารณะ และสถานีโทรทัศน์ธุรกิจ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและเทป รายการสารคดีที่ออกอากาศ

ผลการศึกษาพบว่า นโยบายภาครัฐมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของสถานีโทรทัศน์ที่ นำเสนอประเด็นหลักเรื่องประชาคมอาเซียนตามลำดับความสำคัญมากที่สุด ดังนี้ สถานีโทรทัศน์ของรัฐ สถานีโทรทัศน์สาธารณะ และสถานีโทรทัศน์เชิงธุรกิจ แต่เมื่อเจาะลงไปดูในขั้นการปฏิบัติงานในการ ผลิตรายการพบว่า สถานีโทรทัศน์สาธารณะกลับดำเนินการตามนโยบายอย่างเข้มงวดกว่าสถานี โทรทัศน์ของรัฐ การผลิตรายการสารคดีที่นำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนมี ปริมาณน้อย เนื่องจากรายการประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยผู้ผลิตรายการที่มีองค์ความรู้และต้นทุนทาง วัฒนธรรม ซึ่งผู้ผลิตที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรมมีจำนวนอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้องค์ความรู้และต้นทุน ทางวัฒนธรรมยังเป็นปัจจัยกำหนดประเด็นและเนื้อหาในรายการสารคดีอีกด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” ได้กำหนดวิธีการวิจัย (Methodology) เป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

- 3.1 การออกแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือการวิจัย
- 3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การออกแบบการวิจัย

1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าว จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าวบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 1 คน คือ โปรดิวเซอร์รายการ Spirit of Asia รวม 3 คน โดยผู้วิจัยได้ออกแบบโครงสร้างคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลในมิติที่มีความหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากวิทยานิพนธ์ของ นื่องนุช ลิ้มตระกูล (2556) เรื่อง บทบาทสื่อมวลชนไทยในการนำเสนอข่าวอาเซียน กรณีศึกษา รายการ ASEAN Journey นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร มีคำถาม 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 นโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 2 นโยบายด้านรูปแบบและเนื้อหาของข่าวและสารคดี

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) มาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์ โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาประเด็นหลัก (Major Themes) ที่พบในข้อมูลการสัมภาษณ์ทั้งหมด และนำประเด็นหลัก (Major Themes) มาพิจารณาแบ่งออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-themes)

และหัวข้อย่อย (Categories) จากนั้นเริ่มต้นวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพรวมไปสู่ประเด็นย่อย เพื่อวิเคราะห์นโยบายในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ส่วนการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวข้องกับรายการข่าวและสารคดี ได้แก่ ข้อมูลเทปรายการสารคดี Spirit of Asia จำนวน 55 เทป ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยคัดเลือกเฉพาะสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จำนวน 22 ตอน และข้อมูลเทปข่าวอาเซียน จำนวน 59 ข่าว ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งรวบรวมมาจากเว็บไซต์ <http://www.thaipbs.or.th> ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากวิทยานิพนธ์ของ ศิวพงศ์ เหมือนพวงศ์ (2552) เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบรายการข่าวช่วยชาวบ้าน สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนการมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จะเป็นการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม (Questionnaire) ประชากรชาย-หญิง วัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้รับชมรายการของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 400 คน อายุระหว่าง 25-40 ปี ซึ่งเป็นประชาชนวัยแรงงานที่มีบทบาทในการผลิตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในนครหลวงที่เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและการพัฒนาประเทศ ที่สำคัญคือ ประชาชนกลุ่มนี้บางท่านอาจเป็นผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน ที่มีความสำคัญต่อการขัดเกลาบุตรหลาน ให้เข้าใจและผูกพันกับอาเซียนบ้าง ดังนั้นความผูกพันของคนช่วงวัยนี้จึงมีความสำคัญ ขณะเดียวกันประชาชนที่มีอายุ 25-39 ปี ยังเป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสด้วย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 2559, หน้า 6) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มีผลต่อความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นชาย-หญิง วัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 25-40 ปี จากจำนวนประชากร 1,336,010 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2558)

ตารางที่ 3.1: แสดงจำนวนประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

	อายุ	จำนวน (คน)
1.	25 ปี	75,017
2.	26 ปี	71,873
3.	27 ปี	72,973
4.	28 ปี	69,348
5.	29 ปี	73,310
6.	30 ปี	78,065
7.	31 ปี	79,781
8.	32 ปี	83,621
9.	33 ปี	86,628
10.	34 ปี	89,557
11.	35 ปี	93,449
12.	36 ปี	93,898
13.	37 ปี	91,322
14.	38 ปี	93,311
15.	39 ปี	93,521
16.	40 ปี	90,336
	รวม	1,336,010

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2558). *จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร*. สืบค้นจาก https://www.dopa.go.th/main/web_index.

และผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนของการประมาณร้อยละ 0.05 จากสูตรของ Yamane (1967) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N (e^2)}$$

โดยที่	n	=	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	ขนาดของประชากรทั้งหมด
	e	=	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ 0.05

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{1,336,010}{1+1,336,010 (0.05)^2} \\
 &= 399.88 \\
 &\approx 400
 \end{aligned}$$

3.3 เครื่องมือการวิจัย

การสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนวัยทำงาน อายุระหว่าง 25-40 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้รับชมรายการของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 400 คน ต่อการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นจำนวน 1 ฉบับ โดยศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยของ แพรภัทร ยอดแก้ว (2555) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความรู้และทัศนคติต่อประชาคมอาเซียน ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเปรียบเทียบรูปแบบรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ตอนที่ 5 ความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยการวัดค่าความผูกพัน กำหนดเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ผูกพันมากที่สุด = 3.26 - 4.00

ผูกพันมาก = 2.51 - 3.25

ผูกพันน้อย = 1.76 - 2.50

ผูกพันน้อยที่สุด = 1.00 - 1.75

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 59 ข้อ จำแนกได้ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไป จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-4
- 2) พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5-14
- 3) ความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ความคิดเห็นต่อรายการข่าว 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15-19 และความคิดเห็นต่อรายการสารคดี 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 20-24
- 4) ความคิดเห็นเปรียบเทียบรูปแบบรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 25-31
- 5) ความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน จำนวน 28 ข้อ ซึ่งแบ่งตามแนวคิดและทฤษฎี แพงค์เซปป์ (Panksepp, 1982) และบลูม (Bloom, 1971) ดังนี้

5.1) ด้านอารมณ์ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 32-40

เป็นคำถามเชิงบวก ข้อที่ 32, 33, 34, 35, 36

เป็นคำถามเชิงลบ ข้อที่ 37, 38, 39, 40

5.2) ด้านความคิด จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 41-49

เป็นคำถามเชิงบวก ข้อที่ 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49

5.3) ด้านพฤติกรรม จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 50-59

เป็นคำถามเชิงบวก ข้อที่ 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59

3.4 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและตรวจสอบความและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำไปแก้ไข และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง โดยการหาค่า IOC นั้นผู้วิจัยได้นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน อันประกอบด้วย นางสาวรุ่งมณี เมฆโสภณ คณะกรรมการนโยบาย ด้านกิจการสื่อสารมวลชน สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส นายพิทักษ์ อินทียศ บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และรองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลได้ให้คะแนน จากนั้นผู้วิจัยจะนำคะแนนของแต่ละข้อมาคำนวณค่า IOC ของคำถามในข้อนั้น ๆ

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
R	หมายถึง	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ค่า 1	หมายถึง	แน่ใจว่าสอดคล้อง
ค่า 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
ค่า -1	หมายถึง	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ มาแก้ไข โดยผลการวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง ของคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งมีค่าเท่ากับความเที่ยงตรงใช้ได้

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยเกณฑ์การยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ โดยใช้โปรแกรม SPSS ในการคำนวณหาค่า Reliability ซึ่งผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.844

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

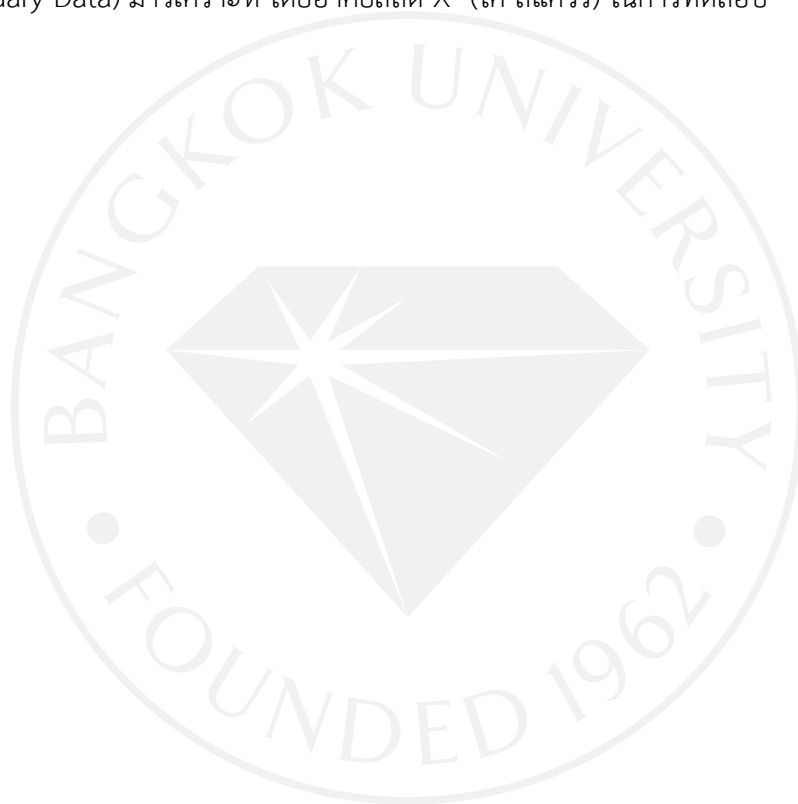
ส่วนการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบ Non-probability Sampling ไม่ได้ใส่ใจในความน่าจะเป็น ใช้ระบบจิตอาสา ที่ผู้ตอบยินดีตอบ ทำให้ความคาดเคลื่อนต่ำ และไม่กระทบกับจรรยาบรรณการวิจัย โดยสอบถามประชาชนวัยทำงานที่พบโดยไม่เลือกสถานที่ใน 4 เขต ได้แก่ เขตลาดพร้าว เขตหลักสี่ เขตบางเขน และเขตจตุจักร ซึ่งผู้วิจัยได้มาจากการจับสลากจากพื้นที่ทั้งหมด 10 เขต จาก 50 เขตในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตห้วยขวาง เขตดินแดง เขตดอนเมือง เขตบางซื่อ เขตลาดพร้าว เขตหลักสี่ เขตพญาไท เขตจตุจักร โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 15-29 พฤศจิกายน 2559 รวม 15 วัน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window โดยวิเคราะห์ดังนี้

1) ศึกษาเชิงพรรณนา ศึกษาลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้โดยการวิเคราะห์ในรูปแบบของผลรวม ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายเชิงเหตุผล

2) ศึกษาเชิงปริมาณ ศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากปฐมภูมิ (Primary Data) และทุติยภูมิ (Secondary Data) มาวิเคราะห์ โดยอาศัยสถิติ X^2 (ไค-สแควร์) ในการทดสอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ประกอบด้วยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เน้นการวิเคราะห์นโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหา และส่วนที่ 2 เน้นนโยบายด้านรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและรายการสารคดี โดยอธิบายได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาในมิติของนโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าว จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าว บรรณาธิการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 1 คน ได้แก่ โปรดิวเซอร์ รวม 3 คน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ/ กำหนด/ บริหารนโยบาย ปรากฏผลดังนี้

นโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะเป็นการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในทุกแง่มุมมาเสนอให้ผู้ชมได้เห็นภาพของอาเซียนอย่างรอบด้าน โดยจะมีการนำเสนอถึงผลกระทบที่มีต่อคนไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบ และเตรียมความพร้อมในการปรับรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หลังจากมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน

ผู้อำนวยการสำนักข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส กล่าวว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ยังไม่ใช่ผลของการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนเท่านั้น สังเกตได้จากการพูดถึง ที่เมื่อก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะมีการพูดถึงและมีการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ มากมาย แต่เมื่อได้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มตัว กลับมีการพูดถึงน้อยลง จึงมองว่า โดยรวมยังมองไม่เห็นภาพที่ชัดเจนว่า อาเซียนจะเป็นไปในทิศทางใด และคิดว่าความเปลี่ยนแปลงหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนยังเกิดขึ้นไม่มากนัก

ที่ผ่านมาสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะมีการนำเสนอข่าวประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียนมาอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นข่าวหรือรายการพิเศษ โดยในแต่ละช่วงรายการจะมีการหยิบยกประเด็นที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นในประเทศในอาเซียนไปขยายและเจาะลึกให้เห็นถึงรายละเอียด

ของสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งในบางครั้งสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย จึงจะมีการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นนั้น ๆ มากเป็นพิเศษ

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้มีการเพิ่มจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในมากขึ้นตามนโยบาย โดยจะสอดแทรกเข้าไปอยู่ในทุกช่วงข่าว ส่วนเมื่อมีเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีส่งผลกระทบต่อประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ก็จะมีการนำเสนอข่าวเรื่องนั้นในจำนวนมากขึ้น ในหลายรูปแบบข่าวและรายงานพิเศษ เพื่อให้ประเด็นที่น่าสนใจมีความครบถ้วนรอบด้าน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวไทยได้ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เพราะได้สัมผัสและเรียนรู้เรื่องราวระหว่างกันมากขึ้น โดยเฉพาะการนำเสนอเรื่องสังคมและวัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน เพราะจะได้เห็นในมุมมองของรากเหง้าวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน

ผู้อำนวยการสำนักข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส กล่าวว่า สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะมีการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียนมาโดยตลอด โดยจะแยกไปอยู่ในแต่ละช่วงรายการ เพื่อขยายให้เห็นว่า มีสถานการณ์ใดเกิดขึ้น ซึ่งจะเพิ่มปริมาณไปตามสภาวะของเหตุการณ์และข้อมูลที่ได้ โดยเฉพาะในช่วงที่มีเหตุการณ์ เรื่องราวสำคัญ ๆ หรือเรื่องสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งน่าจะทำให้คนไทยได้รู้สึกผูกพันและใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เพราะจะได้เห็นภาพและรับรู้เรื่องราวระหว่างกันมากขึ้น โดยการที่คนไทยจะรู้จักเรื่องราวของเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ดีและเรื่องที่ทำให้เห็นถึงมุมมองของรากเหง้าที่มีความเชื่อมโยงกัน

บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส กล่าวว่า โต๊ะข่าวต่างประเทศได้รับนโยบายในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนมาตั้งแต่ปลายปี 2558 ซึ่งเป็นนโยบายที่ต้องการให้มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในทุกช่วงข่าว ทุกครั้งที่มีการประชุมการนำเสนอข่าวก็จะมีนำเสนอประเด็นข่าวอาเซียนเข้าไปด้วย ทำให้ชาวอาเซียนมีอยู่ในทุกวัน โดยกระจายอยู่ตามช่วงข่าวต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการเน้นเรื่องใกล้ตัว แต่จะยังไม่สามารถแยกออกเป็น 3 เสาหลัก ได้อย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับรูปแบบที่นำเสนอ และในอนาคตอันใกล้ จะมีโครงการของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการผลิตข่าวร่วมกันของ 10 ประเทศ โดยมีตัวแทนประเทศละ 1 สถานีโทรทัศน์ ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นตัวแทนสถานีของประเทศไทย ทั้งนี้ เนื้อหาที่จะผลิตจะเป็น 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน ซึ่งแต่ละประเทศจะผลิตมารวมกันไว้แล้ว ประเทศอื่นสามารถแลกเปลี่ยนนำไปใช้ได้ด้วยกันทั้งหมด

สำหรับนโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหาในด้านสารคดีที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนของรายการ Spirit of Asia ซึ่งผลิตโดยบริษัท แพลเลนท์ แมสมีเดีย จำกัด ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 16.30- 17.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยเริ่มออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2558 จนถึงปัจจุบัน เป็นรายการสารคดีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ผู้ชมจะได้เข้าใกล้ชิดชีวิต

และความเป็นอยู่ของคนเอเชีย ซึ่งได้มีการเชื่อมโยงประเพณี วัฒนธรรม มรดกล้ำค่าของแผ่นดิน เพื่อค้นหา “วิถีเอเชียที่คุณไม่เคยรู้”

ลักษณะเด่นของการรายการจะเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้คน ซึ่งมาจากพื้นฐานการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ซึ่งทุกคนได้รับรู้รับทราบมาแล้วในเบื้องต้น จากนั้นจะเป็นการเปิดมุมมองของผู้คน และเจาะลึกลงไปถึงชีวิตความเป็นอยู่ โดยบางครั้งอาจจะมีผู้คนรุ่นเก่า ๆ มาเล่าเรื่องราวในอดีตและการสืบสานภูมิปัญญาให้กับคนรุ่นใหม่ได้เอามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

โปรดิเวอรัลรายการ Spirit of Asia กล่าวว่า รายการ Spirit of Asia เริ่มต้นเมื่อปี 2551 โดยในขณะนั้นยังไม่มีกระแสของประชาคมอาเซียน แต่เมื่อมีกระแสประชาคมอาเซียนเข้ามาทางรายการ จึงปรับมานำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนมากขึ้น โดยเริ่มจาก ประวัติศาสตร์ของประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศลาวก่อน ซึ่งเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อน มุมมองประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และสังคมศาสตร์ผ่านชีวิตของผู้คนในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเน้นที่วิถีความเป็นอยู่ ทิศทางต่อไปในอนาคตของพวกเขา ซึ่งมีการนำเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมมาผสมผสานสิ่งที่ เป็นอยู่และเกิดขึ้นจริงในปัจจุบันอย่างไร ก่อนจะแตกขยายความเชื่อมโยงไปยังประเทศอื่น ๆ ต่อไป

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนของไทยพีบีเอสจะเป็นการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง และนอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอเรื่องราวที่จะสามารถผูกโยงความสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน ของผู้คนในประชาคมอาเซียนผ่านการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งเพิ่มจำนวนเนื้อหาและความถี่ของการนำเสนอมากขึ้น ซึ่งเป็นตามกลยุทธ์เพื่อสนองตอบเป้าหมายเชิงนโยบายและสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นสื่อสาธารณะ 4 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาและส่งเสริมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการผลิตและจัดหารายการที่เปิดโอกาสให้เข้าถึงมุมมองของเด็กและครอบครัวในประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น 2) การให้ความสำคัญกับพื้นที่หน้าจอต่ผู้คนด้วยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ ในฐานะคนในครอบครัวเดียวกัน ทั้งในด้านเนื้อหาและการสร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ล่ามภาษามือ เป็นต้น 3) ดำเนินการยุทธศาสตร์สร้างการเปลี่ยนแปลง โดยใช้หน้าจอเป็นตัวผลักดัน ให้ข้อมูล สร้างทัศนคติและแรงบันดาลใจ เชื่อมร้อยกับการรณรงค์สร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นรูปธรรม และ 4) จัดทำเนื้อหารองรับการขยายฐานผู้ชมในสื่อใหม่ ๆ ด้วยกลวิธี Cross Media การทำ Content Strategy การสร้างชุมชนเป้าหมายในระดับเด็ก ผู้สูงอายุและครอบครัวด้วยกลยุทธ์ทางการตลาด (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 2559, หน้า 15)

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพด้านรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและรายการสารคดี

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล และเอกสารที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวข้องกับรายการข่าวและรายการสารคดี ได้แก่ ข้อมูลเทปรายการ สารคดี Spirit of Asia จำนวน 55 ตอน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559 เป็น ระยะเวลา 1 ปี โดยคัดเลือกเฉพาะสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จำนวน 22 ตอน เทปและบท ข่าวอาเซียน จำนวน 59 ข่าว ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งรวบรวมมาจากเว็บไซต์ <http://www.thaipbs.or.th> โดยแบ่งเป็นเนื้อหาตามเสาหลักของ ประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ดังนี้

รายการสารคดี Spirit of Asia

เมื่อกล่าวถึงรูปแบบและเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จะพบว่า เป็นรายการสารคดีที่ ผลิตโดยบริษัท แพลเลนท์ แมสมีเดีย จำกัด ซึ่งนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย เป็นหลัก ที่จะทำผู้ชมจะได้เข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของคนเอเชีย ซึ่งได้มีการเชื่อมโยงประเพณี วัฒนธรรม มรดกล้ำค่าของแผ่นดิน เพื่อค้นหาตามสโลแกน “วิถีเอเชียที่คุณไม่เคยรู้” ซึ่งเริ่มขึ้นมา ตั้งแต่ปี 2551 กระทั่งได้มีกระแสของประชาคมอาเซียนเข้ามาในช่วงปี 2558 ทำให้ทางรายการได้หัน มาสอดแทรกเรื่องราวของประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้นในทั้ง 3 เสาหลัก โดยรูปแบบใน การนำเสนอจะแบ่งเป็น 5 ช่วง ได้แก่

1) ช่วงตัวอย่างรายการ (Menu) เป็นการนำเสนอตัวอย่างเนื้อหาของตอนที่ออกอากาศใน ครั้งนั้น ๆ โดยเลือกเฉพาะใจความสำคัญมาใช้เป็นเรื่องย่อ ประกอบกับภาพที่มีการนำมาจัดเรียง ลำดับให้เกิดความน่าสนใจ และเสียงดนตรีประกอบที่มีจังหวะสอดคล้องไปกับเรื่องราวนั้น ๆ ผสม ผสานไปกับบทบรรยายที่จะทำให้ผู้ชมได้ทราบว่า เรื่องที่จะได้รับชมต่อไปนั้นมีเรื่องราวอย่างไร และ ในช่วงนี้จะมีการใส่อักษรชื่อทีมงานแต่ละส่วนในมุมภาพด้วย

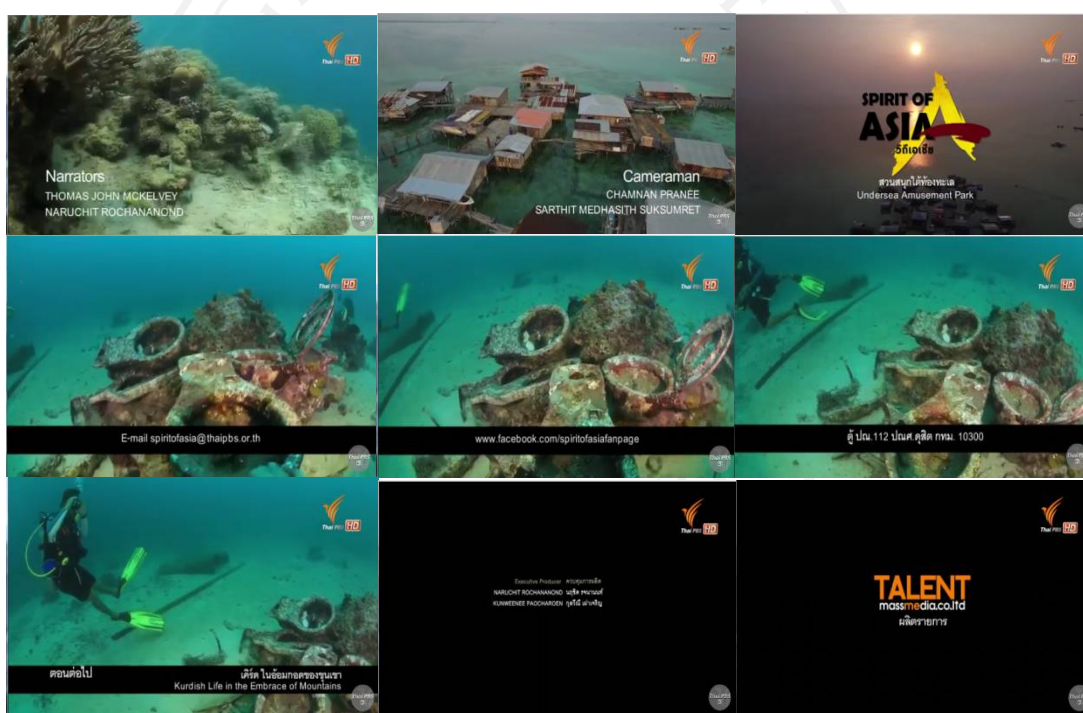
2) ช่วงไตเติ้ลรายการ (Title) เป็นการถ่ายภาพแสดงเนื้อหา โดยการรวบรวมภาพที่สวยงาม และ ความหมายจากเนื้อหาในตอนต่าง ๆ มาจัดเรียงลำดับเข้ากับเสียงเพลง เพื่อเรียกอารมณ์ความ น่าสนใจของผู้ชม

3) ช่วงอินเตอร์ลูดหรือคีย์ซีน (Interlude/ Key Scene) เป็นการบอกชื่อรายการด้วย ตัวอักษรภาษาอังกฤษว่า “Spirit of Asia” และภาษาไทยว่า “วิถีเอเชีย” ซึ่งเป็นตัวอักษรสีดำ และมี สัญลักษณ์รูปตัว A ที่เป็นสีเหลืองและสีแดงรวมอยู่ด้วยกัน โดยในช่วงนี้จะมีการใช้ดนตรีที่มีความเร้า ใจมากกว่าช่วงอื่น

4) เนื้อเรื่อง (Content) จะเป็นการบรรยายเนื้อหาสาระ เรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคล สถานที่ ประเพณีวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประวัติศาสตร์หรือที่มาที่ไปให้คนดูได้รับทราบก่อนจะที่จะขยายความและเจาะลึกไปถึงเนื้อหาด้านอื่น ๆ โดยในแต่ละช่วงตอนจะมีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ โดยจะใช้ภาพที่สื่อความหมายและอารมณ์ตามบทบรรยาย และใช้เสียงเพลงประกอบเป็นระยะ ๆ โดยปรับเปลี่ยนจังหวะตามความเหมาะสม

5) ท้ายรายการ (End Credit) จะเป็นการใส่ Email/ Facebook/ ที่อยู่ติดต่อไว้ที่มุมจอ ด้านซ้ายล่างในช่วงที่ผู้บรรยายแนะนำตอนต่อไป จากนั้นจะเป็นผู้สนับสนุนรายการ รายชื่อทีมงานทุกส่วนและบริษัทผู้ผลิต

ภาพที่ 4.1: รูปแบบรายการ Spirit of Asia

ที่มา: Spirit of Asia. (2558 ก). ตอน สวนสนุกใต้ท้องทะเล. สืบค้นจาก

<https://program.thaipbs.or.th/watch/1hPfN5>.

ส่วนเนื้อหาของรายการ Spirit of Asia ที่ผ่านมานำเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก ที่มีพัฒนารูปแบบและหัวข้อในการนำเสนอให้น่าสนใจมากขึ้น โดยเน้นไปที่ผู้คนในสังคมปัจจุบัน ที่จะสามารถเข้าถึง และดึงให้ผู้รับชมรู้สึกว่ามี ความผูกพันกับเรื่องราวที่รับชมและผู้คนในประเทศเพื่อนบ้านได้ เช่น การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ที่เป็นแรงงานเกษตรกรรมในอาเซียน

อย่างโค-กระบือ ที่ใช้แรงงานเป็นเพื่อนยากประกอบสัมมาอาชีพ ทางรายการจะมีการเก็บข้อมูลในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว และประเทศเวียดนาม แล้วนำมาผูกโยงเนื้อเรื่องให้เห็นว่า ทั้ง 3 ประเทศมีการใช้แรงงานโค-กระบือเหมือนกัน มีความเชื่อมโยงกันทางวัฒนธรรม มีรากฐานการใช้ชีวิตที่คล้ายคลึงกัน

โปรตุเกสเซอร์รายการ Spirit of Asia กล่าวว่า ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประชาชนในประเทศอาเซียน มักเริ่มต้นจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้คน และประสบการณ์ การรู้เขารู้เรา เราคิดอย่างไรกับประเทศเพื่อนบ้าน และเพื่อนบ้านคิดอย่างไรกับเรา จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะข้อมูลที่ได้รับบางครั้งอาจคลาดเคลื่อน ซึ่งเราอาจจะต้องเปลี่ยนบทบาทและมุมมองใหม่ ๆ

สำหรับการเก็บข้อมูลเรื่องราวในแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันออกไป ทั้งระยะเวลา และขั้นตอนการประสานงาน โดยการเดินทางไปใน 1 ประเทศ จะสามารถนำข้อมูลมาผลิตสารคดีได้ 3 ตอน แสดงให้เห็นว่า การนำเสนอเรื่องราวในแต่ละตอนจะมีความหลากหลายและเชื่อมโยงกันในหลายมิติ ซึ่งรายการ Spirit of Asia จะเน้นไปที่การเข้าถึงชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อนำบริบททางความคิดมาเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน ส่วนเนื้อหาที่จะสามารถสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอาเซียน จะพบเห็นได้จากการสะท้อนมุมมองความคิดของการพูดคุยกับผู้คนพื้นถิ่น

โปรตุเกสเซอร์รายการ Spirit of Asia กล่าวว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ควรมีการนำเสนอในเชิงลึก ควรจะเป็นประเด็นชีวิตของผู้คนหลังจากเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า มีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร มีการค้าขายมากขึ้นหรือไม่ หรือมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมกันบ้างหรือไม่ ต้องทำให้เห็นภาพที่ชัดเจน ด้านนโยบายมีความร่วมมือไปในลักษณะไหน ซึ่งขณะนี้ยังไม่ชัดเจน ชีวิตของผู้คนยังไม่เปลี่ยนแปลงไปเท่าไร หากโลกยังเดินหน้า ก็ยังมีประเด็นต่าง ๆ ที่เข้ามาอยู่เรื่อย ๆ เพราะอนาคตเราไม่สามารถจะรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในประชาคมอาเซียนบ้าง การมองไปข้างหน้าของประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร การนำเสนอเรื่องราวก็จะค่อย ๆ นำเสนอให้ประชาชนรู้ไปเรื่อย ๆ

การวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของรายการสารคดี Spirit of Asia จำนวน 22 ตอน จาก 55 ตอน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยแบ่งเป็นเนื้อหาตามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามตามเสาหลัก
ของประชาคมอาเซียน

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	8	4.32
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	43	23.24
ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	143	72.43
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีจำนวน 143 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 72.43 รองลงมา เนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีจำนวน 43 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 23.24 และเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 8 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 4.32 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการสารคดี Spirit of Asia จะทำให้เห็นได้ว่า สัดส่วนของการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีความครบถ้วนทั้ง 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน แต่ยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ของรายการ คือการทำให้ผู้ชมได้เข้าใจวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนเอเชียทั้งประเพณี วัฒนธรรม มรดกล้ำค่าของแผ่นดิน จึงมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนมากที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์รายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน จะเป็นการวิเคราะห์แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
การปกครอง	1	12.50
นโยบายรัฐบาล	7	87.50
รวม	8	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า เนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia ด้านประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลมากที่สุด มีจำนวน 7 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 87.50 และเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครอง มีจำนวน 1 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นย่อย จะเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครอง ได้ปรากฏอยู่เพียง 1 ประเด็น ซึ่งเป็นการพูดถึงการปกครองในอดีตสืบมาจนถึงการปกครองในปัจจุบัน ของประเทศฟิลิปปินส์ โดยจะมีการนำเรื่องราวการปกครองมาผูกโยงกับประวัติศาสตร์ให้ผู้ชมได้ ทราบถึงที่มาที่ไปของเนื้อเรื่องในตอนนั้น ๆ เช่น

“หลังจากได้รับเอกราชจากอเมริกา ในวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1946 ฟิลิปปินส์จึงได้มีการ ปกครองประเทศแบบประชาธิปไตยโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข” (Spirit of Asia, 2558 ข)

ขณะที่เนื้อหาในด้านนโยบายของรัฐบาล มีจำนวน 7 ประเด็น จะมีการนำเสนอทั้งในประเด็น ด้านการศึกษา การสนับสนุนทางการเกษตร การช่วยเหลือประชาชน ซึ่งจะมีความใกล้เคียงกับในการ นำเสนอประเด็นของการปกครอง แต่จะเป็นนโยบายที่ล้วนมาจากรัฐบาลเป็นหลัก เช่น “โรงเรียน แห่งนี้ก็เพิ่งเปิดการเรียนการสอนในปี ค.ศ.2015 นี้เอง จัดตั้งขึ้นตามโครงการของรัฐบาลฟิลิปปินส์ที่ ส่งเสริมการศึกษาชนพื้นเมืองในประเทศ” (Spirit of Asia, 2558 ค)

“แรกเริ่มการปลูกถั่ว รัฐบาลจะเป็นผู้แจกจ่ายพันธุ์ถั่วให้แต่ละบ้านเพียงครั้งเดียวใน 1 ปี เมื่อ ผลผลิตออก จะต้องคัดเลือกส่วนหนึ่งคืนสู่รัฐบาล และอีกส่วนหนึ่งสำหรับเป็นเมล็ดพันธุ์ในการปลูก ครั้งต่อไป” (Spirit of Asia, 2558 ง)

“ในสมัยก่อนรัฐบาลมาเลเซียได้ให้สิทธิผู้อพยพในเรื่องการขอสัญชาติจึงทำให้ปัจจุบันทุกคน ในครอบครัวของ Alias ได้รับสัญชาติมาเลเซียและมีบัตรประชาชน ซึ่งการได้รับสัญชาตินี้ส่งผลให้ ลูกหลานของเขาได้รับสิทธิทางการศึกษา ซึ่งทางรัฐบาลจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด” (Spirit of Asia, 2558 ก)

สำหรับเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเป็นการวิเคราะห์แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ/ แรงงาน	27	62.79
การค้าขาย	16	37.21
รวม	43	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ/ แรงงานมากที่สุด มีจำนวน 27 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 62.79 และเนื้อหาเกี่ยวกับการค้าขาย มีจำนวน 16 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 37.21 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นย่อย จะเห็นว่า สำหรับเนื้อหาด้านอาชีพ/ แรงงาน มีจำนวน 27 ประเด็น ส่วนใหญ่จะเป็นในด้านการประกอบอาชีพของผู้คน ซึ่งแตกต่างกันไปตามพื้นที่ซึ่งมีความคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำการเกษตร การค้าขาย หรือแม้กระทั่งผลิตงานศิลปะอย่างเครื่องปั้นดินเผาที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน เช่น

“อาชีพส่วนใหญ่คือเกษตรกร พวกเขาจะปลูกข้าวและพืชหัวต่าง ๆ บางคนทำงานรับจ้างให้คนเมือง ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน เช่นทำงานรับจ้างตามฟาร์มใหญ่ ๆ พวกเขามีหน้าที่ดูแลเรื่องการเพาะปลูกและดูแลสัตว์” (Spirit of Asia, 2558 ค)

“อาชีพอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจของชาวบ้านเมืองวิกัน และเป็นอาชีพเก่าแก่ที่สืบทอดกันมาคือการทำเครื่องปั้นดินเผา” (Spirit of Asia, 2558 ข)

ส่วนเนื้อหาในด้านการค้าขาย มีจำนวน 16 ประเด็น จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวของการนำผลผลิตที่ได้จากการประกอบอาชีพไปขาย ซึ่งในด้านการค้าขายนี้จะมีความเกี่ยวโยงโดยตรงกับเศรษฐกิจของในแต่ละพื้นที่ เช่น

“พวกเขาจะเดินทางเข้าตัวเมืองอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เพื่อนำผลผลิตทางการเกษตรไปขาย สินค้าเกษตรกรรมก็จะมีมันฝรั่งและหัวปลี ซึ่งพวกเขามีลูกค้าอยู่แล้ว เมื่อเดินทางไปถึงเมืองลูกค้าก็จะมารับสินค้าไป ซึ่งขบวนการวานนี้มีทั้งหมด 6 คน” (Spirit of Asia, 2558 ค)

“เมืองเกินเทอเมืองที่แวดล้อมไปด้วยน้ำ ยังเห็นผู้คนสัญจรค้าขายทางน้ำอยู่ เพราะทางน้ำได้เชื่อมต่อเมืองส่วนใหญ่ทางภาคใต้ของเวียดนามและสามารถขนส่งไปยังท่าเรือส่งออกค้าขายไปแดนไกล” (Spirit of Asia, 2559 ก)

“คนเวียดนามเป็นกลุ่มคนที่ค้าขายเก่ง ขยันทำมาหากินไม่แพ้ชาวจีน เมื่อคนเวียดนามเข้ามาอยู่ในเมืองของญวณ ที่รักสงบและปราศจากความทะยานอยาก เนื้อที่ริมที่ถนนจึงถูกรวบให้เป็นพื้นที่ค้าขาย หมู่บ้านของชาวไทดำจึงร่นถอยเข้าไปในพื้นที่ธรรมชาติที่เหลืออยู่น้อยนิด” (Spirit of Asia, 2559 ข)

ส่วนเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จะเป็นการวิเคราะห์แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia จำแนกตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
การอพยพย้ายถิ่น	5	3.73
ประเพณีและวัฒนธรรม	21	15.67
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	26	19.40
ภาษา	8	5.97
ศาสนา	16	11.94
ประวัติศาสตร์	19	14.18
สถาปัตยกรรม	14	10.45
อาหาร	9	6.72
ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ	16	11.94
รวม	134	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการสารคดี Spirit of Asia ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด มีจำนวน 26 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 19.40 เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม มีจำนวน 21 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 15.67 เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีจำนวน 19 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 14.18 เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา มีจำนวน 16 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 11.94 เนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ มีจำนวน 16 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 11.94 เนื้อหาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม มีจำนวน 14 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 10.45 เนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร มีจำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 6.72 เนื้อหาเกี่ยวกับภาษา มีจำนวน 8 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 5.97 และเนื้อหาเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น มีจำนวน 5 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 3.73 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นย่อย จะเห็นว่า เนื้อหาด้านการอพยพย้ายถิ่น มีจำนวน 5 ประเด็น จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวในประวัติศาสตร์ของการอพยพย้ายถิ่นมาตั้งรกรากในอีกพื้นที่หนึ่ง โดยเล่าถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยที่ทำให้ผู้คนต้องอพยพย้ายถิ่นไปตั้งรกรากใหม่ในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น

“หลังจากเกิดเหตุปะทุครั้งใหญ่ของภูเขาไฟ ปินาตูโบ บนเกาะลูซอน ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2534 ครั้งนั้นผงฝุ่นและเถ้าถ่านภูเขาไฟลอยคลุ้งปกคลุมชั้นบรรยากาศทั่วพื้นที่ของเขตโบโตลัน ชาวไอลาที่อาศัยอยู่ไม่ไกลจากภูเขาไฟจำต้องทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิด อพยพหลบหนีเข้าสู่เมือง” (Spirit of Asia, 2558 ค)

“กลุ่มจีนฮกเกี้ยนล่องเรือสำเภา หอบเสื้อผืนหมอบใบอย่างวาทะกรรมที่คุ้นชินติดปาก ขึ้นฝั่งตั้งรกรากขยายชุมชนเพื่อทำมาหากิน” (Spirit of Asia, 2558 จ)

“เชียงขวางหรือเมืองพวน คือเมืองเก่าของชาวพวน และมีเมืองพวนเป็นเมืองเอก แต่ด้วยพิษจากสงครามการบูรณะเมืองที่เต็มไปด้วยบาดแผลจึงเป็นไปได้อย่างยาก การสร้างเมืองใหม่คือเมืองโพน สะหวัน หรือเมืองแปก จึงเป็นตัวเลือกที่คนพวนตัดสินใจที่จะเปลี่ยน คือการย้ายเมืองย้ายบ้าน” (Spirit of Asia, 2559 ค)

และเนื้อหาด้านประเพณีและวัฒนธรรม มีจำนวน 21 ประเด็น เป็นการนำเสนอทั้งในประเด็นของประเพณี การแต่งกาย ศิลปะการแสดง ดนตรี และความเชื่อ โดยการยกตัวอย่างจากหลายพื้นที่ในแต่ละประเทศ ซึ่งในบางตอนมีการเล่าถึงความคล้ายคลึงกันของวัฒนธรรม ดนตรี ละครแสดงด้วย เช่น

“แม้ว่าชาวไอลารุ่นใหม่จะปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายมาเป็นแบบสากลแล้วก็ตาม แต่ในวันนี้พวกเขากลับต้อนรับเราด้วยอารมณ์ของชนเผ่า พร้อมบรรเลงเพลงจังหวะสนุกสนานจากเครื่องดนตรีที่สรรสร้างจากภูมิปัญญา ชายหนุ่มไอลาเล่าว่า ตามธรรมเนียมแล้วหนุ่ม ๆ ไอลาจะนุ่งผ้าเตี่ยวสีน้ำเงิน มีเพียงผู้อาวุโสเท่านั้นที่จะนุ่งผ้าเตี่ยวสีแดงและสีขาว” (Spirit of Asia, 2558 ค)

“การกลมกลืนกันระหว่างคนจีนเชื้อสายไทยกับวัฒนธรรมของชาวมลายู ยังปรากฏให้เห็นในรูปแบบของศิลปะการแสดง อย่างวอยังกูลิต การแสดงที่ละม้ายคล้ายหนังตะลุง ซึ่งส่วนใหญ่ชาวมลายูจะเป็นผู้คุมด้ามไม้ เชิดหนังเงา แต่ยังมีชาวจีนพารานากันที่ชื่นชอบและหลงใหลในศิลปะการแสดงนี้” (Spirit of Asia, 2558 จ)

“สำเนียงเพลงจากขลุ่ยไม้มนภาพบ้านเกิดเมืองนอนจิตใจของผู้เฒ่าผู้แก่สำหรับคนรุ่นนี้มีเพียงคำบอกเล่าเท่านั้นแต่คนหนุ่มสาวก็ยิ่งรู้สึกภูมิใจที่รู้ว่าสิ่งนี้เป็นมรดกวัฒนธรรมที่ติดตัวมากับชาติพันธุ์ของตนซึ่งได้ถูกถ่ายทอดวิชาการทำขลุ่ยจากคนรุ่นแรกสู่รุ่นเล่าขลุ่ยไม้ของพวกเขาจึงเป็นได้มากกว่าเครื่องดนตรี ลวดลายที่อยู่บนขลุ่ยบอกถึงเอกลักษณ์และมีตำนานเล่าขานอีกต่อไปได้อีกเป็นพันปี” (Spirit of Asia, 2559 ง)

ส่วนเนื้อหาด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ มีจำนวน 26 ประเด็น ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการนำเสนอมากที่สุด จะเป็นการนำเสนอในรูปแบบของการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปตามพื้นที่ ทั้งที่เป็นการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายในชนบท หรือการใช้ชีวิตที่ต้องแข่งขันกันเวลาเช่นในเมืองใหญ่ เช่น

“ร้านน้ำชาในช่วงเช้าคือสถานที่สังสรรค์ของผู้คน ก่อนที่จะแยกย้ายกันไปปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือเล่าเรียน” (Spirit of Asia, 2559 จ)

“กรุงเทพมหานครเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีตมากชุมชนริมน้ำเปิดตลอดไปรงกลับแน่นขนัดไปด้วยตึกสูงและบ้านเรือนชีวิตประจำวันของคนเมืองเต็มไปด้วยความเร่งรีบโอกาสที่จะพักอยู่หนึ่ง ๆ และซึมซับความงามรอบกายแทบไม่มี” (Spirit of Asia, 2559 ง)

“เมืองสีป้อ ประเทศเมียนมา บรรยายการเดินทางในความหลากหลายพื้นที่ของชาวไทยใหญ่ รัฐฉาน ล้วนเป็นสีล้นแห่งความรื่นรมย์ เรือไม้ล่องไปบนเส้นทางลำน้ำตู่หรือแม่น้ำอิง พาเราไปพบหมู่บ้านหลายแห่งริมฝั่งแม่น้ำ ชาวบ้านต่างดำเนินวิถีชีวิตเรียบง่ายและพึงพิงธรรมชาติเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต เหล่าจิกจันป่าที่ติดอยู่กับกิ่งไม้ส่งเสียงร้องระงม” (Spirit of Asia, 2559 ฉ)

ขณะที่เนื้อหาด้านภาษา มีจำนวน 8 ประเด็น จะเป็นประเด็นรองลงมา เนื่องจากผู้คนในแต่ละพื้นที่ใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป โดยบางพื้นที่มีภาษาเฉพาะของตนเอง ขณะที่ในบางพื้นที่ก็มีภาษาที่ใกล้เคียงกันมาก เช่น

“ชาวจีนกลุ่มนี้เป็นชาวจีนกระแสหลักที่สามารถพูดภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่ว และมีการแสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นจีนอย่างชัดเจน การแบ่งกลุ่มก่อนของชาวจีนเห็นได้ชัดจากช่วงเวลาของการอพยพเดินทางที่แตกต่างกัน” (Spirit of Asia, 2558 จ)

“รัฐจีน มีภาษาเป็นของตนเอง คือ ภาษาจีน แตกต่างกับภาษาพม่า เราจึงต้องการไกด์ท้องถิ่น ที่สามารถพูดภาษาจีน นำทางไปกับเรา นั่นคือ คุณนัยทา แต่เนื่องจากภาษาจีนมีเพียงภาษาพูดเท่านั้น การจดบันทึกจึงไม่สามารถเป็นไปได้ เรื่องราวต่าง ๆ ยังถูกบันทึกไว้จากปากคำของคนเฒ่าคนแก่ของชนเผ่า” (Spirit of Asia, 2558 ฉ)

“ภาษาลาว คือ ภาษาที่ใช้อย่างเป็นทางการ แต่สำหรับคนที่พูดภาษาไทลื้อ ซึ่งอยู่ในต้นรากเดียวกันในภาษาไตกระได เนื่องจากพื้นที่ ๆ ติดกับประเทศจีน ภาษาไทลื้อในพื้นที่นี้จึงมีคำและสำเนียงของภาษาจีนปนอยู่บ้างประปรายและบางคนก็ยังสามารถพูดภาษาจีนได้อีกด้วย” (Spirit of Asia, 2559 ช)

และเนื้อหาด้านศาสนา มีจำนวน 16 ประเด็น จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวประเพณีปฏิบัติ และการนับถือศาสนาของผู้คนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งในด้านนี้จะมีความเชื่อมโยงกันได้มาก เพราะในหลายพื้นที่ของแต่ละประเทศนับถือศาสนาเดียวกัน เช่น

“ประเพณีปอยส่างลองของชาวไทใหญ่เป็นงานบุญทางพุทธศาสนาจัดขึ้นหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต” (Spirit of Asia, 2559 ช)

“ภิกษุไทใหญ่ในเมียนมา เล่าว่า ชาวไทใหญ่จะให้ความสำคัญกับเรื่องการบวชสามเณรของเด็กชายชาวไทใหญ่ วัย 5 ขวบถึง 15 ปี มากกว่าการอุปสมบทเมื่ออายุครบ 20 ปี จึงทำให้ในครั้งหนึ่งของเด็กชายจะต้องเกี่ยวข้องกับพิธีส่างลองอย่างเคร่งครัดโดยเป็นจุดเริ่มต้นในการก้าวเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในภายภาคหน้า” (Spirit of Asia, 2559 ช)

“วัดพุทธตั้งอยู่อย่างใกล้ชิดกับหมู่บ้าน พุดได้ว่า อัตลักษณ์ของคนไทที่ไม่เปลี่ยนก็คือ การเป็นพุทธศาสนิกชน อย่างไรก็ตาม แม้บวราณตนเป็นพุทธแล้ว การนับถือผี เช่นไหว้บรรพบุรุษยังคงปรากฏและผสมกลมกลืนกันจนเป็นประเพณีปฏิบัติที่ต้องมีควบคู่ไป” (Spirit of Asia, 2559 ช)

เนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ มีจำนวน 19 ประเด็น เป็นการนำเสนอที่มาที่ไปของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับในประเด็นของการอพยพย้ายถิ่น การปกครอง และอื่น ๆ อีกหลายประเด็น แต่จะมีความแตกต่างกันที่ ด้านประวัติศาสตร์นี้จะเป็นการบอกเล่าถึงเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต โดยเฉพาะ เช่น

“ในศตวรรษที่ 18 และ 19 หลังจากสหราชอาณาจักรได้เปิดประตูการค้าที่ทำเรือของมาเลเซีย นั่นคือช่วงเวลาที่สำคัญในการเดินทางของชาวจีนโพ้นทะเล” (Spirit of Asia, 2558 จ)

“ประวัติศาสตร์ของประเทศเมียนมาร์ เริ่มที่อาณาจักรพุกามหรือปากันตามภาษาสากล ดินแดนพุกามอยู่ในเขตแห้งแล้งคล้ายทะเลทราย เนื่องจากถูกเทือกเขาบังลมมรสุม ทำให้ฝนตกน้อย สิ่งที่เราเห็นได้ชัดนอกจากทุ่งเจดีย์นับพันองค์ คือ ฝุ่นดินแดงที่คลุ้งกระจายเมื่อมีลมพัดผ่าน เราผ่านพื้นที่ ๆ เรียกว่า ทางน้ำผ่าน หลายแห่งในพุกาม สิ่งนี้แสดงให้เห็นชัดถึงความแห้งแล้ง ที่มีต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน” (Spirit of Asia, 2558 ง)

“แขวงพงสาลี ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของประเทศลาว ติดกับประเทศจีน ซึ่งเคยเป็นหนึ่งในแคว้นสิบสองปันนา ก่อนที่ฝรั่งเศสจะเข้าครอบครอง โดยการแยกออกมาจากจีน และรวมหัวเมืองต่าง ๆ ให้ขึ้นอยู่กับประเทศลาว แขวงพงสาลี มีเมืองพงสาลีเป็นเมืองเอก ประชากรหลักของที่นี่คือไทลื้อ และยังมีชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย” (Spirit of Asia, 2559 ช)

เนื้อหาด้านสถาปัตยกรรม มีจำนวน 14 ประเด็น จะเป็นการนำเสนอภาพสถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัยของผู้คนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามรากฐานของวัฒนธรรม เช่น

“อาคารที่สร้างขึ้นราวศตวรรษที่ 16 แห่งนี้ ปัจจุบันถูกใช้สอยเป็นโรงแรม ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก เพื่รองรับนักท่องเที่ยวที่มีรสนิยมชมชอบการท่องเที่ยวเมืองโบราณ รูปแบบภายนอกของตัวอาคารนั้น เป็นผนังอิฐฉาบปูน ประตูทางเข้าทำด้วยไม้เนื้อแข็ง บางแห่งก็เจาะประตูบานเล็กบนบานประตูใหญ่ ป้ายไม้ติดผนังภายนอกก็บ่งบอกถึงชื่อร้านต่าง ๆ ส่วนภายในเพียบพร้อมด้วยไม้เนื้อแข็งขัดเป็นมันวาว แต่ละห้องมีขนาดกว้างและเปิดโล่ง เพดานสูงและหน้าต่างบานใหญ่

ทำให้มีการระบายอากาศที่ดี เหมาะสมกับสภาพอากาศในเขตร้อน บนฝ่าเพดานระเบียงเจาะช่องระบายอากาศด้วยลวดลายที่สวยงาม” (Spirit of Asia, 2558 ข)

“ปัจจุบันวิหารลายคำ ยังคงความงดงามอ่อนช้อยในรูปแบบล้านนา ด้านหน้าของวิหารที่หันไปทางทิศตะวันออก มีบันไดนาคและสิงห์ปูนปั้นขนานบสองข้าง หน้าบรรณและเสาธงรักสีแดง เขียนเป็นลายพันธุ์พฤกษาสีทอง ผนังก่ออิฐถือปูนด้านทิศใต้ เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องสุวรรณหงษ์ และในฝั่งตรงข้ามเขียนเรื่องสังข์ทอง สองวรรณคดีไทยที่สะท้อนเรื่องราวความวิไลเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์” (Spirit of Asia, 2558 ข)

“เมื่อเรามาถึงหมู่บ้านจาดู ที่ยังคงความเป็นชนเผ่าอย่างเห็นได้ชัด จากรูปทรงของบ้านเรือนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประตูเพียง 2 ประตูที่ถูกสร้างขึ้นที่หน้าบ้านและหลังบ้าน ถูกสร้างขึ้นในทิศทางเดียวกัน กลางบ้านที่มีเตาไฟเพื่อทำอาหารและให้ความอบอุ่น มีเล้าไก่ใกล้ตัวบ้าน และที่หน้าบ้านกะโหลกสัตว์เรียงรายอยู่อย่างน่าเกรงขาม” (Spirit of Asia, 2558 ข)

เนื้อหาด้านอาหาร มีจำนวน 9 ประเด็น จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการปรุงอาหารจากวัตถุดิบในพื้นที่ และวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ รวมถึงอาหารที่ผู้คนนิยมรับประทานกัน เช่น

“ส้มตำหรือตำบั๊กหุงของลาวจะใส่กะปิ ปลาแร่เป็นส่วนประกอบ แม้ว่าสีส้มอาจไม่คุ้นเคยเท่าไร แต่รสชาติถือว่าถูกปากทีมงาน อาหารส่วนใหญ่บนโต๊ะมักเป็นผักใบเขียว ผักปลูกเองจากสวนรสชาติหวานกรอบ ทานสดได้อย่างสนุกปากครับ” (Spirit of Asia, 2559 ค)

“ชาวบาจาวนิยมทำอาหารง่าย ๆ รับประทาน อย่างเช่นมันสำปะหลังผัดร้อน ๆ ทานแก้มกับปลา และสาหร่ายทะเลลวก แม้พื้นที่ภายในบ้านจะเล็กและแคบแต่ก็เพียงพอให้สมาชิกหลายวัยอยู่ร่วมกัน” (Spirit of Asia, 2558 ฉ)

“เมนูยำสาหร่ายแสนจะเรียบง่ายแต่เป็นอาหารจานเด็ดของครอบครัว การทำยำของชาวซูลูไม่ต่างจากคนไทยมากนัก หลังจากใส่หอมแดง พริก และเกลือ คลุกเคล้าให้เข้ากันกับสาหร่ายแล้วก็จะเพิ่มรสเปรี้ยวโดยใช้ส้มจี๊ดแทนมะนาว จากนั้นใส่ซีอิ๊วหวานเล็กน้อย ตามสูตรของชาวซูลู” (Spirit of Asia, 2558 ก)

และสุดท้าย เนื้อหาด้านความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ มีจำนวน 16 ประเด็น เป็นการนำเสนอเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผู้คนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสืบเนื่องจากมาในอดีต เช่น

“ในทุกย่างก้าวและลมหายใจของจีนพารานากันในกลันตันคือการผสมผสานกันของ 3 ชาติพันธุ์ สยาม จีน และมาลายู” (Spirit of Asia, 2558 จ)

“การเดินทางไปร่วมงานประเพณีปอยส่างลองทั้งสองหมู่บ้าน ทั้งในหมู่บ้านเมืองปอน อำเภอขุนยวนจังหวัดแม่ฮ่องสอนและในหมู่บ้านในเมืองมาลีป้อ รัฐฉาน ประเทศเมียนมาล้วนดำเนินวิธีการมาจากรากเดียวกัน” (Spirit of Asia, 2559 ข)

“จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ประชิดติดชายแดน มีคนไทใหญ่เข้ามาปักหลักทำกินอยู่หลายชั่วอายุ จนผืนดินกลืนกินกับคนท้องถิ่น รากเหง้าที่เข้มแข็งทำให้พื้นที่เล็ก ๆ ในชุมชนหนึ่งที่ตั้งอยู่กลางหุบเขา ยังคงรักษาวิถีคนไทใหญ่ไว้ได้แทบทุกกระเบียด แม้ว่าถนนที่ลาดยางอย่างดีได้ตัดผ่านมาถึงหน้าหมู่บ้านแล้ว” (Spirit of Asia, 2559 ณ)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาใน 3 เสาหลักประชาคมอาเซียนของรายการสารคดี Spirit of Asia จะมีการแยกย่อยประเด็นการนำเสนอออกไปในหลายประเด็น แต่ทุกประเด็นจะยังมีความเชื่อมโยงระหว่างกันแฝงอยู่ โดยจะทำให้เห็นว่า แต่ละพื้นที่ในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน และบางพื้นที่มีรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่มาจากพื้นฐานเดียวกัน รวมถึงผู้คนที่มีการอพยพย้ายถิ่นและกระจายย้ายถิ่นฐานกันไปตั้งรกรากในพื้นที่ต่าง ๆ ก็ล้วนมีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาเช่นนี้ จะทำให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบชีวิตความเป็นอยู่ในมุมต่าง ๆ ของผู้คนในประเทศอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน และได้ความรู้ที่จะนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างกัน อันจะนำมาซึ่งความผูกพันกันได้ เช่น ภาษาลาว ที่มีความใกล้เคียงกับภาษาถิ่นอีสานของไทย อาหารชาวมลายูจะคล้ายกับอาหารไทยในภาคใต้ เป็นต้น

รายการข่าว

เมื่อกล่าวถึงรูปแบบและเนื้อหารายการข่าว ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่า ข่าวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะปรากฏอยู่ในรายการ AEC Business Class รู้ทันเออีซี ที่นี่ ThaiPBS คิดยกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS ทันโลก วันใหม่ไทยพีบีเอส ข่าวเที่ยง ข่าวค่ำมิติใหม่ ไทยพีบีเอส และข่าวเด็ก โดยจะเป็นการนำเสนอข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม และประเด็นที่น่าสนใจที่เป็นประโยชน์ต่อผู้คน โดยการนำเสนอจะสามารถแบ่งออกไปได้หลายรูปแบบ ทั้งในแบบการรายงานข่าวอย่างเป็นทางการ และการรายงานข่าวในลักษณะวิเคราะห์ข่าวหรือเล่าข่าว

องค์ประกอบหลักของรายการข่าวจะมี ผู้ประกาศข่าว ที่ทำหน้าที่อ่านข่าวและดำเนินรายการอย่างเป็นทางการ ผู้ประกาศข่าวจะนั่งอยู่ที่โต๊ะ และอ่านข่าวไล่เรียงไปตามลำดับที่จัดวางไว้ ส่วนการรายงานในลักษณะวิเคราะห์ข่าวหรือเล่าข่าว ผู้ประกาศจะมีทั้งลักษณะนั่งอยู่ที่โต๊ะและยืนดำเนินรายการ ส่วนฉากที่ใช้ในรายการจะเป็นฉากที่มีส่วนประกอบของสีส้ม ซึ่งเป็นสีเดียวกับโลโก้ของทางสถานี ขณะที่ส่วนอื่น ๆ ของฉากจะเป็นไปตามรูปแบบของรายการนั้น ๆ ทั้งนี้ การรายงานข่าวยังสามารถแยกลักษณะออกได้ดังนี้

ข่าวอ่านทั่วไป เป็นข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวผลิตรวบรวมมาให้ผู้ประกาศอ่านบรรยายไปพร้อมกับภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากรีดเดอร์หรือบรรณาธิการ

รายงานพิเศษ เป็นการนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมขยายความและเพิ่มเติมในประเด็นเพื่อให้มีความลึกของเนื้อหา โดยผู้สื่อข่าวจะมีการลงเสียงบรรยายไปพร้อมกับภาพประกอบ และมีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมปล่อยเสียงสัมภาษณ์และจะมีการเปิดหน้าผู้สื่อข่าวในสถานที่นั้น ๆ ด้วย

รายงานสด ผู้สื่อข่าวจะเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาจากสถานที่จริงในเวลานั้น ๆ และมีการบรรยายตามภาพประกอบตามข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวได้รวบรวมไว้ก่อนหน้า บางครั้งจะมีการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย

สำหรับการจัดเรียงข่าว จะเริ่มตั้งแต่ข่าวหนักไปจนถึงข่าวเบา กล่าวคือ การนำข่าวที่เป็นที่สนใจของสังคมและสื่อกระแสหลักเป็นข่าวแรก เช่น ข่าวความร่วมมือระหว่างประเทศ ข่าวการเลือกตั้ง จากนั้นจะไล่เรียงลำดับมาจนถึงข่าวเบา ซึ่งเป็นข่าวที่มีสาระประโยชน์ต่อคนดู แต่ไม่ได้มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เช่น ข่าวการท่องเที่ยว ข่าวการรับรางวัล และในบางครั้งอาจจะมีช่วงโฆษณาครั้นกลางรายการ

ภาพที่ 4.2: รายการ AEC Business Class รู้ทันเออีซี (ออกอากาศ 28 ก.ค. 2559)

ที่มา: AEC Business Class รู้ทันเออีซี. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/AECbusinessclass/episodes/39534>.

ภาพที่ 4.3: รายการที่นี้ Thai PBS (ออกอากาศ 2 ก.ย. 2559)

ที่มา: Thai PBS. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/z9BuFW>.

ภาพที่ 4.4: รายการ คิद्यกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS (ออกอากาศ 22 ส.ค. 2559)

ที่มา: คิद्यกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/j1WZc1>.

ภาพที่ 4.5: รายการ ทันโลก: รถไฟความเร็วสูง (ออกอากาศ 26 พ.ย. 2559)

ที่มา: ทันโลก. (2559). รถไฟความเร็วสูง. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/Tunlok/episodes/41837>.

ภาพที่ 4.6: รายการ วันใหม่ Thai PBS (ออกอากาศ 15 ก.ค. 2559)

ที่มา: วันใหม่ Thai PBS. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/jj9L9K>.

ภาพที่ 4.7: รายการ ข่าวเที่ยงไทยพีบีเอส (ออกอากาศ 5 ก.พ. 2559)

ที่มา: ข่าวเที่ยงไทยพีบีเอส. (2559). สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=I-9Px_90R7I.

ภาพที่ 4.8: รายการ ข่าวค่ำ “มิติใหม่ ทัวไทย” (ออกอากาศ 18 พ.ค. 2559)

ที่มา: ข่าวค่ำ “มิติใหม่ ทัวไทย”. (2559). สืบค้นจาก <http://program.thaipbs.or.th/EveningNews/episodes/37829>.

ภาพที่ 4.9: รายการ ข่าวดึก Thai PBS (ออกอากาศ 15 ก.ค. 2559)

ที่มา: ข่าวดึก Thai PBS. (2559). สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=16X9dx4zxHw>.

รูปแบบรายการข่าว

ส่วนเนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะเห็นได้ว่า ข่าวที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และข่าวต่างประเทศจะสามารถแยกออกจากกันได้ยาก เนื่องจากในบางประเด็นมีความเหลื่อมทับกันอยู่ หรือบางข่าวที่แม้จะเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในประชาคมอาเซียน แต่มีผลกระทบอยู่ในระดับโลก เช่น นโยบายปราบปรามปัญหายาเสพติด นโยบายแก้ไขปัญหาล้างแฉล้ม ซึ่งเป็นที่สนใจของทั่วโลก ดังนั้นการคัดเลือกประเด็นข่าวและการจัดเรียงลำดับจึงมีความสำคัญมาก การคัดเลือกประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนมาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะดูกระแสหลักที่โลกสนใจในช่วงเวลานั้น ๆ ส่วนเรื่องที่ยังไม่ได้เป็นกระแสหลักหรือประเด็นอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจ หรือเป็นประโยชน์ต่อผู้คนจำนวนมาก ทางสถานีฯ จะมีการส่งทีมงานไปทำข่าว ในลักษณะของรายงานข่าวและรายงานพิเศษ ซึ่งจะมีความลึกและรอบด้านมากกว่าการนำเสนอข่าวทั่วไป ส่วนการจัดเรียงลำดับข่าวจะประเมินจากสื่อกระแสหลัก และตามต่อด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจรองลงมาตามลำดับ

บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส กล่าวว่า ข่าวอาเซียนและข่าวต่างประเทศมีความใกล้เคียงกันมาก เพราะบางประเด็นมีความซ้อนเหลื่อมกันอยู่ และในบางประเด็นของข่าวอาเซียนก็สามารถขึ้นเป็นเฮดไลน์ระดับโลกได้ เช่น สภาวะทางเศรษฐกิจ การสร้างเขื่อนในประเทศเพื่อนบ้าน สิ่งแวดล้อม การคัดเลือกข่าวอาเซียนมาออกอากาศจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาไปถึงกระแสหลักที่โลกสนใจด้วย ส่วนการจัดเรียงลำดับข่าว เป็นที่แน่นอนว่า จะต้องพิจารณาจากสื่อกระแสหลักเป็นอันดับต้น ๆ ก่อน

ทั้งนี้ การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนใน 10 ประเทศ มีอยู่หลายมิติด้วยกัน โดยสามารถแยกออกเป็น 3 สาขาหลักคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน การนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้เกิดความ

เข้าใจและผูกพันกันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของไทยพีบีเอส จึงเป็นไปในหลายทิศทางตามความแตกต่างของข้อมูลและผู้รับชม ซึ่งการจะสร้างความผูกพันให้กับผู้รับชมได้ ต้องคำนึงถึงพื้นฐานของผู้รับชมในแต่ละพื้นที่ เช่น ผู้รับชมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีความใกล้ชิดกับประเทศลาว ผู้รับชมในภาคใต้ จะมีความใกล้ชิดกับประเทศมาเลเซีย เป็นต้น แต่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเทศที่ใกล้ชิดกับภูมิภาคใดของประเทศไทย ล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีงามต่อกัน

บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส กล่าวว่า การนำเสนอข่าวเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างผู้ชมกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน ต้องดูที่พื้นฐานของแต่ละพื้นที่ เช่น ผู้คนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความคุ้นเคยกับประเทศลาวมากกว่า เมื่อนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเทศลาว ผู้ชมก็จะมีใจและความรู้สึกร่วมมากกว่า เพราะรูปแบบและวัฒนธรรมมีความคล้ายคลึงกันมาก แต่ในฐานะสื่อมวลชนก็ต้องนำเสนอข่าวให้รอบด้านและครบถ้วนให้ทุกแง่มุม เพื่อให้ผู้รับชมในทุกกลุ่มมีความเข้าใจที่ดีระหว่างกัน

การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการข่าวอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 8 เดือน จำนวน 59 ข่าว โดยแบ่งเป็นเนื้อหาตามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ตารางที่ 4.5: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามเสาหลักของประชาคมอาเซียน

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	23	38.98
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	16	27.12
ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	20	33.90
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า เนื้อหารายการข่าวอาเซียน ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีจำนวน 23 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 38.98 รองลงมา เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีจำนวน 20 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 33.90 และ

เนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 16 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 27.12 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการข่าว จะทำให้เห็นได้ว่า สัดส่วนของการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีความครบถ้วนทั้ง 3 สาขาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จะมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามรูปแบบของรายการที่จะนำเสนอเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ผู้ชมได้รับชมอย่างทันทั่วทั้งที่

เนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน จะเป็นการวิเคราะห์แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
ความร่วมมือระหว่างประเทศ	5	21.74
ปัญหาอาเสพติด	1	4.35
การเลือกตั้งผู้นำ	9	39.13
การมาเยือนของผู้นำ	5	21.74
ความมั่นคง	3	13.04
รวม	23	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการข่าวอาเซียน ด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้นำมากที่สุด มีจำนวน 9 ข่าว คิดเห็นร้อยละ 39.13 รองลงมาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศ มีจำนวน 5 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 21.74 และเนื้อหาเกี่ยวกับการมาเยือนของผู้นำ มีจำนวน 5 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 21.74 เนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคง มีจำนวน 3 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 13.04 และเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาอาเสพติด มีจำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 4.35 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นย่อย จะเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศ มีจำนวน 5 ข่ว เป็นการเสนอถึงนโยบายทางด้านความมั่นคงที่เป็นความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนและประเทศอื่น ๆ ภายนอกภูมิภาค เช่น

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี หรือ นางออง ซาน ซู จี ความร่วมมือด้านแรงงาน ซูจียืนยันจะรับผิดชอบพลเรือนของตนเองในประเทศไทย และต้องการให้คนพลัดถิ่นกลับประเทศ (“นายกฯ หรือ”, 2559)

วันที่ 24 มิ.ย. 2559 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า การกึ่งการเยือนประเทศไทยวันที่ 2 ของนางออง ซาน ซูจี เริ่มต้นที่กระทรวงต่างประเทศ โดยแสดงปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “Myanmar Asian and the Word: The Way Forward” จากนั้นเข้าคารวะ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ทำเนียบรัฐบาล โดยมีพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (เอ็มโอยู) ว่าด้วยความร่วมมือหลายฉบับโดยเฉพาะด้านแรงงาน การจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลเมียนมา และบันทึกความตกลงว่าด้วยการข้ามแดน โดยมีสาระสำคัญคือ การเร่งกระบวนการออกหนังสือประจำตัวบุคคลเพื่อพิสูจน์สัญชาติการจัดทำขั้นตอนและค่าใช้จ่ายการนำเข้าแรงงานให้ชัดเจน เพื่อให้ความคุ้มครองแรงงานที่ดีขึ้น เป็นต้น

นางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งรัฐเมียนมา กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของไทยและเมียนมามีรากฐานอยู่บนความไว้นื้อเชื่อใจร่วมกัน การที่เรามีชายแดนร่วมกัน เรามีปัญหาเดียวกัน มั่นใจว่าเราจะร่วมกันแก้ปัญหาได้ เมียนมาจะรับผิดชอบพลเรือนของตนเองที่อยู่ที่นี่ ยืนยันว่าจะปกป้องสิทธิของคนเมียนมาด้วยกันกับไทย รวมถึงจะพยายามปรับปรุงสถานการณ์ปัจจุบัน และแน่นอนว่าเมียนมาต้องการให้คนพลัดถิ่นที่มาจากเมียนมากลับประเทศ แต่ว่าขบวนการนี้จะต้องใช้เวลาในการทำให้เกิดขึ้น

สำหรับสิ่งที่คนเมียนมาต้องการคือโอกาสในการทำงาน การจ้างงาน เพื่อที่พวกเขาจะช่วยเหลือตัวเองได้ และเมียนมาซาบซึ้งในสิ่งที่รัฐบาลไทยช่วยเหลือและทำให้ตลอดมา ส่วนเรื่องของชายแดนเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างทั้งสองประเทศ ซึ่งต้องอาศัยความไว้นื้อเชื่อใจ สิ่งที่ทำอยู่เป็นการทำเพื่อคนรุ่นใหม่และสร้างอนาคตที่ดีให้พวกเขา เพื่อให้เมียนมาก้าวต่อไปข้างหน้าพร้อมกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน และเมียนมาจะไม่เป็นภาระชาติอื่น ๆ ของอาเซียนในฐานะที่เป็นสมาชิกใหม่จะก้าวไปพร้อม ๆ กันกับอาเซียนในอาเซียนจะต้องรวมกันได้ในความแตกต่าง

คนเมียนมามีความพร้อมแต่ต้องการโอกาส และแสดงความตั้งใจที่ได้มาเยือนไทยเป็นที่แรก หลังเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง และหวังว่าไทยจะช่วยเหลือในฐานะเพื่อน และเพื่อนบ้านและหวังว่า จะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทุกภาคส่วน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่เราเผชิญด้วยกันจะก้าวข้ามผ่านไปด้วยกัน เพิกเฉยต่อไปไม่ได้ เพราะเป็นปัญหาของมนุษยชาติ ทั้งนี้หวังว่าการมาเยือนไทยครั้งนี้จะช่วยเพิ่มความเข้าใจระหว่างชาติอาเซียน เพื่อให้ก้าวไปร่วมกันให้ดีขึ้น นางออง ซาน ซู จี กล่าว

นายปรีชา ศิริแสงอร่าม พิธีกรงานหอการค้าจังหวัดสมุทรสาคร ระบุว่า การมาเยือนไทยของนางซู จี ส่งผลดีต่อทั้ง 2 ประเทศ โดยเฉพาะการเจรจาเปิดด่านชายแดนถาวรที่ด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับ เมืองมะริดของเมียนมา ซึ่งจะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศ

ขณะที่นายมงคล สุขเจริญคณา นายกสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ระบุว่า การเจรจาข้อตกลงของ 2 ประเทศ น่าจะส่งผลให้แรงงานเมียนมา เข้ามาทำงานในประเทศไทยถูกกฎหมายมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาคอุตสาหกรรมและประมงที่กำลังขาดแคลนแรงงาน และเชื่อว่าในเวลานี้ จะไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเมียนมากลับประเทศอย่างทีหลายฝ่ายกังวล

ทั้งนี้ในวันเดียวกัน นางออง ซาน ซู จี ได้มีโอกาสสื่อสารกับนิสิตนักศึกษาไทยและเมียนมา โดยยังคงเน้นย้ำให้เยาวชนเป็นแรงขับเคลื่อนความปรองดองระหว่าง 2 ประเทศ ระหว่างการปาฐกถาพิเศษที่กระทรวงการต่างประเทศของ นางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งรัฐ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเมียนมา ให้กับนักศึกษาไทยและเมียนมารวมประมาณ 300 คน

และการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด มีจำนวน 1 ชั่วโมง จะเป็นการนำเสนอถึงด้านนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับภูมิภาค เช่น

เป็นครั้งแรกที่ประเทศกลุ่มอาเซียนร่วมประชุมปัญหายาเสพติดระดับภูมิภาค ซึ่งหลายประเทศต่างสะท้อนข้อมูลที่น่าสนใจ อย่างกัมพูชาพบผู้เสพยาบ้าและยาไอซ์มากขึ้น และเครือข่ายยาเสพติดมักใช้ผู้หญิงทำหน้าที่ส่งของ (“อาเซียนถกปัญหายาเสพติด”, 2559)

วันที่ 24 ก.พ. 2559 ตัวแทนจากประเทศกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ พร้อมประเทศคู่เจรจาอีก 3 ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดอาเซียนครั้งที่ 1 ประจำปี 2559 ที่กรุงเทพฯ ซึ่งการประชุมจะมีไปจนถึงวันที่ 26 ก.พ.

นางนฤมล ช่วงรังษี รองเลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เปิดเผยว่าการประชุมร่วมกันครั้งนี้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดทั่วภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะสถานการณ์ค้ายาเสพติด การลักลอบขนยาเสพติด ซึ่งการประชุมร่วมกันจะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านตัวแทน ป.ป.ส จากประเทศกัมพูชา ยอมรับสถานการณ์ว่ามีผู้เสพยาบ้า ยาไอซ์มากขึ้น แสดงให้เห็นว่ายาเสพติดถูกลักลอบเข้ามาในกัมพูชาอย่างต่อเนื่อง แต่ยืนยันว่ากัมพูชาเป็นประเทศทางผ่านของการลักลอบขนยาเสพติดเท่านั้น และกลุ่มขบวนการมักให้ผู้หญิงเป็นผู้ลักลอบขนยาเสพติด ซึ่งภาครัฐได้พยายามประชาสัมพันธ์ความรู้ให้เกิดความเข้าใจกับประชาชนเพื่อป้องกันไม่ให้หลงเชื่อเข้าร่วมขบวนการ

สำหรับร่างรายงานของการประชุมร่วมจะมีการนำเสนอในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติด ที่จะมีขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2559 ที่ประเทศไทย

ส่วนการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้นำ มีจำนวน 9 ข่าว เป็นการนำเสนอสถานการณ์การเลือกตั้งในประเทศเพื่อบ้านที่เป็นสมาชิกอาเซียน เช่น

ผู้นำรัฐบาลลาวและประชาชนทั่วประเทศมากกว่า 3 ล้านคน ใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติและสมาชิกสภาประชาชนระดับแขวง ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปีนี้ (“ลาว”, 2559)

วันที่ 20 มี.ค. 2559 ประเทศลาว จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติและสมาชิกสภาประชาชนระดับแขวง โดยในปีนี้มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมด 211 คน เพื่อชิงเก้าอี้ในสภาแห่งชาติจำนวน 149 ที่นั่ง ประชาชนชาวลาวยุคมีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีจำนวน 3,740,000 คน ได้เดินทางไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามคูหาเลือกตั้งที่จัดขึ้นทั้ง 17 แขวงทั่วประเทศ รวมทั้งเขตนครหลวงเวียงจันทน์

พล.ท.จุมมะลี ไชยะสอน ประธานประเทศลาวคนปัจจุบัน กล่าวระหว่างการเดินทางไปยังหน่วยเลือกตั้งในนครหลวงเวียงจันทน์เพื่อใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติและสมาชิกสภาประชาชนระดับแขวง ว่า รู้สึกยินดีที่ประชาชนกระตือรือร้นออกมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งกันอย่างคึกคักตั้งแต่เวลา 07.00 น. ตามเวลาท้องถิ่น

ขณะที่นายทองลุน สีสุลิด รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาว ได้เดินทางไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่คูหาเลือกตั้งที่หมู่บ้านท่าพะลานไซ ในนครหลวงเวียงจันทน์ โดยหลายฝ่ายคาดการณ์ว่า นายทองลุนจะได้รับการเห็นชอบจากสภาแห่งชาติลาวให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ตามที่ประธานประเทศคนใหม่เสนอชื่อ ซึ่งจะส่งผลให้บทบาทผู้นำลาวในเวทีระหว่างประเทศโดดเด่นกว่าในอดีต เนื่องจากนายทองลุนมีความชำนาญด้านกิจการต่างประเทศโดยเฉพาะอาเซียนเป็นอย่างดี

สมาชิกสภาแห่งชาติลาวมีหน้าที่พิจารณาและลงมติเห็นชอบการดำเนินนโยบายต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่รัฐ โดยภารกิจแรกของสภาแห่งชาติ คือ การเลือกประธานประเทศ และรับรองรายชื่อนายกรัฐมนตรี รวมทั้งคณะรัฐมนตรีที่จะเข้ามาบริหารประเทศเป็นเวลา 5 ปี ขณะที่สมาชิกสภาประชาชนระดับแขวง ซึ่งมีการจัดการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกในปีนี้มีหน้าที่ควบคุมการบริหารงานและการบังคับใช้นโยบายต่าง ๆ รวมทั้งงบประมาณในระดับแขวงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในปีนี้มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมด 211 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้หญิง 50 คน

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการมาเยือนของผู้นำประเทศ มีจำนวน 5 ข่าว ส่วนใหญ่จะเป็นการมาเยือนของผู้นำประเทศเมียนมา เช่น (“ออง ซาน ซู จี”, 2559)

วันที่ 23 มี.ย. 2559 เวลาประมาณ 16.15 น. นางออง ซาน ซู จี ที่ปรึกษาแห่งรัฐเมียนมา เดินทางถึงตลาดทะเลไทย จ.สมุทรสาคร โดยมีแรงงานเมียนมาจำนวนนับหมื่นคนเดินทางมารอรับ แต่มีตัวแทนแรงงานเพียง 500 คน ที่ได้เลือกเข้าไปพบปะพูดคุยกับนางซู จี

พื้นที่ที่ขบวนการของนางซู จี มาถึงตลาดทะเลไทย ชาวเมียนมาจำนวนมากได้วิ่งกรุณาแนวกั้นของเจ้าหน้าที่มาที่รถของนางซู จี พร้อมกับตะโกนเรียกชื่อเธอ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องรีบกันและใช้เครื่องขยายเสียงประกาศให้ชาวเมียนมาอยู่ในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้

นางซู จี ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการพบปะกับผู้แทนแรงงาน ก่อนจะเดินทางกลับท่ามกลางฝนที่ตกลงมาอย่างหนัก แต่ชาวเมียนมาก็ยืนตากฝนเพื่อรอส่งนางซู จี และหวังว่าจะได้ใกล้ชิดเธอให้มากที่สุด โดยชาวเมียนมาบางคนถึงกับหลั่งน้ำตาด้วยความปลาบปลื้ม

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความความมั่นคง มีจำนวน 3 ข่าวก่อนจะเป็นการนำเสนอฟิลิปปินส์เตรียมจัดซื้อยุทโธปกรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถกองทัพ หลังจากสถานการณ์พื้นที่พิพาทในทะเลจีนใต้ยืดเยื้อมาเป็นเวลานาน (“ฟิลิปปินส์”, 2558)

นายเบนิกโน อากีโน ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ประกาศจะเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่กองทัพฟิลิปปินส์ เพื่อรับมือกับปัญหาความขัดแย้งก่อนจะหมดวาระการดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศในปีหน้า โดยนายอากีโน ซึ่งจะไม่สามารถลงชิงชัยในตำแหน่งประธานาธิบดีได้อีก ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญของฟิลิปปินส์ ยืนยันว่า จะทุ่มงบประมาณถึง 1,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อเสริมกำลังกองทัพในกรอบระยะเวลา 5 ปี จนกระทั่งถึงปี 2560 เพื่อรับมือกับการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ของจีน

ผู้นำฟิลิปปินส์ กล่าวระหว่างพิธีเฉลิมฉลองครบรอบ 80 ปี การก่อตั้งกองทัพฟิลิปปินส์ โดยระบุว่า มีแผนที่จะจัดซื้อเครื่องบิน ซี-130 เรือระบายพลขนาดใหญ่ เรือฟริเกต อากาศยานลาดตระเวนระยะไกลและยุทโธปกรณ์อื่น ๆ โดยจะดำเนินการร่วมกับสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ซึ่งเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของฟิลิปปินส์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของกำลังพลฟิลิปปินส์อยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ นายอากีโนยังระบุว่า ตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา รัฐบาลฟิลิปปินส์ทุ่มงบประมาณ 1,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการจัดซื้อเครื่องบินขับไล่จากเกาหลีใต้และเฮลิคอปเตอร์โจมตีจากอิตาลีจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนายุทโธปกรณ์ เพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงระยะ 15 ปี

เนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเป็นการวิเคราะห์แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
แรงงาน	7	43.75
ผู้ประกอบการ/ อุตสาหกรรม	7	43.75
ค่าครองชีพ	2	12.50
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า เนื้อหารายการข่าวอาเซียน ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงานมากที่สุด จำนวน 7 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 43.75 เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประกอบการ/ อุตสาหกรรม มีจำนวน 7 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 43.75 และเนื้อหาเกี่ยวกับค่าครองชีพ มีจำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นย่อย จะเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน มีจำนวน 7 ข่าว จะเป็นการเสนอถึงการทำงานในประเทศเพื่อนบ้านของแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของแต่ละประเทศหลังรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน เช่น

เจ้าของกิจการสัญชาติไทยในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย คาดหวังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือเออีซี เป็นใบเบิกทางให้แรงงานเพื่อนบ้านเข้าทำงานในพื้นที่อย่างถูกกฎหมายง่ายขึ้น หลังพบแรงงานไทยกว่า 1.5 แสนคน เข้าทำงานอย่างผิดกฎหมาย ติดตามจากรายงาน (“รายงานพิเศษ มาเลเซีย”, 2558)

วันที่ 29 ม.ค. 2558 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า แม่ต้องเร่งมือก่อสร้าง แต่แรงงานมาเลเซียเชื้อสายไทยขอใช้เพลงไทยสร้างความบันเทิงขณะก่ออิฐฉาบปูนสร้างอาคารวัดประชุมธาตุขุนราม ในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เพราะแรงงานข้ามชาติขาดแคลน ทำให้ชาวบ้านต้องช่วยสร้างวัดกันเอง หลายคนจึงคาดหวังว่าหลังเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือเออีซี ทางกรมมาเลเซียจะผ่อนปรนให้แรงงานเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานในประเทศมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐกลันตันเติบโตได้รวดเร็ว ไม่แตกต่างไปจากสภาพของร้านอาหารต้มยำกุ้ง ที่เจ้าของเข้ามาทำธุรกิจร้านอาหารไทยในรัฐกลันตันมานานกว่า 15 ปี

ทายาทรุ่นที่ 2 ของร้านบอกว่า ทำเลของร้านซึ่งอยู่ติดชายแดนมาเลเซียและ จ.นราธิวาส ของไทย ทำให้ประกอบธุรกิจไม่ยากนัก เพราะวัตถุดิบและแรงงานในร้านส่วนใหญ่มาทำงานแบบเข้าไปเย็นกลับ ซึ่งแตกต่างจากร้านต้มยำกุ้งร้านอื่น ๆ ในมาเลเซีย ที่มักประสบปัญหาเรื่องขาดแคลนแรงงานที่ถูกกฎหมาย เนื่องจากทางการมาเลเซียการกวดขันในการออกใบอนุญาตทำงานหรือ วีซ่าเพอร์มิส อีกทั้ง

ค่าใช้จ่ายในการขอวีซ่าทำงานสูงถึงปีละเกือบ 30,000 บาท ดังนั้น การเปิดเออีซีอาจเป็นประตูเชื่อมให้การเข้ามาทำงานของกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่มาเลเซียสะดวกมากขึ้น

ปัจจุบันมีแรงงานไทยในมาเลเซียประมาณ 300,000 แสนคน แต่มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นแรงงานผิดกฎหมาย โดยเฉพาะแรงงานในร้านอาหารต้มยำกุ้ง ร้านนวด และแรงงานก่อสร้าง ซึ่งตั้งแต่ปลายเดือน ส.ค. 2558 ที่ผ่านมามีกรมตรวจคนเข้าเมืองของมาเลเซียได้กวาดล้างแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายภายในประเทศอย่างน้อย 500,000 คน ทำให้แรงงานจำนวนมากถูกจับและถูกผลักดันออกนอกประเทศ การเปิดประตูเออีซีจึงอาจเป็นทางหนึ่ง ที่ช่วยลดเงื่อนไขในการเข้ามาประกอบอาชีพในมาเลเซีย เพื่อให้เหล่าแรงงานข้ามชาติไม่ต้องทำงานแบบผิดกฎหมาย หรือหลบ ๆ ซ่อน ๆ อีกต่อไป

และการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประกอบการ/ อุตสาหกรรม มีจำนวน 7 ข่าว จะเป็นการนำเสนอถึงการดำเนินการของผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น

มาเลเซียเปิดตัวสายการบินอิสลามแห่งแรกของประเทศ โดยจะให้บริการตามหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด ซึ่งคาดว่าจะดึงดูดลูกค้าชาวมุสลิมได้เป็นจำนวนมาก (“มาเลเซียเปิดตัวสายการบินอิสลามแห่งแรก”, 2558)

สายการบินรายานี แอร์ เริ่มให้บริการเที่ยวบินปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ 20 ธ.ค. 2558 โดยเป็นสายการบินอิสลามแห่งแรกของมาเลเซียและให้บริการโดยยึดหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่เป็นผู้หญิงจะต้องสวมฮิญาบตามธรรมเนียมแต่งกายของชาวมุสลิมอย่างเคร่งครัด ขณะที่อาหารบนเครื่องทั้งหมดเป็นอาหารฮาลาลและไม่มีการให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ ลูกเรือจะสวดมนต์ขอพรจากพระเจ้าให้เดินทางโดยสวัสดิภาพก่อนออกเดินทางทุกเที่ยวบินอีกด้วย ขณะนี้สายการบินรายานี แอร์ เปิดให้บริการเที่ยวบินภายในประเทศ 3 เส้นทาง โดยใช้เครื่องบินรุ่น โบอิง 737 ซึ่งได้รับความนิยมจากลูกค้าชาวมุสลิมเป็นอย่างมาก ซึ่งมาเลเซียมีประชากรชาวมุสลิมคิดเป็นร้อยละ 60 จากจำนวนประชากรทั้งหมด 30 ล้านคน

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับค่าครองชีพ มีจำนวน 2 ข่าว เป็นการนำเสนอถึงค่าครองชีพของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน

อินโดนีเซีย ประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของอาเซียน ต้องนำเข้าสินค้าบริโภค ทั้งข้าวและน้ำตาล แต่ที่นี้กลับมีค่าครองชีพต่ำที่สุดในบรรดา 10 ประเทศอาเซียน ติดตามจากรายงานพิเศษ (“รายงานพิเศษ สรรวจค่าครองชีพ”, 2558)

ตลาดตะนาวบังใจกลางกรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย คือย่านการค้าสำคัญสำหรับผู้คนบนเกาะชวา ที่นี่จำหน่ายตั้งแต่เสื้อผ้าเครื่องใช้ไปจนถึงสินค้าอุปโภค ฝนเดินสำรวจร้านค้าริมทางที่ทั้งอาหารและผลไม้พบว่า ราคาส่วนใหญ่นั้นไม่ต่างจากไทย ร้านก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้นเนื้อหรือว่าหมีปะโสเป็นที่นิยมสำหรับชาวอินโดนีเซียหลายคน ฝนใช้เวลาต่อคิวไม่ต่ำกว่าครึ่งชั่วโมง ในการสื่อสารทำให้เข้าใจผิดในครั้งแรกว่าปะโสแปลว่าก๋วยเตี๋ยว/ นี่ก็คือก๋วยเตี๋ยวสไตส์อินโดนีเซียที่ต่อคิวชักรู เมื่อ

น้องผู้หญิงคนนี้ทำให้ บะโสมไม่ได้แปลว่ากล้วยเดี่ยว แต่แปลว่าลูกชิ้นเนื้อ ซึ่งกล้วยเดี่ยวภาษาอินโดนีเซียคือ หมี่ ราคา 1 หมี่รูเปี้ยะ เทียบเป็นเงินไทยจเกือบ 50 บาท ราคาค่อนข้างใกล้เคียงกับบ้านเรา แม้ราคาที่จะอยู่ที่เกือบ 50 บาท แต่เมื่อเทียบความผันผวนของค่าเงิน กล้วยเดี่ยวขามนี้อาจมีราคาเพียง 25 บาท เท่านั้น ระหว่างกินกล้วยเดี่ยวมีโอกาสพูดคุยกับแม่ค้าขายผลไม้ เธอบอกว่าขายผลไม้ที่นี่ทุกวันตั้งแต่เช้าถึงหกโมงเย็น ผลไม้ส่วนใหญ่รับมาจากในประเทศ แต่บางอย่างต้องนำเข้า เช่น องุ่น ต้องนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา ส่วนลำไยมาจากประเทศไทย แม้จะนำเข้าแต่ราคาไม่ได้แพงมากนัก เช่น องุ่นราคากิโลกรัมละ 4 หมี่รูเปี้ยะ หรือประมาณ 100 บาท ส่วนมังคุด 1 หมี่ห้าพันรูเปี้ยะ หรือ 35 บาท ข้อมูลจากนัมบริโอ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลค่าครองชีพระดับโลกระบุว่า ชาวอินโดนีเซียมีค่าครองชีพโดยรวมต่ำกว่า ประเทศไทยประมาณร้อยละ 7 เทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน อินโดนีเซีย ถือเป็นประเทศที่มีค่าครองชีพโดยเฉลี่ยต่ำที่สุดในภูมิภาค ดัชนีราคาผู้บริโภคชี้ให้เห็นว่า ประเทศที่มีค่าครองชีพสูงสุดในอาเซียนคือ สิงคโปร์ รองลงมาคือบรูไน และเมียนมา ส่วนไทยอยู่อันดับที่ 5 ถึงกลางอาเซียน ส่วนประเทศลาว ไม่มีรายงานการสำรวจ ก่อนหน้านี้นักงานกรุงจาการ์คาดว่า ค่าครองชีพของประชากรในกรุงจาการ์ต่ำ อาจเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 ในปีหน้า จากค่าแรงที่สูงขึ้น แต่ตัวเลขที่เพิ่มขึ้นเฉพาะในเมืองหลวงอาจ ไม่กระทบกับค่าครองชีพโดยรวมของประเทศ เพราะค่าแรงขั้นต่ำในแต่ละพื้นที่ถูกกำหนดโดยรัฐบาลท้องถิ่นซึ่งยังมีความแตกต่างกันอยู่มาก

เนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จะเป็นการวิเคราะห์แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8: แสดงจำนวนร้อยละของเนื้อหารายการข่าวอาเซียน จำแนกตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
เหตุการณ์ในประเทศเพื่อนบ้าน	6	30.00
รับรางวัล	2	10.00
ความคิดเห็นของประชาชน	3	15.00
เด็กและเยาวชน	2	10.00
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	3	15.00
สิ่งแวดล้อม	1	5.00
สถานที่ประวัติศาสตร์	1	5.00
ศาสนา	1	5.00
แรงงานทางสังคม	1	5.00
รวม	20	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการข่าวอาเซียน ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศเพื่อนบ้าน มากที่สุด จำนวน 6 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน มีจำนวน 3 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 15.00 และเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีจำนวน 3 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 15.00 เนื้อหาเกี่ยวกับรับรางวัล มีจำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 10.00 เนื้อหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มีจำนวน 2 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 10.00 เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 5.00 เนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ประวัติศาสตร์ มีจำนวน 1 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 5.00 เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา มีจำนวน 1 ข่าวคิดเป็นร้อยละ 5.00 และเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงานทางสังคม มีจำนวน 1 ข่าวคิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นย่อย จะเห็นว่า การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศเพื่อนบ้าน มีจำนวน 6 ข่าว จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ

เกิดเหตุเครื่องบินรบอินโดนีเซียตกขณะแสดงการบินผาดโผน เพื่อฉลองการสร้างสนามบินอาดิชูชิปโต ในเมืองยอร์กยาการ์ตา เกาะขวา ทำให้นักบินเสียชีวิตทั้ง 2 นาย (“เครื่องบินรบอินโดนีเซียตก”, 2558)

เมื่อวันที่ 21 ธ.ค. 2558 เกิดเหตุเครื่องบินรบ ที 50 ไอ โกลเด็น อีเกิ้ล ตกลงมาชนพื้นดินใกล้กับท่าอากาศยานอาดิชูชิปโต ในเมืองยอร์กยาการ์ตา เกาะขวา ประเทศอินโดนีเซีย ขณะแสดงการบินผาดโผน ทำให้นักบินทั้ง 2 นายเสียชีวิต เจ้าหน้าที่อินโดนีเซียเปิดเผยว่า เครื่องบินลำดังกล่าวขึ้นบินแสดงผาดโผนเป็นเวลา 15 นาที เพื่อฉลองการสร้างสนามบิน ก่อนที่จะพุ่งตกลงมา ซึ่งเจ้าหน้าที่กำลังสอบสวนหาสาเหตุที่ทำให้เครื่องบินรบสัญชาติเกาหลีใต้ตกลงมา โดยเครื่องบินรุ่นนี้สามารถบินได้สูงถึง 15,000 ฟุต ด้านกองทัพอากาศได้จัดพิธีไว้อาลัยอย่างสมเกียรติให้แก่นักบิน ท่ามกลางบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความโศกเศร้าของสมาชิกในครอบครัว

ส่วนการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรางวัล มีจำนวน 2 ข่าว เป็นการนำเสนอถึงการรับรางวัลของตัวแทนในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น

ชาวฟิลิปปินส์แสดงความยินดีกับ เปีย อะลอนโซ่ วัวซ์บาค มิสฟิลิปปินส์ ผู้คว้ามงกุฎมิสยูนิเวิร์สในปีนี้ โดยเคยผ่านเวทีการประกวดนางงามในฟิลิปปินส์มาแล้ว 3 เวที (“ชาวฟิลิปปินส์ยินดี”, 2558)

เมื่อวันที่ 21 ธ.ค. 2558 ชาวฟิลิปปินส์ต่างแสดงความยินดีกับ เปีย อะลอนโซ่ วัวซ์บาค มิสฟิลิปปินส์ ผู้คว้ามงกุฎมิสยูนิเวิร์ส 2015 ซึ่งเป็นลูกครึ่งฟิลิปปินส์-เยอรมัน วัย 26 ปี ที่เคยผ่านเวทีการประกวดนางงามในฟิลิปปินส์มาแล้วถึง 3 เวที ขณะที่รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ตกเป็นของ เอเดรียน่า กูเตียร์เรซ มิสโคลัมเบีย และโอลิเวีย จอร์แดน มิสยูเอสเอ เป็นผู้คว้ามงกุฎรองชนะเลิศอันดับ 2 ขณะที่นายสตีฟ ฮาร์วีย์ นักแสดงตลกและพิธีกรชื่อดังของสหรัฐอเมริกา ซึ่งรับหน้าที่เป็นพิธีกรบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส

ในปีนี้ได้ประกาศชื่อผู้ชนะการประกวดคนล่าสุดผิดพลาดได้ออกมากล่าวขอภัยต่อผู้ชม โดยเฉพาะชาวโคลัมเบียและชาวฟิลิปปินส์ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดอย่างรุนแรงในครั้งนี้นี้และขออภัยรับผิดแต่เพียงผู้เดียว

ส่วนการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน มีจำนวน 3 ข่ว เป็นการนำเสนอถึงการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีต่อสังคม เช่น

สวนดุสิตโพล สำนวจความเห็นจากประชากรของ 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นผลดีของการเข้าร่วม เพราะจะทำให้เศรษฐกิจของทุกประเทศเข้มแข็ง ส่วนผลเสียกังวลการแข่งขันด้านแรงงาน พร้อมหวังให้ทุกประเทศให้ความสำคัญเรื่องการศึกษา เศรษฐกิจ และความมั่นคง (“ประชากร 10 ประเทศอาเซียน”, 2559)

วันที่ 31 ธันวาคม 2558 ถือเป็นวันแรกที่ 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการ แม้บรรยากาศจะดูเงียบเหงา แต่ผลสำรวจของสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่สอบถามความเห็นประชากรจาก 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียนพบว่า ส่วนใหญ่เห็นผลดีของการเข้าร่วม เพราะจะทำให้เศรษฐกิจของทุกประเทศเข้มแข็งและมีเสรีทางการค้ามากขึ้น ส่วนผลเสียกังวลการแข่งขันด้านแรงงานสำหรับประเทศที่ยังไม่พร้อม ขณะเดียวกันต้องการให้ทุกประเทศในอาเซียนให้ความสำคัญกับเรื่องการศึกษา เศรษฐกิจ และความมั่นคง

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มีจำนวน 2 ข่ว เป็นการนำเสนอถึงเรื่องราวของการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น

ร.ร. หลายแห่งในประเทศมาเลเซีย เตรียมความพร้อมให้เยาวชนบริเวณชายแดนเรียนรู้ภาษาไทย ผ่านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนวัด หลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลให้ นร.-นศ. จำนวนไม่น้อย พร้อมแข่งขันทางด้านการศึกษาและมีโอกาสในการทำงานมากขึ้น (“รายงานพิเศษ มาเลเซีย: เขียม”, 2559)

วันที่ 2 ม.ค. 2559 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า พุทธประวัติของพระพุทธเจ้า ถูกถ่ายทอดความเป็นมาภายในห้องเรียนของวัดฉิมมาราม รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย โดยพระครูสุวรรณวุฒิพร เพื่อให้เด็ก ๆ ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธเหล่านี้ ได้เรียนรู้ภาษาไทยภาษาของบรรพบุรุษ

ด.ญ.อริญา ศรีสุวรรณ เยาวชนชาวสยาม บอกว่า แม้โดยปกติจะสื่อสารภาษาไทยกับคนในครอบครัวบ้าง แต่ก็ไม่สามารถอ่านหรือเขียนได้ พ่อและแม่จึงส่งเธอมาเรียนหนังสือพร้อมกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนวัด ช่วงวันหยุดปลายสัปดาห์หรือช่วงปิดเทอม ทำให้ปัจจุบันสามารถอ่านออกและเขียนภาษาไทยได้อย่างคล่องแคลว

โรงเรียนวัดฉิมมารามมีเด็ก ๆ ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยและชาวไทย มาเรียนที่นี้เกือบ 400 คน เช่นเดียวกับวัดอีก 10 กว่าแห่งในเมืองตุมปัส ซึ่งอยู่ติดกับ จ.นราธิวาส ของฝั่งไทย ที่จัดทำหลักสูตร

สอนภาษาไทย ในลักษณะคล้ายกันเกือบทุกวัด เพื่อเพิ่มพูนความรู้และรักษามรดกด้านภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ของคนไทยสมัยก่อน ให้สืบทอดถึงลูกหลาน

การเปิดสอนภาษาไทยในข้างต้น ยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนสำหรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือเออีซี เพราะช่วยให้เยาวชนสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาบาฮาซาที่ใช้พูดและเขียนในมาเลเซีย รวมถึงภาษาจีน

รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย มีชายแดนติดกับประเทศไทยบริเวณ อ.ตากใบ และ อ.สุไหงโกลก จ.นราธิวาส ทำให้ประชาชนทั้ง 2 ประเทศเดินทางผ่านแดนไปมาหาสู่กันวันละวันจำนวนมาก ขณะเดียวกัน ยังมีการแลกเปลี่ยนทางด้านการค้ามูลค่าหลายพันล้านบาทต่อปี

ความสามารถด้านภาษาของเยาวชนริมชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ ที่ทำให้การเข้าสู่เออีซีไม่ต้องปรับตัวมากนัก นอกจากนี้ หลายคนยังคาดหวังว่าการเปิดประตูเศรษฐกิจระหว่างกันของอาเซียน จะเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนด้านทุนการศึกษาและการทำงานให้กว้างขึ้น

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีจำนวน 3 ช่วง เป็นการนำเสนอสามสมพันธ์อันดีงานของกษัตริย์และผู้นำประเทศ เช่น

ออง ซาน ซูจี กล่าวปาฐกถาพิเศษ ย้ำเดินทางความร่วมมือไทยกับเมียนมา พร้อมให้เยาวชนตั้งใจทำตามความฝัน เชื่อทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางความแตกต่าง (“ออง ซาน ซูจี ปาฐกถาพิเศษ”, 2559)

วันที่ 24 มิ.ย. 2559 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า การกึ่งการเยือนประเทศไทยวันที่ 2 ของนางออง ซาน ซูจี เริ่มต้นที่กระทรวงต่างประเทศ โดยแสดงปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “Myanmar Asian and the Word: The Way Forward” ขณะนี้นายดอน ปรมัตถวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ กล่าวต้อนรับว่า รู้สึกดีใจที่นางออง ซาน ซูจี มาเยือนไทย และเป็นโอกาสดีที่ได้เรียนรู้ใหม่ได้ฟังปาฐกถา/ นางออง ซาน ซูจี กล่าวว่า การจะเดินไปข้างหน้าได้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างกัน เมียนมาไม่สามารถอยู่ประเทศเดียวได้และไทยกับเมียนมามีความสัมพันธ์ที่พิเศษต่อกัน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงความสำคัญของเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ โดยขอให้ทุกคนตั้งใจทำสิ่งที่อยากทำอย่างเต็มที่และย้ำถึงความสำคัญคือ ว่าทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะมีความแตกต่าง ซึ่งวันนี้มีนักศึกษา 280 คน จากหลายสถาบันเข้าร่วมรับฟัง รวมทั้งนักเรียนทุนชาวเมียนมาที่ศึกษาอยู่ไทย สำหรับภาคกิจช่วงบ่าย นางออง ซาน ซู จี จะเข้าพบ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เพื่อหารือข้อราชการร่วมกัน โดยรัฐบาลไทยและเมียนมาจะลงนามความร่วมมือด้านแรงงาน เนื้อหาสาระสำคัญของร่าง MOU คือ การจัดทำ CI หรือหนังสือแสดงตัวบุคคล ให้แรงงานเมียนมาในประเทศไทยถือบัตรสีชมพูทุกคน เพื่อแสดงสัญชาติ

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 1 ช่วง เป็นการนำเสนอถึงการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า เช่น

นักอนุรักษ์ในอินโดนีเซียออกช่วยเหลืออุรังอุตัง ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการหาอาหารเลี้ยงปากท้อง หลังไฟป่าครั้งเลวร้ายเมื่อปี 2558 ได้เผาผลาญผืนป่าบ้านและแหล่งอาหารของฝูงลิง เป็นความพยายามที่จะเพิ่มโอกาสรอดชีวิตให้อูรังอุตังที่ใกล้จะสูญพันธุ์เหล่านี้ (“รายงานพิเศษ นักอนุรักษ์เร่งช่วยอุรังอุตังในอินโดฯ”, 2559)

ป่าดิบที่เคยรทึบริมฝั่งแม่น้ำมังกูทาบ ตอนกลางของเกาะกาลิมันตัน ประเทศอินโดนีเซีย เหลือเพียงลำต้นสีดำ เพราะถูกไฟป่าเผาผลาญอย่างรุนแรงเมื่อปี 2558 ผืนป่าแถบนี้เป็นบ้านของ “อุรังอุตัง” สัตว์ที่เสี่ยงสูญพันธุ์จากการลักลอบตัดไม้และถูกล่า วิฤตไฟป่าเมื่อปีที่แล้วจึงกลายเป็นปัญหาซ้ำเติมด้วยสาเหตุนี้ กลุ่มนักอนุรักษ์อุรังอุตังจากเขตอนุรักษ์พันธุ์อุรังอุตังบนเกาะกาลิมันตันกลาง และมูลนิธิเพื่อการอยู่รอดของอุรังอุตังบอร์เนียว จึงร่วมมือกันออกติดตามอุรังอุตัง เพื่อช่วยเหลือพวกมันออกจากป่าที่ไร้อาหาร

สมาชิกในทีมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่เทคนิค และสัตวแพทย์ พวกเขาต้องขับรถฝ่าเส้นทางป่าที่ถูกเผาไหม้ 3 ชั่วโมง ก่อนลงเรือหาอุรังอุตังกว่า 30 ตัว ที่คาดว่าอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว “ป่าริมแม่น้ำมังกูทาบถูกทำลายเพราะไฟป่า ทำให้อูรังอุตังหาอาหาร ซึ่งเป็นอันตรายต่อพวกมันมาก” อาห์หมัด ซาโยโกะ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลืออุรังอุตัง ระบุ

ที่เป็นเช่นนั้น เพราะต้นไม้ที่ถูกเผาไหม้ต้นตาย เมื่ออุรังอุตังหาใบไม้ หรือลูกไม้กินไม่ได้ พวกมันอาจออกจากป่าเพื่อไปหาอาหารกินในถิ่นอาศัยของคน ปัญหาที่ยิ่งลุกลาม ส่วนวิธีการช่วยเหลือทีมงานจะยิงลูกดอกยาสลบใส่อุรังอุตังที่พบ และค่อย ๆ นำตัวลงจากต้นไม้ โดยพวกเขาต้องเคลียร์พื้นที่ด้านล่างไว้ เพื่อระวังป้องกันไม่ให้อูรังอุตังได้รับอันตราย หากอุรังอุตังตกจากต้นไม้ระหว่างกระบวนการช่วยเหลือ เมื่อลงถึงพื้น หัวหน้าสัตวแพทย์จะตรวจอุณหภูมิและอัตราเต้นของหัวใจ ตรวจฟันเพื่อประเมินอายุ เก็บตัวอย่างเลือด และฝังชิพติดตามตัวเข้าไปใต้ผิวหนัง จากนั้นจึงนำตัวอุรังอุตังขึ้นเรือใส่กรงชั่วคราว เพื่อเตรียมพาไปปล่อยยังป่าอีกแห่ง ซึ่งเป็นบ้านใหม่ในเขตมรดกโลกและบกกันดงมีแหล่งอาหารตามธรรมชาติอย่างเพียงพอ และได้รับการปกป้องจากพวกลักลอบตัดไม้ ซึ่งไกลจากจุดเดิมราว 80 กิโลเมตร

มาริโอส ทังกัง หัวหน้าสัตวแพทย์ที่ตรวจอาการอุรังอุตัง บอกว่า อุรังอุตังที่พบบางตัวตาเป็นต้อจนมองไม่เห็นแล้ว เรายังพบว่าบางตัวตาแตกเพราะถูกยิง บางตัวขาดสารอาหารอย่างหนัก อย่างไรก็ตาม ดีหากกลุ่มอนุรักษ์อุรังอุตังหวังว่า จะช่วยอุรังอุตังให้ได้อีก 2-3 ตัว ในระยะ 10 วัน ที่ลงพื้นที่ การกิจนี้เป็นภารกิจที่ทำต่อเนื่อง เริ่มต้นมาตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคม 2558 โดยทีมสามารถช่วยเหลืออุรังอุตังได้ถึง 39 ตัว จากผืนป่าเขตมังกูทาบใกล้ ๆ กับแม่น้ำมันทังโก ซึ่งเสียหายอย่างหนักจากไฟป่าเช่นกันแต่น่าเสียดาย ที่ทีมไม่สามารถช่วยเหลือพวกมันได้ทั้งหมด เพราะมีข้อจำกัดหลายอย่าง “ปัญหาคือระยะทางที่อยู่ห่างจากจุดปล่อยอุรังอุตัง และข้อจำกัดเรื่องการคมนาคม เราเลยไม่สามารถช่วยพวกมันได้ทั้งหมด

เพราะเราขนย้ายพวกมันในแต่ละครั้งได้ไม่กี่ตัว” อาห์หมัด ซาโยโกะ หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลืออูรังอุตังกล่าว

การล่องเรือใช้เวลา 6 ชั่วโมง ก็ถึงจุดปล่อยอูรังอุตังบ้านใหม่ของทั้ง 3 ตัว โดยพื้นที่ที่ปล่อยพวกมันต่างไม่ล้งเลและป็นขึ้นต้นไม้สูงใหญ่ ท่ามกลางความหวังของทีมช่วยเหลือว่าพื้นที่นี้จะเป็นที่อยู่ ที่ปลอดภัย ที่ทำให้ความพยายามของพวกเขาคืบคืบ แม้ทีมจะฝังชิพติดตามตัวไว้ แต่ทว่างานของพวกเขาลิ้นสุดลงแค่นี้ พวกเขาไม่มีกำลังคนและกำลังทรัพย์เพียงพอจะติดตามการใช้ชีวิตของอูรังอุตังสหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) ประเมินว่าจำนวนอูรังอุตังธรรมชาติบนเกาะบอร์เนียว ลดลงถึงร้อยละ 50 ในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการสูญเสียที่อาศัย เนื่องจากการขยายพื้นที่ทำการเกษตร เช่น การปลูกปาล์มน้ำมัน การทำป่าไม้ และไฟป่า นอกจากนี้การลักลอบล่าอูรังอุตังเพื่อขายเป็นสัตว์เลี้ยง ก็เป็นภัยคุกคามสำคัญสำหรับประชากรอูรังอุตังโลก

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ประวัติศาสตร์ มีจำนวน 1 ข่าวก เป็นการนำเสนอถึงสถานที่ค้นพบทางประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น

ชาวฝรั่งเศสที่เคยสำรวจถ้ำในยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ตั้งอยู่บริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา กลับมายังสถานที่ขุดค้นทางประวัติศาสตร์อีกครั้งหลังผ่านไปครึ่งศตวรรษ เพื่อมาติดตามความคืบหน้าของการศึกษาในบริเวณดังกล่าว และพบว่าสถานที่แห่งนี้เคยเป็นที่พักของกลุ่มนักล่าสัตว์ (“รายงานพิเศษ สำรวจ”, 2559)

การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา มีจำนวน 1 ข่าวก เป็นการนำเสนอผลสำรวจสำมะโนประชากร เช่น

ผลการสำรวจสำมะโนประชากรเมียนมาพบว่ามีชาวมุสลิมเพียงร้อยละ 2 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ขัดแย้งกับการกล่าวอ้างของกลุ่มชาวพุทธแนวคิดสุดโต่งที่ระบุก่อนหน้านี้ว่าประชากรมุสลิมในเมียนมากำลังเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากและเป็นภัยคุกคามต่อประเทศรัฐบาลเมียนมาเปิดเผยผลสำรวจสำมะโนประชากรซึ่งจัดทำขึ้นตั้งแต่ปี 2557 โดยพบว่า จำนวนชาวมุสลิมในเมียนมามีเพียงร้อยละ 2.3 หรือ ประมาณ 1.1 ล้านคน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 51.48 ล้านคน ซึ่งถือว่าน้อยกว่าจำนวนของชาวคริสต์ที่อาศัยอยู่ในประเทศที่มีอยู่ร้อยละ 6.3 ขณะที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศร้อยละ 90 เป็นชาวพุทธข้อมูลดังกล่าวขัดแย้งกับการกล่าวอ้างของกลุ่มชาตินิยมชาวพุทธหัวสุดโต่งที่ระบุว่า จำนวนประชากรชาวมุสลิมในเมียนมาเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากและกำลังกลายเป็นภัยคุกคามต่อประเทศที่คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งข้ออ้างนี้ส่งผลให้เกิดความรู้สึกรังเกียจศาสนาอิสลามขยายลูกกลามไปทั่วประเทศในช่วงที่ผ่านมา การสำรวจสำมะโนประชากรครั้งนี้ถือเป็นการจัดทำขึ้นเป็นครั้งแรกในเมียนมานับตั้งแต่ ปี 2526 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ตรวจคนเข้าเมืองและประชากรของเมียนมา ระบุว่า ตัวเลขสัดส่วนประชากรที่

นับถือศาสนาต่าง ๆ ไม่ได้แตกต่างจากข้อมูลเมื่อปี 2526 มากนัก ขณะที่กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติยูเอ็นเอฟพีเอ แสดงความยินดีที่เมียนมาจัดทำสำมะโนประชากรขึ้น แต่ก็แสดงความกังวลต่อกรณีการจัดทำข้อมูลในครั้งนี้ไม่ได้นับรวมตัวเลขกลุ่มชาติพันธุ์โรฮิงญาซึ่งมีอยู่ประมาณ 1 ล้านคน เข้าไปด้วย (“เมียนมาเผยผลสำรวจสำมะโนประชากรมุสลิม”, 2559)

และสุดท้าย การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงานทางสังคม มีจำนวน 1 ข่าว เป็นการนำเสนอแง่มุมของการจ้างงานแรงงานที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยิน เช่น

ร้านอาหารฟิงเกอร์ทอล์คในประเทศอินโดนีเซียว่าจ้างผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้มาทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟและพ่อร์ว และสร้างบรรยากาศแบบใหม่ในการต้อนรับให้กับลูกค้า (“รายงานพิเศษ ร้านอาหารในอินโดฯ”, 2558)

เมื่อวันที่ 23 ธ.ค. 2558 ร้านอาหารฟิงเกอร์ทอล์ค ซึ่งเป็นร้านอาหารเปิดใหม่ในเมืองตาเร็งรัง ใน จ.บันเติน ประเทศอินโดนีเซีย กลายเป็นร้านอาหารแห่งแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สร้างโอกาสให้กับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายด้วยการว่าจ้างผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินให้มาทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟและพ่อร์ว ซึ่งนอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายได้มีโอกาสในการทำงานแล้ว ยังเป็นการสร้างบรรยากาศแบบใหม่ในการต้อนรับให้กับลูกค้า สำหรับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการที่ร้านอาหารฟิงเกอร์ทอล์คต่างประทับใจการบริการของพนักงานที่แม้จะมีความบกพร่องทางการได้ยิน แต่สามารถให้บริการได้แบบมืออาชีพและอาหารอร่อยถูกปาก มีรายงานว่าสมาชิกสภาอินโดนีเซียกำลังหาทางผลักดันกฎหมายฉบับใหม่ เพื่อปกป้องสิทธิของผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย โดยมีจุดมุ่งหมายที่สร้างโอกาสในการทำงานให้กับบุคคลกลุ่มนี้มากขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การนำเสนอเนื้อหาใน 3 เสาหลัก ประชาคมอาเซียนของรายการข่าวจะมีการแยกย่อยประเด็นในมุมต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการรายงานสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ เวลา นั้น ๆ เพื่อให้ประชาชนและสังคมได้รับรู้รับทราบกับสิ่งที่เกิดขึ้น โดยในบางครั้งได้มีการขยายประเด็นด้วยการเพิ่มข้อมูล เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นภาพอย่างรอบด้าน อันจะนำมาซึ่งความรู้และความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้หากพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการสารคดีและรายการข่าวจะพบว่า ทั้งรายการสารคดี Spirit of Asia และรายการข่าว มีการนำเสนอเนื้อหาใน 3 เสาหลัก ประชาคมอาเซียน โดยแยกเป็นประเด็นย่อยในหลายๆด้านเหมือนกัน แต่จะมีความแตกต่างกันที่รายการสารคดี Spirit of Asia จะนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการเล่าเรื่องที่เจาะลึกมาจากประเด็นหลัก ซึ่งจะมีการบรรยายประกอบภาพเป็นเรื่องราว เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นภาพอย่างรอบด้านและมีอารมณ์ร่วมกับสิ่งที่รับชม ขณะที่รายการข่าวจะนำเสนอเนื้อหาซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ เวลา

นั้น ๆ โดยจะเป็นการรายงานข่าวที่มีความสั้นกระชับและรวดเร็ว ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รายการสารคดี Spirit of Asia จะนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบและมีอารมณ์ร่วมกับสิ่งที่รับชม ซึ่งในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ก็จะสามารถทำให้ผู้รับชมมีความรู้สึกร่วมกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนได้ ส่วนรายการข่าว จะนำเสนอเนื้อหา เพื่อรายงานสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบ ซึ่งในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ก็จะสามารถทำให้ผู้รับชมได้มีความรู้ความเข้าใจประชาชนในประเทศประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนได้ ส่วนภาพที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะมีความแตกต่างกันออกไปตามเนื้อหา คือรายการสารคดี Spirit of Asia จะเป็นภาพเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ในด้านต่าง ๆ ส่วนรายการข่าวจะเป็นภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังภาพการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.10: ไอตา ชนเผ่าสืแห่งลูซอน (Spirit of Asia ออกอากาศ 19 ก.ค. 2558)

ที่มา: Spirit of Asia. (2558 ค). ไอตา ชนเผ่าสืแห่งลูซอน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/crCJCp>.

ภาพที่ 4.11: นายฯฯ หรือ “ออง ซาน ซูจี” ความร่วมมือด้านแรงงาน (ออกอากาศ 24 มิ.ย. 2559)

ที่มา: นายฯฯ หรือ “ออง ซาน ซูจี” ความร่วมมือด้านแรงงาน. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/253454>.

ภาพที่ 4.12: วิกัน เสน่ห์สถาปัตยกรรมลาตินแห่งเอเชีย (Spirit of Asia ออกอากาศ 26 ก.ค. 2558)

ที่มา: Spirit of Asia. (2558 ข). วิกัน เสน่ห์สถาปัตยกรรมลาตินแห่งเอเชีย. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/v8krpD>.

ภาพที่ 4.13: สํารวจ “ถ้ำกลางสเปียน” ถ้ำก่อนประวัติศาสตร์ในกัมพูชา (ออกอากาศ 13 มิ.ย. 2559)

ที่มา: รายงานพิเศษ สํารวจ “ถ้ำกลางสเปียน” ถ้ำก่อนประวัติศาสตร์ในกัมพูชา. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/253076>.

ภาพที่ 4.14: บาจาว ชนเผ่ายิปซีทะเล (Spirit of Asia ออกอากาศ 15 พ.ย. 2558)

ที่มา: Spirit of Asia. (2558 ฉ). บาจาว ชนเผ่ายิปซีทะเล. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/aQDzP5>.

ภาพที่ 4.15: กัมพูชาเปิดเดินรถไฟอีกครั้งหลังหยุดชด้อนาน 7 ปี (ออกอากาศ 30 เม.ย. 2559)

ที่มา: กัมพูชาเปิดเดินรถไฟอีกครั้งหลังหยุดชด้อนาน 7 ปี. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/252048>.

ภาพที่ 4.16: จีนพารานากันในกลันตัน (Spirit of Asia ออกอากาศ 27 ธ.ค. 2558)

ที่มา: Spirit of Asia. (2558 จ). จีนพารานากันในกลันตัน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/v8sxw0>.

ภาพที่ 4.17: “ลาว” เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ-สภา ปชช. ระดับแขวง (ออกอากาศ 20 มี.ค. 2559)

ที่มา: “ลาว” เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ-สภา ปชช. ระดับแขวง. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/251090>.

ภาพที่ 4.18: ไทลื้อ ในวันที่พวงสาธิตต้องเปลี่ยน (Spirit of Asia ออกอากาศ 21 ก.พ. 2559)

ที่มา: Spirit of Asia. (2559 ข). ไทลื้อ ในวันที่พวงสาธิตต้องเปลี่ยน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/EtiNZw>.

ภาพที่ 4.19: สรุปรข่าวเด่นปี 58: หมอกควันอินโดนีเซีย ปัญหามลภาวะอาเซียน (ออกอากาศ 29 ธ.ค. 2558)

ที่มา: รายงานพิเศษ สรุปรข่าวเด่นปี 58: หมอกควันอินโดนีเซีย ปัญหามลภาวะอาเซียน. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7033>.

ภาพที่ 4.20: ประเทศไทยของไทสยาม (Spirit of Asia ออกอากาศ 17 เม.ย. 2559)

ที่มา: Spirit of Asia. (2559 ง). ประเทศไทยของไทสยาม. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/RHyF6p>.

ภาพที่ 4.21: นักอนุรักษ์เร่งช่วยอุรังอุตังในอินโดฯ เสี่ยงขาดอาหารตาย (ออกอากาศ 18 ม.ค. 2559)

ที่มา: รายงานพิเศษ นักอนุรักษ์เร่งช่วยอุรังอุตังในอินโดฯ เสี่ยงขาดอาหารตาย. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7372>.

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด ซึ่งผู้ศึกษาจะรายงานผลระดับการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรและสังคม

ส่วนที่ 2 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวและรายการคดี

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวและรายการคดี

ส่วนที่ 5 ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

สมมติฐานข้อที่ 2 รูปแบบการนำเสนอรายการที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 รูปแบบของรายการ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนและร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.9: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	188	47.00
หญิง	212	53.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิงจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 และเพศชายจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25-30 ปี	146	36.50
31-35 ปี	178	44.50
36-40 ปี	76	19.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31-35 ปี มีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาคืออายุ 25-30 ปี มีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 และอายุ 36-40 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	12	3.00
มัธยมศึกษา	20	5.00
ปวส./ อนุปริญญา	76	19.00
ปริญญาตรี	254	63.50
ปริญญาโท	38	9.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษาปวส./ อนุปริญญา มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 ระดับการศึกษาปริญญาโท มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15,001 - 25,000 บาท	186	46.50
25,001-35,000 บาท	162	40.50
35,001-45,000 บาท	24	6.00
45,001 บาทขึ้นไป	28	7.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-25,000 บาท มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 รองลงมา ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001-35,000 บาท มีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,001-45,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ จำแนกตาม รูปแบบการรับชม ความถี่ ระยะเวลา รูปแบบรายการ จำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน ประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน เนื้อหารายการ รายการข่าว รายการสารคดี และรายการที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวน และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.13: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการรับชม

รูปแบบการรับชม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตามผังรายการ	258	64.50
ดูย้อนหลัง	142	35.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการรับชมตามผังรายการ มีจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงมาคือดูย้อนหลัง มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่

ความถี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุกวัน	206	51.50
1-2 วัน	106	26.50
3-4 วัน	66	16.50
5-6 วัน	22	5.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่คือรับชมทุกวัน มีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 รองลงมา ได้แก่ รับชม 1-2 วัน มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 รับชม 3-4 วัน มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และรับชม 5-6 วัน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลา

ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2 ชั่วโมง/ วัน	182	45.50
3-4 ชั่วโมง/ วัน	160	40.00
มากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน	58	14.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการรับชม 1-2 ชั่วโมง/ วัน มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมา ได้แก่ รับชม 3-4 ชั่วโมง/ วัน มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และรับชมมากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบรายการ

รูปแบบรายการ*	จำนวน	ร้อยละ
รายการสารคดี	364	23.48
รายการข่าว	352	22.71
รายการวาไรตี้และเรียลลิตี้	214	13.81
รายการสุขภาพ อาหาร ท่องเที่ยว	182	11.74
ละครและภาพยนตร์	168	10.84
รายการกีฬา	158	10.19
รายการเด็กและเยาวชน	112	7.23
รวม	1550	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบรายการ ในการรับชมรายการสารคดี มีจำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 23.48 รองลงมา ได้แก่ รายการข่าว มีจำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 22.71 รายการวาไรตี้และเรียลลิตี้ มีจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 13.81 รายการสุขภาพ อาหาร ท่องเที่ยว มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 11.74 ละครและภาพยนตร์ จำนวน 168 คน

คิดเป็นร้อยละ 10.84 รายการกีฬา มีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 10.19 และรายการเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 112 คน คิดเป็นร้อยละ 7.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน

จำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทราบ	12	3.00
ทราบ	388	97.00
รวม	400	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบจำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน มีจำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00 รองลงมา ได้แก่ ไม่ทราบจำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน

ประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน *	จำนวน	ร้อยละ
เมียนมา	400	9.99
มาเลเซีย	398	9.94
เวียดนาม	398	9.94
ลาว	396	9.89
สิงคโปร์	390	9.74
ไทย	390	9.74
อินโดนีเซีย	388	9.69
กัมพูชา	386	9.64
ฟิลิปปินส์	384	9.59
บรูไนดารุสซาลาม	354	8.84

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.18 (ต่อ): แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน

ประเทศที่คนเข้าใจผิดคิดว่าอยู่ในประชาคมอาเซียน	จำนวน	ร้อยละ
จีน	42	1.05
อินเดีย	34	0.85
เกาหลี	14	0.35
เนปาล	12	0.30
ภูฏาน	10	0.25
ญี่ปุ่น	8	0.20
รวม	4004	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่าประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน 3 อันดับแรก ประกอบด้วย เมียนมา มีจำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 9.99 รองลงมาคือ มาเลเซีย มีจำนวน 398 คน คิดเป็นร้อยละ 9.94 และอันดับที่ 3 คือ เวียดนาม มีจำนวน 398 คน คิดเป็นร้อยละ 9.94 ตามลำดับ

ส่วนประเทศที่กลุ่มตัวอย่างเข้าใจผิดคิดว่าอยู่ในประชาคมอาเซียนได้แก่ จีน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05 อินเดีย 34 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 เกาหลี 14 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35 เนปาล 12 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ภูฏาน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 และญี่ปุ่น 8 คน คิดเป็นร้อยละ 0.20

ตารางที่ 4.19: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเนื้อหารายการ

เนื้อหารายการ*	จำนวน	ร้อยละ
การท่องเที่ยว	316	20.84
ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ	292	19.26
ชีวิตความเป็นอยู่	250	16.49
ความร่วมมือระหว่างประเทศ	176	11.61
นโยบายภาครัฐและเอกชน	176	11.61
ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรม	114	7.52
ส่งเสริมเด็กและเยาวชน	98	6.46
ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองและความมั่นคง	94	6.20
รวม	1516	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบเนื้อหารายการ 3 อันดับแรก ได้แก่ การท่องเที่ยว มีจำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 20.84 รองลงมา ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 19.26 และอันดับสาม คือ ชีวิตความเป็นอยู่ มีจำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 16.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการข่าว

รายการข่าว*	จำนวน	ร้อยละ
ที่นี่ Thaipbs	312	26.49
ข่าวเที่ยง	188	15.96
ข่าวค่ำมติใหม่ ทัวไทย	182	15.45
ทันโลก	114	9.68
ข่าวดึก	110	9.34
วันใหม่ไทยพีบีเอส	108	9.17
AEC Business Class รู้ทันเออีซี	90	7.64
คิद्यกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS	74	6.28
รวม	1178	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมรายการข่าว 3 อันดับแรก ได้แก่ รายการข่าวที่ ThaiPBS มีจำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 26.49 อันดับที่ 2 รายการข่าวเที่ยง มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 15.96 และอันดับที่ 3 รายการข่าวค่ำมติใหม่ ทวีไทย มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 15.45 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการสารคดี

รายการสารคดี*	จำนวน	ร้อยละ
Spirit of Asia	372	39.49
ท่องโลกกว้าง	226	23.99
ชีวิตไร้พรหมแดน	204	21.66
มิติโลกหลังเที่ยงคืน	140	14.86
รวม	942	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมรายการสารคดี 3 อันดับแรก ได้แก่ รายการสารคดี Spirit of Asia มีจำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 39.49 อันดับที่ 2 รายการสารคดีท่องโลกกว้าง มีจำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 23.99 และอันดับที่ 3 รายการสารคดีชีวิตไร้พรหมแดน มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 21.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22: แสดงจำนวน (ร้อยละ) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายการที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน

รายการที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน*	จำนวน	ร้อยละ
รายการสารคดี	358	88.61
รายการข่าว	44	10.89
รวม	404	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมรายการที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียนประเภทรายการสารคดี มีจำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 88.61 รองลงมารายการข่าว มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.89 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวและรายการคดี

ในส่วนนี้จะอธิบายถึงผลการวิจัยที่ได้จากคะแนนความคิดเห็นที่วัดจากการสำรวจใน 4 ระดับ คือ ระดับ 4 เท่ากับมากที่สุด ระดับ 3 เท่ากับมาก ระดับ 2 เท่ากับน้อย และระดับ 1 เท่ากับน้อยที่สุด ซึ่งเป็นคะแนนดิบ จากการศึกษาในส่วนนี้จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวและรายการคดี โดยข้อมูลส่วนนี้จะแสดงเป็นค่าเฉลี่ย และ S.D. ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.23: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าว

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าว	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ผู้ดำเนินรายการมีความเชี่ยวชาญ	3.17	0.426	มากที่สุด
การวิเคราะห์ข่าวตรงประเด็น	3.11	0.410	มากที่สุด
การรายงานข่าวมีความสดใหม่	3.07	0.470	มากที่สุด
ภาพประกอบตรงตามเนื้อหา	2.99	0.501	มาก
ฉาก/ ดนตรี/ ไตเติ้ลดึงดูดความสนใจ	2.89	0.602	มาก
รวม	3.04	0.385	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าว แสดงค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ผู้ดำเนินรายการมีความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 การวิเคราะห์ข่าวตรงประเด็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และการรายงานข่าวมีความสดใหม่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวอยู่ในระดับมาก คือ ภาพประกอบตรงตามเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 และฉาก/ ดนตรี/ ไตเติ้ลดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.24: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายสารคดี

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายสารคดี	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีแก่นเรื่องที่น่าสนใจ	3.39	0.529	มากที่สุด
ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน	3.37	0.512	มากที่สุด
บทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ	3.34	0.485	มากที่สุด
มีการเชื่อมโยงเรื่องราวกับบุคคลอย่างน่าสนใจ	3.18	0.445	มากที่สุด
ฉาก/ ดนตรี/ ใต้เต็ล ดึงดูดความสนใจ	3.15	0.518	มากที่สุด
รวม	3.28	0.396	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายสารคดี แสดงค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายสารคดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายสารคดีอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย มีแก่นเรื่องที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 บทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 มีการเชื่อมโยงเรื่องราวกับบุคคลอย่างน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และฉาก/ ดนตรี/ ใต้เต็ล ดึงดูดความสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวและรายสารคดี

จากการศึกษาในส่วนนี้จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวและรายสารคดี โดยข้อมูลส่วนนี้จะแสดงเป็นค่าเฉลี่ย และ S.D. ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.25: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าว

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าว	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม	3.10	0.355	มากที่สุด
นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ	3.08	0.360	มากที่สุด
มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	3.03	0.339	มากที่สุด
มีเนื้อหาที่มีความหลากหลายน่าติดตาม	2.99	0.425	มาก
มีความน่าสนใจ	2.87	0.523	มาก
มีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม	2.87	0.483	มาก
มีความทันสมัย	2.79	0.583	มาก
รวม	2.95	0.332	มาก

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าว แสดงค่าเฉลี่ยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวอยู่ในระดับมาก คือ มีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 มีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 และมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดี

ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดี	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
มีความน่าสนใจ	3.42	0.513	มากที่สุด
มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	3.38	0.496	มากที่สุด
มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม	3.35	0.500	มากที่สุด
มีเนื้อหาที่มีความหลากหลายน่าติดตาม	3.35	0.489	มากที่สุด
นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ	3.19	0.463	มากที่สุด
มีความทันสมัย	3.17	0.438	มากที่สุด
มีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม	3.14	0.521	มากที่สุด
รวม	3.28	0.362	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดี แสดงค่าเฉลี่ยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดีอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย มีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 มีเนื้อหาที่มีความหลากหลายน่าติดตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 มีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 และมีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

จากการศึกษาในส่วนนี้จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยข้อมูลส่วนนี้จะแสดงเป็นค่าเฉลี่ย และ S.D. ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.27: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความคิด	2.64	0.396	มาก
ด้านพฤติกรรม	2.58	0.391	มาก
ด้านอารมณ์	2.41	0.364	มาก

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน แสดงค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านความคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 ด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 ด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.28: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์

ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
อยากเห็นประชาคมอาเซียนร่วมมือกันในทุกด้าน	3.26	0.503	มากที่สุด
รู้สึกยินดีที่จะบอกกับทุกคนว่าเป็นพลเมืองอาเซียน	2.96	0.538	มาก
เสียใจทุกครั้งที่ประเทศเพื่อนบ้านมีการสูญเสีย	2.86	0.576	มาก
รู้สึกไม่สบายใจเมื่อประชาชนในกลุ่มเพื่อนบ้านอาเซียนไม่ได้ รับการยอมรับอย่างเท่าเทียม	2.41	0.650	มาก
รู้สึกมีอารมณ์ร่วมเมื่อฟังเพลงหรือดูการแสดงของประเทศ เพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน	2.37	0.771	มาก
กลัวการตอบคำถามเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน*	2.15	0.655	น้อย

(ตารางมีต่อ)

ตารางที่ 4.28 (ต่อ): แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์

ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
จะไม่ทอดทิ้งประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านก่อน*	1.97	0.625	มาก
ไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน*	1.91	0.619	มาก
รู้สึกกังวลใจกับการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในพลเมืองอาเซียน*	1.87	0.606	มาก
รวม	2.41	0.364	มาก

*คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ แสดงค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ในระดับมากที่สุด คือ อยากเห็นประชาคมอาเซียนร่วมมือกันในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์อยู่ในระดับมาก รู้สึกยินดีที่จะบอกกับทุกคนว่าเป็นพลเมืองอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 เสียใจทุกครั้งที่ประเทศเพื่อนบ้านมีการสูญเสีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 รู้สึกไม่สบายใจเมื่อประชาชนในกลุ่มเพื่อนบ้านอาเซียนไม่ได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียม 2.41 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ และรู้สึกมีอารมณ์ร่วมเมื่อฟังเพลงหรือดูการแสดงของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ในระดับน้อย (คำถามเชิงลบ) กล่าวการตอบคำถามเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 และกลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ในระดับมาก (คำถามเชิงลบ) จะไม่ทอดทิ้งประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านก่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 ไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 และรู้สึกกังวลใจกับการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในพลเมืองอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิด

ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชน ในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ด้านความคิด	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
คิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนเป็น สิ่งที่จำเป็น	3.10	0.545	มากที่สุด
พร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อนบ้าน	2.82	0.665	มาก
สามารถบอกลักษณะการแต่งกายของประเทศเพื่อนบ้าน	2.76	0.645	มาก
เห็นถึงความจำเป็นในการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน	2.69	0.543	มาก
เห็นภาพประเทศเพื่อนบ้านแล้วสามารถบอกได้ว่าเป็นที่ไหน	2.66	0.683	มาก
เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้าน	2.56	0.614	มาก
สามารถเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านใน อดีตได้	2.41	0.643	มาก
เข้าใจคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน	2.40	0.593	มาก
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติอาเซียน	2.39	0.616	มาก
รวม	2.64	0.396	มาก

จากตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิด แสดงค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ คิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ พร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 สามารถบอกลักษณะการแต่งกายของประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 เห็นถึงความ

จำเป็นในการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 เห็นภาพประเทศเพื่อนบ้านแล้ว สามารถบอกได้ว่าเป็นที่ไหน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 สามารถเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในอดีตได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.41 เข้าใจคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.30: แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรม

ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชน ในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ด้านพฤติกรรม	ระดับความสำคัญ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
สนใจเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้าน	3.23	0.488	มากที่สุด
ยินดีที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนบ้านในอาเซียนเมื่อ ประสบปัญหา	3.07	0.525	มากที่สุด
ยอมรับความคิดเห็นของประเทศเพื่อนบ้านที่มีต่อ ประเทศไทย	2.81	0.487	มาก
ยินยอมที่จะให้ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านสอบถาม ความคิดเห็น	2.78	0.515	มาก
สนใจทุกครั้งที่เห็นโปรโมชั่นลดราคาท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อนบ้าน	2.68	0.922	มาก
เคยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน	2.56	0.805	มาก
จะสนับสนุนซื้อสินค้าของประเทศเพื่อนบ้าน	2.31	0.673	มาก
ติดตามข่าวสารของประเทศเพื่อนบ้านเสมอ	2.29	0.705	มาก
รับชมการแสดงทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน	2.09	0.673	มาก
จะร่วมกิจกรรมที่ประเทศเพื่อนบ้านจัดในประเทศไทย	2.01	0.715	มาก
รวม	2.55	0.391	มาก

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรม แสดงค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สนใจเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และยินดีที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนบ้านในอาเซียนเมื่อประสบปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ในขณะที่กลุ่มมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ยอมรับความคิดเห็นของประเทศเพื่อนบ้านที่มีต่อประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ยินยอมที่จะให้ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านสอบถามความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 สนใจทุกครั้งที่ได้เห็นโปรโมชั่นลดราคาท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 เคยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59 จะสนับสนุนซื้อสินค้าของประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 ติดตามข่าวสารของประเทศเพื่อนบ้านเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 รับชมการแสดงทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 และจะร่วมกิจกรรมที่ประเทศเพื่อนบ้านจัดในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 ตามลำดับ

ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณคะแนนดิบเป็นสัดส่วนร้อยละ ตัวอย่างเช่น จากจำนวนคะแนนดิบ 36 คะแนน เพราะมาตรงวัดแบ่งเป็น 4/ 3/ 2/ 1 และมีข้อคำถามย่อย 9 คำถาม จึงเท่ากับคะแนนเต็ม 36 คะแนน เทียบเป็นสัดส่วนร้อยละ โดยแบ่งสัดส่วนออกเป็น 3 ช่วง กล่าวคือ จากช่วงคะแนนร้อยละ 76-100 ถือว่าอยู่ในระดับมาก ขณะที่ช่วงระหว่างสัดส่วนร้อยละ ที่ระหว่าง 51-75 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สัดส่วนร้อยละต่ำกว่า 50 ลงไป ถือว่าอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะประสงค์ที่จะแก้ปัญหาที่ส่วนใหญ่จะตอบอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งจะใช้หลักเกณฑ์เดียวกันในทุกมิติ

สมมติฐานข้อที่ 1 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

โดยใช้สถิติ Chi-Square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการรับชมความถี่ และระยะเวลา ที่มีต่อตัวแปรตาม การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชน

ชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.1 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.1.1 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.31: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการรับชม	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ตามผังรายการ	40 (10.00)	210 (52.50)	8 (2.00)	258 (64.50)
ดูย้อนหลัง	16 (4.00)	118 (29.50)	8 (2.00)	142 (35.50)
รวม	56 (14.00)	328 (82.00)	16 (4.00)	400 (100.00)

$$\chi^2 = 2.676$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} .262$$

จากตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชมกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 2.676$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.262$ ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ไม่มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ เพราะไม่ว่าจะรับชมในรูปแบบตามผังรายการหรือรับชมย้อนหลัง เนื้อหาที่นำเสนอนั้นก็จะเป็นเนื้อหาที่เหมือนกัน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.1.2 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.32: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการรับชม	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ตามผังรายการ	14 (3.5)	208 (52.0)	36 (9.0)	258 (64.5)
ดูย้อนหลัง	18 (4.5)	118 (29.5)	6 (1.5)	142 (35.5)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 14.341 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .001$$

จากตารางที่ 4.32 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 14.341$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.001$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิด เพราะการรับชมรายการในรูปแบบการรับชมย้อนหลัง อาจมีเวลาให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์ตามเนื้อหา หรือย้อนกลับมารับชมใหม่ในช่วงที่พลาดไปได้ ขณะที่การรับชมรายการในรูปแบบตามผังรายการ ผู้ชมจะมีเวลาในการรับชมเท่าที่รายการกำหนด และไม่สามารถย้อนกลับมาดูใหม่อีกรอบได้

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.1.3 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.33: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการรับชม	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ตามผังรายการ	32 (8.0)	198 (49.5)	28 (7.0)	258 (64.5)
ดูย้อนหลัง	8 (2.0)	134 (33.5)	0 (0.0)	142 (35.5)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 23.035^*$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value } 0.000$$

จากตารางที่ 4.33 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 23.035$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนใน

ประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรม เพราะการรับชมเนื้อหาตามผังรายการจะเป็นการรับชมตามเวลาที่กำหนด แต่การรับชมรายการในรูปแบบการรับชมย้อนหลังจะสามารถทำให้ผู้ชมย้อนดูเนื้อหาได้หลายรอบตามต้องการ นั่นอาจจะหมายถึงการซึมซับเรื่องราว ความรู้สึก ซึ่งนำไปสู่ความผูกพันด้านพฤติกรรมได้

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.2 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.2.1 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.34: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ด้านความถี่	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ทุกวัน	32 (8.0)	166 (41.5)	8 (2.0)	206 (51.5)
1-2 วัน	14 (3.5)	92 (23.0)	0 (0.0)	106 (26.5)
3-4 วัน	6 (1.5)	56 (14.0)	4 (1.0)	66 (16.5)
5-6 วัน	4 (1.0)	14 (3.5)	4 (1.0)	22 (5.5)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100.0)

$\chi^2 = 19.132$ df = 6 P-value .004

จากตารางที่ 4.34 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 19.132$ df = 6 P-value = 0.004 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่าความถี่ในการเปิดรับชมรายการรายการโทรทัศน์ มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ เพราะการเปิดรับชมบ่อย ๆ จะทำให้ผู้รับชมมีอารมณ์ร่วม ซึ่งอาจจะมาจากการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวความเป็นมาตั้งแต่ต้น ทำให้เข้าใจเนื้อหาใหม่ ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.2.2 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.35: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ด้านความถี่	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ทุกวัน	12 (3.0)	156 (39.0)	38 (9.5)	206 (51.5)
1-2 วัน	10 (2.5)	94 (23.5)	2 (0.5)	106 (26.5)
3-4 วัน	8 (2.0)	56 (14.0)	2 (0.5)	66 (16.5)
5-6 วัน	2 (0.5)	20 (5.0)	0 (0.0)	22 (5.5)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 30.462$$

$$df = 6$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.35 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 30.462$ df = 6 P-value = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ความถี่ในการเปิดรับชมรายการรายการโทรทัศน์ มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิด เพราะการเปิดรับชมบ่อย ๆ จะทำให้ผู้รับชมมีความเข้าใจ เห็นภาพอย่างรอบด้านและเกิดการคิดวิเคราะห์ตามเนื้อเรื่อง

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.2.3 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.36: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ด้านความถี่	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ทุกวัน	30 (7.5)	152 (38.0)	24 (6.0)	206 (51.5)
1-2 วัน	2 (0.5)	102 (25.5)	2 (0.5)	106 (26.5)
3-4 วัน	6 (1.5)	58 (14.5)	2 (0.5)	66 (16.5)
5-6 วัน	2 (0.5)	20 (5.0)	0 (0.0)	22 (5.5)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 29.385 \quad df = 6 \quad P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.36 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 29.385$ df = 6 P-value = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านความถี่ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ความถี่ในการเปิดรับชมรายการรายการโทรทัศน์ มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรม เพราะเมื่อมีอารมณ์ร่วมและมีความคิดที่คล้อยตามแล้ว ย่อมนำไปสู่ความผูกพันด้านพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกมาได้ในหลายรูปแบบ

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.3 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.3.1 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.37: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทย กับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ด้านระยะเวลา	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1-2 ชั่วโมง/ วัน	20 (5.0)	154 (38.5)	8 (2.0)	182 (45.5)
3-4 ชั่วโมง/ วัน	18 (4.5)	136 (34.0)	6 (1.5)	160 (40.0)
มากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน	18 (4.5)	38 (9.5)	2 (0.5)	58 (14.5)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 16.454$$

$$df = 4$$

$$P\text{-value} = 0.002$$

จากตารางที่ 4.37 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลากับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 16.454$ df = 4 P-value = 0.002 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ระยะเวลาในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ เพราะผู้รับชมมีการรับชมระยะยาวนานเท่าไร ก็จะทำให้มีการซึมซับเนื้อหาได้มากขึ้นเท่านั้น

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.3.2 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.38: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา
กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทย
กับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ด้านระยะเวลา	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1-2 ชั่วโมง/ วัน	18 (4.5)	156 (39.0)	8 (2.0)	182 (45.5)
3-4 ชั่วโมง/ วัน	10 (2.5)	136 (34.0)	14 (3.5)	160 (40.0)
มากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน	4 (1.0)	34 (8.5)	20 (5.0)	58 (14.5)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 44.573 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.38 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลากับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 44.573$ $df = 4$ $P\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ระยะเวลาในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิด เพราะผู้รับชมมีการรับชมระยะยาวนานเท่าไร ก็จะทำให้มีการการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาได้มากขึ้นเท่านั้น

สมมติฐานย่อยข้อที่ 1.3.3 การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.39: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ด้านระยะเวลา	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1-2 ชั่วโมง/ วัน	12 (3.0)	164 (41.0)	6 (1.5)	182 (45.5)
3-4 ชั่วโมง/ วัน	16 (4.0)	134 (33.5)	10 (2.5)	160 (40.0)
มากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน	12 (3.0)	34 (8.5)	12 (3.0)	58 (14.5)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 33.235$$

$$df = 4$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.39 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 33.235$ df = 4

$P\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า ระยะเวลาในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรม เพราะผู้รับชมมีการรับชมระยะยาวนาน จะยิ่งทำให้เกิดอารมณ์ร่วม มีการคิดวิเคราะห์ และนำไปสู่พฤติกรรม การแสดงออก

สมมติฐานข้อที่ 2 รูปแบบการนำเสนอรายการที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

โดยใช้สถิติ Chi-Square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รายการข่าว และรายการสารคดี ที่มีต่อตัวแปรตาม การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.1 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.1.1 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_0 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่ไม่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_1 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.40: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการนำเสนอรายการข่าว	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวระดับปานกลาง	6 (1.5)	36 (9.0)	2 (0.5)	44 (11.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวระดับน้อย	50 (12.5)	292 (73.0)	14 (3.5)	356 (89.0)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 0.042$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.979$$

จากตารางที่ 4.40 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 0.042$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.979$ ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนไม่ต่างกัน ที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการนำเสนอรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ไม่ต่างกัน เพราะเนื้อหาที่นำมาเสนอเป็นเนื้อหาในลักษณะเดียวกัน คือ มีความสั้นกระชับ

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.1.2 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_0 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่ไม่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_1 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.41: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการนำเสนอรายการข่าว	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวระดับปานกลาง	2 (0.5)	26 (6.5)	16 (4.0)	44 (11.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวระดับน้อย	30 (7.5)	300 (75.0)	26 (6.5)	356 (89.0)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 35.279$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.41 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 35.279$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการนำเสนอรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดต่างกัน อาจจะเป็นเพราะรูปแบบรายการข่าวบางครั้งมีเนื้อหาที่สั้นเกินไป ทำให้ผู้รับชมคิดวิเคราะห์ตามไม่ทัน หรืออาจไม่มีภาพที่เจาะลึกที่ชัดเจน ทำให้ผู้ชมไม่เห็นภาพโดยรวม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.1.3 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_0 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่ไม่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_1 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.42: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการนำเสนอรายการข่าว	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวระดับปานกลาง	10 (2.5)	22 (5.5)	12 (3.0)	44 (11.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวระดับน้อย	30 (7.5)	310 (77.5)	16 (4.0)	356 (89.0)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 43.521$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.42 ผลการทดสอบสมมติฐานรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 43.521$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้าง

ความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการนำเสนอรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมต่างกัน เพราะกว่าผู้รับชมจะมีความผูกพันถึงด้านพฤติกรรม ผู้รับต้องมีความผูกพันทางด้านอารมณ์และความคิดก่อน แต่บางครั้งเนื้อหาในรายการข่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่สั่นกระชับ ทำให้ผู้รับชมเกิดความเข้าใจได้ง่าย แต่ยังไม่ทำให้เกิดความผูกพันจนเกิดความผูกพันด้านพฤติกรรม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.2 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.2.1 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_0 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่ไม่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_1 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.43: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการนำเสนอรายการสารคดี	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีระดับปานกลาง	8 (2.0)	66 (16.5)	6 (1.5)	80 (20.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีระดับน้อย	48 (12.0)	262 (65.5)	10 (2.5)	320 (80.0)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 4.208$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.122$$

จากตารางที่ 4.43 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 4.208$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.122$ ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนไม่ต่างกัน ที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ไม่ต่างกัน เพราะรายการสารคดีมีการนำเสนอเนื้อหาในระยะเวลาที่ยาว ทำให้ผู้ชมได้เห็นภาพอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะรับชมในรูปแบบใด ผู้รับชมย่อมมีอารมณ์ร่วมได้

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.2.2 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_0 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่ไม่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_1 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.44: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการนำเสนอรายการสารคดี	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีระดับปานกลาง	6 (1.5)	56 (14.0)	18 (4.5)	80 (20.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีระดับน้อย	26 (6.5)	270 (67.5)	24 (6.0)	320 (80.0)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 15.368$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.44 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 15.368$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อน

บ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่ารูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดต่างกัน เพราะรายการสารคดีเป็นรายการที่สามารถทำให้ผู้รับชมมีอารมณ์ร่วมกับเนื้อหาที่รับชมได้ ฉะนั้นรูปแบบรายการที่นำเสนอ ย่อมทำให้ผู้รับชมเกิดความคิดที่ต่างกันไปตามเนื้อหาหรือตามความรู้สึกนึกคิดกับสิ่งที่รับชม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.2.3 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_0 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่ไม่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

H_1 : รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.45: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบการนำเสนอรายการสารคดี	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีระดับปานกลาง	12 (3.0)	54 (13.5)	14 (3.5)	80 (20.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีระดับน้อย	28 (7.0)	278 (69.5)	14 (3.5)	320 (80.0)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 21.145$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.45 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 21.145$ df = 2 P-value = 0.000 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมไม่ต่างกัน เพราะไม่ว่าจะมีการนำเสนอในรูปแบบใด หากผู้ชมมีความผูกพันด้านอารมณ์และความคิดแล้ว ย่อมทำให้เกิดความผูกพันด้านพฤติกรรมตามมา

สมมติฐานข้อที่ 3 รูปแบบของรายการ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยใช้สถิติ Chi-Square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รายการข่าว และรายการสารคดี ที่มีต่อตัวแปรตาม การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.1 รูปแบบของรายการ มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.1.1 รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.46: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบของรายการข่าว	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมาก	2 (0.5)	12 (3.0)	0 (0.0)	14 (3.5)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับปานกลาง	44 (11.0)	274 (68.5)	14 (3.5)	332 (83.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับน้อย	10 (2.5)	42 (10.5)	2 (0.5)	54 (13.5)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 1.684 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = 0.794$$

จากตารางที่ 4.46 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 1.684$ df 4 P-value = 0.794 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบของรายการด้านรายการข่าวไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบของรายการข่าวไม่มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ คือ การนำเสนอรายการข่าวเป็นการนำเสนอที่สั้นกระชับและรวดเร็ว จึงทำให้ผู้ชมได้เพียงแคร์รับรู้รับทราบและเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังไม่ถึงขั้นผูกพันด้านอารมณ์

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.1.2 รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดเห็นระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดเห็นระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดเห็นระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.47: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดเห็นระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบของรายการข่าว	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมาก	0 (0.0)	10 (2.5)	4 (1.0)	14 (3.5)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับปานกลาง	22 (5.5)	280 (70.0)	30 (7.5)	332 (83.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับน้อย	10 (2.5)	36 (9.0)	8 (2.0)	54 (13.5)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 17.320 \quad df = 4 \quad P\text{-value} = 0.002$$

จากตารางที่ 4.47 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดเห็นระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 17.320$ $df = 4$ $P\text{-value} = 0.002$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1

กล่าวคือ รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า อธิบายได้ว่า รูปแบบของรายการข่าว มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิด คือ แม้รายการข่าวจะมีการนำเสนอที่สั้นกระชับ แต่จะเป็นเนื้อหาที่ทำให้ผู้รับชมเกิดการคิดวิเคราะห์ตามได้

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.1.3 รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.48: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบของรายการข่าว	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมาก	8 (2.0)	4 (1.0)	2 (0.5)	14 (3.5)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับปานกลาง	24 (6.0)	286 (71.5)	22 (5.5)	332 (83.0)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับน้อย	8 (2.0)	42 (10.5)	4 (1.0)	54 (13.5)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 41.626$$

$$df = 4$$

$$P\text{-value} = 0.000$$

จากตารางที่ 4.48 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าวกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 41.626$ df = 4 P-value = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบของรายการด้านรายการข่าว มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบของรายการข่าว มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรม เพราะถึงแม้ว่ารายการข่าวจะสั้นกระชับ แต่จะเป็นการรายงานสถานการณ์และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้รับชม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.2 รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.2.1 รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.49: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการข่าว กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบของรายการสารคดี	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมาก	2 (0.5)	32 (8.0)	4 (1.0)	38 (9.5)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับปานกลาง	54 (13.5)	296 (74.0)	12 (3.0)	362 (90.5)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 6.785 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = 0.034$$

จากตารางที่ 4.49 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 6.785$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.034$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 และยอมรับสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบของรายการข่าว มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ เพราะถึงแม้ว่ารายการข่าวจะสั้นกระชับ แต่จะเป็นการรายงานสถานการณ์และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้รับชม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.2.2 รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.50: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบของรายการสารคดี	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมาก	2 (0.5)	32 (8.0)	4 (1.0)	38 (9.5)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับปานกลาง	30 (7.5)	294 (73.5)	38 (9.5)	362 (90.5)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 0.431 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = 0.806$$

จากตารางที่ 4.50 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า ค่า $\chi^2 = 0.431$ $df = 2$ $P\text{-value} = 0.806$ ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดีไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนใน

ประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบของรายการข่าว มีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิด เพราะถึงแม้ว่ารายการข่าวจะสั้น กระชับ แต่จะเป็นการรายงานสถานการณ์และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้รับชม

สมมติฐานย่อยข้อที่ 3.2.3 รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_0 : รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

H_1 : รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.51: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการสารคดี กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบของรายการสารคดี	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมาก	10 (2.5)	26 (6.5)	2 (0.5)	38 (9.5)
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบของรายการข่าวระดับมากที่สุด	30 (7.5)	306 (76.5)	26 (6.5)	362 (90.5)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100.0)

$$\chi^2 = 12.434$$

$$df = 2$$

$$P\text{-value} = 0.002$$

จากตารางที่ 4.51 ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างรูปแบบของรายการด้านรายการสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนพบว่า ค่า $\chi^2 = 12.434$ df = 2 P-value = 0.002 ซึ่งมากกว่า 0.05 หมายความว่า ยอมรับสมมติฐานหลัก H_0 และปฏิเสธสมมติฐานรอง H_1 กล่าวคือ รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดีมีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อธิบายได้ว่า รูปแบบของรายการสารคดีมีผลกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรม เพราะการที่ผู้รับชมมีอารมณ์ร่วม มีการคิดวิเคราะห์ จะนำมาซึ่งความผูกพันด้านพฤติกรรมได้

ตารางที่ 4.52: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบรายการข่าวและสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบรายการ	ความผูกพันด้านอารมณ์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
รายการข่าว	2 (4.8)	40 (95.2)	0 (0.0)	42 (100)
รายการสารคดี	54 (15.1)	228 (80.4)	16 (4.5)	358 (100)
รวม	56 (14.0)	328 (82.0)	16 (4.0)	400 (100)

$$\chi^2 = 5.741 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .05$$

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ค่า $\chi^2 = 5.741$ df = 2 P-value = 0.05 กล่าวคือ รูปแบบรายการที่ต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนที่ต่างกัน นั่นคือรูปแบบของรายการสารคดีจะมีการนำเสนอที่ลึกละเอียดและนำไปสู่ความผูกพันด้านอารมณ์ได้ดีกว่ารูปแบบด้านรายการข่าว

ตารางที่ 4.53: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบรายการข่าวและสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบรายการ	ความผูกพันด้านความคิด			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
รายการข่าว	4 (9.5)	32 (76.2)	6 (14.3)	42 (100)
รายการสารคดี	28 (7.8)	294 (82.1)	36 (10.1)	358 (100)
รวม	32 (8.0)	326 (81.5)	42 (10.5)	400 (100)

$$\chi^2 = .939 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .625$$

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ค่า $\chi^2 = .939$ df = 2 P-value = 0.625 ซึ่งได้ว่า รูปแบบรายการที่ต่างกัน จะมีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนไม่ต่างกัน ทั้งนี้เพราะอาจต้องปฏิบัติตามนโยบายของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสที่

ตารางที่ 4.54: การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบรายการข่าวและสารคดีกับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

รูปแบบรายการ	ความผูกพันด้านพฤติกรรม			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
รายการข่าว	6 (14.3)	30 (71.4)	6 (14.3)	42 (100)
รายการสารคดี	34 (9.5)	302 (84.4)	22 (6.1)	358 (100)
รวม	40 (10.0)	332 (83.0)	28 (7.0)	400 (100)

$$\chi^2 = 5.178 \quad df = 2 \quad P\text{-value} = .075$$

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ค่า $\chi^2 = 5.178$ df = 2 P-value = 0.075 อธิบายได้ว่า รูปแบบรายการที่ต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนไม่ต่างกัน เพราะผู้นำเสนอข่าวที่จะนำไปสู่การสร้างความผูกพันต้องยึดตามนโยบายของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ประกอบด้วยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษานโยบายการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาการรายงานข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
- 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการข่าวและสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มีผลต่อความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

โดยในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย 3 วิธีการ คือ

- 1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวข้องกับรายการข่าวและรายการสารคดี ได้แก่ ข้อมูลเทปรายการสารคดี Spirit of Asia จำนวน 55 เทป ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะ เวลา 1 ปี โดยคัดเลือกเฉพาะสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เทปและบทข่าวอาเซียน จำนวน 56 ข่าว ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งรวบรวมมาจากเว็บไซต์ <http://www.thaipbs.or.th> โดยแบ่งเป็นเนื้อหาตามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

- 2) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าว จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าว บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 1 คน ได้แก่ โปรดิวเซอร์รายการรวม 3 คน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ/ กำหนด/ บริหารนโยบาย

- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส”

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวข้องกับรายการข่าวและรายการสารคดี ได้แก่ ข้อมูลเทปรายการสารคดี Spirit of Asia จำนวน 55 เทป ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 ถึง เดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยคัดเลือกเฉพาะสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เทปและบทข่าวอาเซียน จำนวน 56 ข่าว ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งรวบรวมมาจากเว็บไซต์ <http://www.thaipbs.or.th> โดยแบ่งเป็นเนื้อหาตามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พบว่า

1.1) รายการสารคดี Spirit of Asia ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีจำนวน 143 ประเด็น รองลงมา เนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีจำนวน 43 ประเด็น และเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 8 ประเด็น เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1.1) ด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลมากที่สุด มีจำนวน 7 ประเด็น และเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครอง มีจำนวน 1 ประเด็น

1.1.2) ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ/ แรงงานมากที่สุด มีจำนวน 27 ประเด็น และเนื้อหาเกี่ยวกับการค้าขาย มีจำนวน 16 ประเด็น

1.1.3) ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด มีจำนวน 26 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม มีจำนวน 21 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีจำนวน 19 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา มีจำนวน 16 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ มีจำนวน 16 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม มีจำนวน 14 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร มีจำนวน 9 ประเด็น เนื้อหาเกี่ยวกับภาษา มีจำนวน 8 ประเด็น และเนื้อหาเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น มีจำนวน 5 ประเด็น

1.2) รายการข่าว ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีจำนวน 23 ข่าว รองลงมา เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีจำนวน 20 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีจำนวนน้อยที่สุดเพียง 16 ข่าว เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.2.1) ด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้นำมากที่สุด มีจำนวน 9 ข่าว รองลงมาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศ มีจำนวน 5 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับการมาเยือนของผู้นำ มีจำนวน 5 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคง มีจำนวน 3 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม มีจำนวน 1 ข่าว

1.2.2) ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงานมากที่สุด จำนวน 7 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประกอบการ/ อุตสาหกรรม มีจำนวน 7 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับค่าครองชีพ มีจำนวน 2 ข่าว

1.2.3) ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศเพื่อนบ้าน มากที่สุด จำนวน 6 ข่าว รองลงมาเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชน มีจำนวน 3 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีจำนวน 3 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับบรรพชาวลี มีจำนวน 2 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มีจำนวน 2 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 1 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ประวัติศาสตร์ มีจำนวน 1 ข่าว เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา มีจำนวน 1 ข่าว และเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงานทางสังคม มีจำนวน 1 ข่าว

1.2.4) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าว จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าว บรรณาธิการข่าว ต่างประเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จำนวน 1 คน ได้แก่ โปรดิวเซอร์รายการ รวม 3 คน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ/ กำหนด/ บริหารนโยบาย

1.3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าว พบว่า

1.3.1) นโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะเป็นการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในทุกแง่มุมมานำเสนอให้ผู้ชมได้เห็นภาพของอาเซียนอย่างรอบด้าน โดยจะมีการนำเสนอถึงผลกระทบที่มีต่อคนไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบ และเตรียมความพร้อมในการปรับรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน

1.3.2) ที่ผ่านมาสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะมีการนำเสนอข่าวประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นข่าวหรือรายการพิเศษ โดยในแต่ละช่วงรายการจะมีการหยิบยกประเด็นที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นในประเทศในอาเซียนไปขยายและเจาะลึกให้เห็นถึงรายละเอียดของสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งในบางครั้งสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาคอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย จึงจะมีการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นนั้น ๆ มากเป็นพิเศษ

1.3.3) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้มีการเพิ่มจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในมากขึ้นตามนโยบาย โดยจะสอดแทรกเข้าไปอยู่ในทุกช่วงข่าว ส่วนเมื่อมีเรื่องสำคัญ ๆ ที่มีส่งผลต่อประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ก็จะมีการนำเสนอข่าวเรื่องนั้นในจำนวนมากขึ้น ในหลายรูปแบบข่าวและรายงานพิเศษ เพื่อให้ประเด็นที่น่าสนใจมีความครบถ้วนรอบด้าน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวไทยได้ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เพราะได้สัมผัสและเรียนรู้เรื่องราวระหว่างกันมากขึ้น โดยเฉพาะการนำเสนอเรื่องสังคมและวัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน เพราะจะได้เห็นในมุมมองของรากเหง้าวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน

1.3.4) ในอนาคตอันใกล้นี้ จะมีโครงการของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการผลิตข่าวร่วมกันของ 10 ประเทศ โดยมีตัวแทนประเทศละ 1 สถานี โทรทัศน์ ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นตัวแทนสถานีของประเทศไทย ทั้งนี้ เนื้อหาที่จะผลิตจะเป็น 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน ซึ่งแต่ละประเทศจะผลิตมารวมกันไว้ แล้วประเทศอื่นสามารถแลกเปลี่ยนนำไปใช้ได้ด้วยกันทั้งหมด

1.4) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการสารคดีของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พบว่า

1.4.1) เนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนควรมีการนำเสนอในเชิงลึกในประเด็นของการใช้ชีวิตของผู้คนหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ รวมถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างกันในแต่ละประเทศ รวมถึงนโยบายความร่วมมือ เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นภาพของประชาคมอาเซียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเห็นถึงมุมมองในอนาคตของประชาคมอาเซียน

1.4.2) สำหรับนโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของการรายการจะเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้คน ซึ่งมาจากการพื้นฐานการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ซึ่งทุกคนได้รับรู้รับทราบมาแล้วในเบื้องต้น จากนั้นจะเป็นการเปิดมุมมองของผู้คน และเจาะลึกลงไปถึงชีวิตความเป็นอยู่ โดยบางครั้งอาจจะมีผู้คนรุ่นเก่า ๆ มาเล่าเรื่องราวในอดีตและการสืบสานภูมิปัญญาให้กับคนรุ่นใหม่ได้เอามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4.3) ส่วนเนื้อหาของรายการ Spirit of Asia ที่ผ่านมา จะนำเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก ที่มีพัฒนารูปแบบและหัวข้อในการนำเสนอให้น่าสนใจมากขึ้น โดยเน้นไปที่ผู้คนในสังคมปัจจุบัน ที่จะสามารถเข้าถึง และดึงให้ผู้รับชมรู้สึกถึงความผูกพันกับเรื่องราวที่รับชมและผู้คนในประเทศเพื่อนบ้านได้ เช่น การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ที่เป็นแรงงานเกษตรกรรมในอาเซียน อย่างโค-กระบือ ที่ใช้แรงงานเป็นเพื่อนยากประกอบสัมมาอาชีพทางรายการจะมีการเก็บข้อมูลในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว และประเทศเวียดนาม แล้วนำมาผูกโยงเนื้อเรื่องให้เห็นว่า ทั้ง 3 ประเทศมีการใช้แรงงานโค-กระบือเหมือนกัน มีความเชื่อมโยงกันทางวัฒนธรรม มีรากฐานการใช้ชีวิตที่คล้ายคลึงกัน

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด

2.1) ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิงจำนวน 212 คน และเพศชายจำนวน 188 คน มีอายุ 31-35 ปี มีจำนวน 178 คน รองลงมาคืออายุ 25-30 ปี มีจำนวน 146 คน และอายุ 36-40 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 76 คน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 254 คน รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษาปวส./ อนุปริญญา มีจำนวน 76 คน และระดับการศึกษาประถมศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 12 คน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-25,000 บาท มีจำนวน 186 คน รองลงมา ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001-35,000 บาท มีจำนวน 162 คน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,001-45,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 24 คน

2.2) การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการรับชมตามผังรายการ มีจำนวน 258 คน รองลงมาคือดูย้อนหลัง มีจำนวน 142 คน มีความถี่คือรับชมทุกวัน มีจำนวน 206 คน รองลงมา ได้แก่ รับชม 1-2 วัน มีจำนวน 106 คน และรับชม 5-6 วัน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 22 คน ด้านระยะเวลาในการรับชม 1-2 ชั่วโมง/ วัน มีจำนวน 182 คน รองลงมา ได้แก่ รับชม 3-4 ชั่วโมง/ วัน มีจำนวน 160 คน และรับชมมากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 58 คน ด้านรูปแบบรายการในการรับชมรายการสารคดี มีจำนวน 364 คน รองลงมา ได้แก่ รายการข่าว มีจำนวน 352 คน และรายการเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 112 คน โดยส่วนใหญ่ทราบจำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน มีจำนวน 388 คน และไม่ทราบจำนวนประเทศของประชาคมอาเซียน มีจำนวน 12 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทราบว่าประเทศที่อยู่ในประชาคมอาเซียน 3 อันดับแรก ประกอบด้วย เมียนมา มีจำนวน 400 คน รองลงมาคือ มาเลเซีย มีจำนวน 398 คน และอันดับที่ 3 คือ เวียดนาม มีจำนวน 398 คน ส่วนใหญ่ชอบเนื้อหารายการ 3 อันดับแรก ได้แก่ การท่องเที่ยว มีจำนวน 316 คน รองลงมา ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 292 คน และอันดับสาม คือ ชีวิตความเป็นอยู่ มีจำนวน 250 คน ส่วนใหญ่รับชมรายการข่าว 3 อันดับแรก ได้แก่ รายการข่าวที่ Thai PBS มีจำนวน 312 คน อันดับที่ 2 รายการข่าวเที่ยง มีจำนวน 188 คน และอันดับที่ 3 รายการข่าวคำมิตใหม่ ทัวไทย มีจำนวน 182 คน ส่วนใหญ่รับชมรายการรายการสารคดี 3 อันดับแรก ได้แก่ รายการสารคดี Spirit of Asia มีจำนวน 372 คน อันดับที่ 2 รายการสารคดีท่องเที่ยวโลกกว้าง มีจำนวน 226 คน และอันดับที่ 3 รายการสารคดีชีวิตไร้พรมแดน มีจำนวน 204 คน และส่วนใหญ่รับชมรายการที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียนประเภทรายการสารคดี มีจำนวน 358 คน ในขณะที่รายการข่าว มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.89

2.3) ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวและรายการคดี พบว่า

2.3.1) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ผู้ดำเนินรายการมีความเชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข่าวตรงประเด็น และการรายงานข่าวมีความสดใหม่ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวอยู่ในระดับมาก คือ ภาพประกอบตรงตามเนื้อหา และฉาก/ดนตรี/ ใต้เต็ลดึงดูดความสนใจ

2.3.2) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการคดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการคดีอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย มีแก่นเรื่องที่น่าสนใจ ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน บทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ มีการเชื่อมโยงเรื่องราวกับบุคคลที่น่าสนใจ และฉาก/ดนตรี/ ใต้เต็ล ดึงดูดความสนใจ

2.4) ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวและรายการคดี พบว่า

2.4.1) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ และมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการข่าวอยู่ในระดับมาก คือ มีความน่าสนใจ มีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม และมีความทันสมัย

2.4.2) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบรายการคดีอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย มีความน่าสนใจ มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม มีเนื้อหาที่มีความหลากหลายน่าติดตาม นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ มีความทันสมัย และมีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม

2.5) ความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านความคิดเห็นด้านพฤติกรรม ด้านอารมณ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

2.5.1) กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ในระดับมาก คือ อยากเห็นประชาคมอาเซียนร่วมมือกัน

ทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์อยู่ในระดับมาก รู้สึกยินดีที่จะบอกกับทุกคนว่าเป็นพลเมืองอาเซียน เสียใจทุกครั้งที่ประเทศเพื่อนบ้านมีการสูญเสีย รู้สึกไม่สบายใจเมื่อประชาชนในกลุ่มเพื่อนบ้านอาเซียนไม่ได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียม และรู้สึกมีอารมณ์ร่วมเมื่อฟังเพลงหรือดูการแสดงของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ในระดับน้อย (คำถามเชิงลบ) กล่าวการตอบคำถามเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน และกลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านอารมณ์ในระดับมาก (คำถามเชิงลบ) จะไม่หักทลายประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านก่อน ไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน และรู้สึกกังวลใจกับการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในพลเมืองอาเซียน

2.5.2) กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิดอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ คิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านความคิดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน สามารถบอกลักษณะการแต่งกายของประเทศเพื่อนบ้าน เห็นถึงความจำเป็นในการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน เห็นภาพประเทศเพื่อนบ้านแล้วสามารถบอกได้ว่าเป็นที่ไหน เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้านสามารถเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในอดีตได้ เข้าใจคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติอาเซียน

2.5.3) กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สนใจเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้าน และยินดีที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนบ้านในอาเซียนเมื่อประสบปัญหาในขณะที่กลุ่มมีความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ยอมรับความคิดเห็นของประเทศเพื่อนบ้านที่มีต่อประเทศไทย ยินยอมที่จะให้ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านสอบถามความคิดเห็น สนใจทุกครั้งที่จะเห็นโปรโมชั่นลดราคาท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน เคยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้านจะ

1.3.1) การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับ

1.3.2) การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับ

1.3.3) การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับ

สมมติฐานข้อที่ 2 รูปแบบการนำเสนอรายการที่แตกต่างกัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้าง

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.1 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน

2.1.1) รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการ

2.1.2) รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการ

2.1.3) รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการข่าวที่แตกต่างกัน มีการ

สมมติฐานย่อยข้อที่ 2.2 รูปแบบการนำเสนอรายการด้านรายการสารคดีที่แตกต่าง

กัน มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่างกัน

3.2.2) รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดีไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านความคิดระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

3.2.3) รูปแบบของรายการด้านรายการสารคดีไม่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” ผู้วิจัยได้ทราบถึง รูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาของรายการสารคดีและรายการข่าวที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เมื่อพิจารณาผลจากการวิจัย แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ้างอิงครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ประการที่ 1 จากการศึกษานโยบายหลักในเรื่องการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผลการวิจัยพบว่า นโยบายด้านการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสจะเป็นการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในทุกแง่มุมมาเสนอให้ผู้ชมได้เห็นภาพของอาเซียนอย่างรอบด้าน โดยจะมีการนำเสนอถึงผลกระทบที่มีต่อคนไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้รับทราบและเตรียมความพร้อมในการปรับรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หลังจากมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน โดยที่ผ่านมามาสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่องในหลายรูปแบบ ทั้งรายการข่าวและรายการสารคดี โดยในรายการข่าวจะมีทั้งที่เป็นรายงานข่าวและรายงานพิเศษ ซึ่งในแต่ละช่วงรายการจะมีการหยิบยกประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นในประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนมาขยายความและเจาะลึกให้เห็นถึงรายละเอียดของสถานการณ์ต่างๆตามความเหมาะสม ในบางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย ซึ่งถือเป็นความเปลี่ยนแปลงของโลก จึงมีการนำเสนอเนื้อหาในประเด็นนั้น ๆ มากเป็นพิเศษ

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้มีการเพิ่มจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนมากขึ้นตามกลยุทธ์เพื่อสนองตอบเป้าหมายเชิงนโยบายและสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นสื่อสาธารณะที่ว่าการพัฒนาและส่งเสริมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการผลิตและจัดทำรายการที่เปิดโอกาสให้เข้าถึงมุมมองของเด็กและครอบครัวในประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยจะสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้ง 3 สาขาหลัก เข้าไปอยู่ในทุกช่วงข่าว และเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่ส่งผลต่อประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ก็จะมีการนำเสนอข่าวเรื่องนั้นใน

จำนวนมากขึ้น เพื่อให้ประเด็นที่นำเสนอมีความครบถ้วนและรอบด้าน ขณะที่การนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในจำนวนที่มากขึ้นและถี่ขึ้น จะส่งผลให้ประชาชนชาวไทยได้ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เพราะผู้ชมที่เป็นประชาชนชาวไทยจะได้สัมผัสและเรียนรู้เรื่องราวระหว่างกันมากขึ้น โดยเฉพาะการนำเสนอเรื่องสังคมและวัฒนธรรมของประเทศที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน เพราะจะได้เห็นในมุมมองของรากเหง้าวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน และในอนาคตอันใกล้นี้จะมีโครงการของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการผลิตข่าวร่วมกันของ 10 ประเทศ โดยมีตัวแทนประเทศละ 1 สถานีโทรทัศน์ ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสเป็นตัวแทนสถานีของประเทศไทย ทั้งนี้ เนื้อหาที่จะผลิตจะเป็น 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน ซึ่งแต่ละประเทศจะผลิตมารวมกันไว้ แล้วประเทศอื่นสามารถแลกเปลี่ยนนำไปใช้ได้ด้วยกันทั้งหมด

สอดคล้องกับแนวคิดหน้าที่ของการสื่อสารของ ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948) ที่อธิบายไว้ว่าหน้าที่ของการสื่อสารมี 3 ประการ คือ 1) การสังเกตการณ์สภาพแวดล้อม (Surveillance of the Environment) โดยการสอดส่องตรวจสอบสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม 2) การประสานสัมพันธ์ส่วนต่าง ๆ ของสังคม (Correlation of the Parts) โดยการสื่อสารให้สมาชิกในสังคมมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และ 3) การถ่ายทอดมรดกทางสังคม (Transmission of Social Inheritance) โดยการอนุรักษ์สืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมไปยังรุ่นต่อ ๆ ไป และแนวคิดหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชน ของ ไวท์ (Wright, 1959) ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ ประกอบด้วย (1) หน้าที่ในการให้ข่าวสาร สื่อมวลชนต้องเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อเท็จจริง แล้วนำไปเผยแพร่ให้สังคมรับทราบ เพื่อตอบสนองความสนใจให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัย พร้อมรับมือ (2) หน้าที่แสดงความคิดเห็น สื่อมวลชนต้องอธิบาย ตีความ และวิพากษ์วิจารณ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน (3) หน้าที่ในการให้การศึกษา สื่อมวลชนสามารถให้การศึกษา โดยถ่ายทอดประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม บทบาทหน้าที่ของผู้คนในสังคม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาภูมิปัญญาให้เป็นมาตรฐานใกล้เคียง และ (4) หน้าที่ในการให้ความบันเทิง สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการตอบสนองผู้คนในสังคมด้วยการช่วยให้ร่างกายและจิตใจได้ผ่อนคลาย เพื่อทดแทนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งมีน้อยลง เช่น รายการเพลง ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ เป็นต้น

เช่นเดียวกับ รัสวาลี นิติเกษตรสุนทร (2546) ที่ได้สรุปบทบาทของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในฐานะสื่อมวลชน ไว้ดังนี้ 1) การเป็นภาพสะท้อนของสังคม จากการทำหน้าที่รายงานความเป็นไปในสังคม บนพื้นฐานของความเป็นจริงและตรวจสอบความเป็นไปในสังคม หากพบสิ่งผิดปกติก็นำมาแจ้งรายงานให้สังคมได้รับรู้อย่างทันทั่วทั้งที่ 2) การเป็นตัวแทนของกลุ่มคนในสังคม สะท้อนความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยการนำเสนอข่าวสารบนพื้นฐานความเท่าเทียม และ 3) การสร้างสาธารณสมบัติ โดยการหยิบยกประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาพูดถึงและเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นปัญหานั้นอย่างเท่าเทียมกัน

ขณะที่ความต้องการในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีวิจัยไทยพีบีเอส ยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง สื่อมวลชนกับความคาดหวังในวิชาชีพ และความต้องการที่มีต่อโครงการพัฒนาบุคลากรซึ่งจัดโดยสมาคมวิชาชีพ ของ กานต์ เชาว์นริตชัย (2554) ด้วย โดยผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างคาดหวังที่จะแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งคาดหวังได้ทำข่าวที่มีความสำคัญมากขึ้น ในระดับมากที่สุด และต้องการต่อประเด็นในโครงการฝึกอบรมทางวิชาชีพที่สามารถพัฒนาตนเองในเรื่องเทคนิคการจับประเด็น การวิเคราะห์ข่าวและสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน และความคิดสร้างสรรค์ในงานข่าว ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่อง สถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11: การบริหารจัดการ และการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนของ กิตติมา ชาญวิชัย (2558) ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของบุคลากรต่อวิธีการบริหารจัดการแบบใหม่ของ สทท. 11 คือ การมีอิสระในการทำงานในฐานะสื่อมวลชน และความต้องการกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง และ การทำหน้าที่สื่อมวลชน พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ต้องการให้ประชาชนมาร่วมคิดร่วมทำกับสถานีฯ อย่างเป็นรูปธรรม โดยให้มีคณะทำงานภาควิชาการ ทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชนร่วมเป็นเครือข่าย เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และประเมินผล

ประการที่ 2 จากการศึกษาการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ผลการวิจัย พบว่า ในรายการสารคดีส่วนใหญ่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา เนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ เนื้อหาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม เนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เนื้อหาเกี่ยวกับภาษา และเนื้อหาเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น โดยประชาคมสังคมและวัฒนธรรม มีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้อยู่ร่วมกันในสังคมที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การขจัดความยากจน สวัสดิการสังคมและการพัฒนา วัฒนธรรมและสารสนเทศ ยาเสพติด และการจัดการภัยพิบัติ

สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องบทบาทสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารอาเซียน กรณีศึกษา รายการ ASEAN Journey ของ น้องนุช ลิ้มตระกูล (2556) ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารอาเซียนของรายการ ASEAN Journey นั้นครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 เสาหลักอาเซียนโดยมีส่วนของการนำเสนอเนื้อหาเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมที่มากกว่าสัดส่วนเนื้อหาอีก 2 ประชาคม ทั้งนี้ การนำเสนอเนื้อหาของรายการข่าวและรายการสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก โดยมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนมากที่สุด อาจจะเนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

อาเซียน เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่มีความใกล้เคียง เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งแต่ละประเทศจะมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน ทำให้มีการนำเสนอในมุมมองที่ต่างกัน

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง รูปแบบและบทบาทการนำเสนอเนื้อหาประชาคมอาเซียน: ปัญหา อุปสรรคและการปรับตัวของโทรทัศน์ไทย ของ วัฒน ภูวทิศ (2559) ผลการวิจัยพบว่า รายการข่าว และรายการสารคดี รวมถึงการสนทนาและเกมโชว์ มีรูปแบบที่ต่างกัน ส่วนการนำเสนอเนื้อหาจะเป็นการนำเสนอข่าวสารเป็นหลัก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมมากกว่าประชาคมเศรษฐกิจและประชาคมการเมืองและความมั่นคง

ส่วนในรายการข่าวส่วนใหญ่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคง ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาเสียดิน เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้นำ เนื้อหาเกี่ยวกับการมาเยือนของผู้นำ และเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคง โดยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมีเป้าหมายในการมุ่งเน้นให้ประเทศในภูมิภาคได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยมีกรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง ซึ่งประเทศสมาชิกได้ร่วมกันจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยเน้น 3 ประการ คือ

- 1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันในเรื่องของการเคารพความหลากหลาย ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำ ทั้งระบบสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันของประเทศสมาชิก รวมถึงส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- 2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันครอบคลุมในทุกด้าน เพื่อสร้างความไว้วางใจและระงับข้อพิพาทโดยสันติ ซึ่งจะทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ปราศจากความหวาดระแวง และร่วมมือกันต่อต้านภัยคุกคาม เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรม การค้ามนุษย์ และภัยพิบัติ และ 3) ให้อาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่เข้มแข็งและสร้างสรรค์กับโลกภายนอก เช่น กรอบ ASEAN+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี หรือ การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือของอาเซียนในระดับภูมิภาค สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวการเมืองของสื่อมวลชนไทย ของ กฤษณ์ท แสนทวี (2555) ที่ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 32-55 ปี เปิดรับข่าวการเมืองทางโทรทัศน์มากที่สุดร้อยละ 64.50 เนื่องจากทันเหตุการณ์ และชื่นชอบการรูปแบบการนำเสนอภาพข่าวมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.84) และงานวิจัยเรื่อง การเผยแพร่สารสนเทศของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย ของ จุฑาทิพย์ จันทร์ลุน (2557) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมและประเภทในการรับชมรายการทีวีของคนไทย รายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดก็คือรายการข่าว รองลงมาคือละคร รายการเกมโชว์ และรายการสาระบันเทิง ตามลำดับ

ประการที่ 3 จากการศึกษารูปแบบรายการข่าวและรายการสารคดี ผลวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวและรายการสารคดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จะมีอยู่ 2 รูปแบบ ซึ่งมีความแตกต่างกัน คือ รายการข่าวและรายการสารคดี โดยรายการข่าว จะสามารถแบ่งการนำเสนอออกไปได้หลายรูปแบบ ทั้งในแบบการรายงานข่าวอย่างเป็นทางการ และการรายงานข่าวในลักษณะวิเคราะห์ข่าวหรือเล่าข่าว องค์ประกอบหลักของรายการข่าวจะมี ผู้ประกาศข่าว ที่ทำหน้าที่อ่านข่าวและดำเนินรายการอย่างเป็นทางการ และอ่านข่าวไล่เรียงไปตามลำดับที่จัดวางไว้ ส่วนการรายงานในลักษณะวิเคราะห์ข่าวหรือเล่าข่าว ผู้ประกาศจะมีทั้งลักษณะนั่งอยู่ที่โต๊ะและยืนดำเนินรายการ ส่วนฉากที่ใช้ในรายการจะเป็นฉากที่มีส่วนประกอบของสีส้ม ซึ่งเป็นสีเดียวกับโลโก้ของทางสถานี ขณะที่ส่วนอื่น ๆ ของฉากจะเป็นไปตามรูปแบบของรายการนั้น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย ของ กุลธิดา สายพรหม (2559) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของข่าวพยากรณ์อากาศ มี 2 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบข่าวอ่าน เป็นการให้ผู้ประกาศข่าวอ่านตามบทข่าว และ (2) รูปแบบผสมผสานระหว่างข่าวอ่านกับละคร เป็นการให้ผู้ประกาศหรือตัวละครถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการแสดง เพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหาข่าวผสมผสานกับการให้ผู้ประกาศข่าวอ่านตามบทข่าว โดยมีสาระสำคัญ 4 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหา ต้องเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และเข้าใจง่าย (2) ด้านผู้ประกาศ ต้อง มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีลีลาท่าทางในการนำเสนอ (3) ด้านวิธีการนำเสนอ มีทั้งแบบในสตูดิโอระบบฉากเสมือนหรือ เวอร์ชวลสตูดิโอ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม และแบบนอกสถานที่ เพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับผู้ชมมากยิ่งขึ้น ภาพประกอบข่าว จะใช้ภาพข่าว เพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และภาพกราฟิก เพื่อประกอบคำอธิบายให้ผู้ชม

ทั้งนี้ การรายงานข่าว ยังสามารถแยกลักษณะออกได้ดังนี้ 1) ข่าวอ่านทั่วไป เป็นข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวพลีตรวบรวมมาให้ผู้ประกาศอ่านบรรยายไปพร้อมกับภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากรีพอร์ตเตอร์หรือบรรณาธิการ 2) รายงานพิเศษ เป็นการนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมขยายความและเพิ่มเติมในประเด็นเพื่อให้มีความลึกของเนื้อหา โดยผู้สื่อข่าวจะมีการลงเสียงบรรยายไปพร้อมกับภาพประกอบ และมีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมปล่อยเสียงสัมภาษณ์ และจะมีการเปิดหน้าผู้สื่อข่าวในสถานทีนั้น ๆ ด้วย และ 3) รายงานสด ผู้สื่อข่าวจะเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาจากสถานที่จริงในเวลานั้น ๆ และมีการบรรยายตามภาพประกอบตามข้อมูลที่ผู้สื่อข่าวได้รวบรวมไว้ก่อนหน้า บางครั้งจะมีการสัมภาษณ์ผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่ารายการข่าวจะเป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Ault & Emery, 1978) ซึ่งยังสดใหม่และไม่เคยมีการเปิดเผยที่ไหนมาก่อน ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ แต่ก็ไม่ได้เป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดเท่านั้น ข่าวยังรวมไปถึงเรื่องราว ที่มีผู้รายงานให้ทราบถึงสาระสำคัญ

ของข่าว ต้องเป็นรายงานของเหตุการณ์ปัจจุบันที่ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเห็นพ้องต้องกันว่าประชาชนควรทราบเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550)

สำหรับการจัดเรียงข่าว จะเริ่มตั้งแต่ข่าวหนักไปจนถึงข่าวเบา กล่าวคือ การนำข่าวที่เป็นที่สนใจของสังคมและสื่อกระแสหลักเป็นข่าวแรก เช่น ข่าวความร่วมมือระหว่างประเทศ ข่าวการเลือกตั้ง จากนั้นจะไล่เรียงลำดับมาจนถึงข่าวเบา ซึ่งเป็นข่าวที่มีสาระ ประโยชน์ต่อคนดู แต่ไม่ได้มีผลกระทบต่องานสังคมโดยรวม เช่น ข่าวการท่องเที่ยว ข่าวการรับรางวัล และในบางครั้งอาจจะมีช่วงโฆษณาคั่นกลางรายการด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ กาญจนา แก้วเทพ (2552) อธิบายไว้ว่า การกำหนดระเบียบวาระของข่าวสาร เป็นบทบาทของสื่อมวลชนในการจัดการข่าวสารที่เกิดขึ้นให้เป็นระเบียบ สำหรับการนำเสนอ เพื่อให้ประชาชนจะให้ความสนใจต่อประเด็นที่สื่อเลือกมาเสนอ ซึ่งประชาชนจะได้เรียนรู้กติกาต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของสื่อ เช่น อะไรที่พูดถึงมาก พูดถึงก่อน แปลว่า สำคัญที่สุด เป็นต้น โดยอธิบายสรุปไว้ว่า กระบวนการกำหนดวาระของข่าวสาร มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ประเด็นที่สื่อมวลชนนำเสนอ คือ ประเด็นที่สื่อ มวลชนจัดลำดับ ความสำคัญว่ามีคุณค่า และน่าสนใจเพียงพอที่จะนำเสนอ รายงานต่อสาธารณชน ซึ่งสื่อมวลชนจะพิจารณาความเด่นของข่าวในจำนวนหลาย ๆ ชิ้น ว่าข่าวใดมีความเด่นสุด 2) ประเด็นที่สาธารณชนให้ความสำคัญ คือ ประเด็นที่สาธารณะเป็นผู้จัด ประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ หรือสร้างผลกระทบต่อผู้คนในสังคมได้ สื่อมวลชนก็จะหยิบยกขึ้นมาเป็นวาระในการนำเสนอ และ 3) ประเด็นระดับนโยบาย คือ ประเด็นที่ผู้อ่านอาจเป็นผู้จัด โดยมักเป็นประเด็นที่ยกขึ้นมาให้ผู้ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายให้ความสำคัญ (Roger, Hart & Dearing, 1997)

ส่วนรูปแบบของรายการสารคดี Spirit of Asia จะมีรูปแบบในการนำเสนอจะแบ่งเป็น 5 ช่วง ได้แก่ 1) ช่วงตัวอย่างรายการ (Menu) เป็นการนำเสนอตัวอย่างเนื้อหาของตอนที่จะออกอากาศในครั้งนั้น ๆ โดยเลือกเฉพาะใจความสำคัญมาใช้เป็นเรื่องย่อ ประกอบกับภาพที่มีการนำมาจัดเรียงลำดับให้เกิดความน่าสนใจ และเสียงดนตรีประกอบที่มีจังหวะสอดคล้องไปกับเรื่องราวนั้น ๆ ผสมผสานไปกับบทบรรยายที่จะทำให้ผู้ชมได้ทราบว่าเรื่องที่จะรับชมต่อไปนี้มีเรื่องราวอย่างไร และในช่วงนี้จะมีการใส่อักษรชื่อทีมงานแต่ละส่วนในมุมภาพด้วย 2) ช่วงไตเติลรายการ (Title) เป็นการใช้นำภาพแสดงเนื้อหา โดยการรวบรวมภาพที่สวยงามและความหมายจากเนื้อหาในตอนต่าง ๆ มาจัดเรียงลำดับเข้ากับเสียงเพลง เพื่อเรียกอารมณ์ความน่าสนใจของผู้ชม 3) ช่วงอินเตอร์ลูดหรือคีย์ซีน (Interlude/ Key Scene) เป็นการบอกชื่อรายการด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษว่า “Spirit of Asia” และภาษาไทยว่า “วิถีเอเชีย” ซึ่งเป็นตัวอักษรสีดำ และมีสัญลักษณ์รูปตัว A ที่เป็นสีเหลืองและสีแดงรวมอยู่ด้วยกัน โดยในช่วงนี้จะมีการใช้ดนตรีที่มีความเร้าใจมากกว่าช่วงอื่น 4) เนื้อเรื่อง (Content) จะเป็นการบรรยายเนื้อหาสาระ เรื่องราว เหตุการณ์ ตัวบุคคล สถานที่ ประเพณีวัฒนธรรมโดยเริ่มต้นจากประวัติศาสตร์หรือที่มาที่ไปให้คนดูได้รับทราบ ก่อนจะที่จะขยายความและเจาะลึกไปถึงเนื้อหาอื่น ๆ โดยในแต่ละช่วงตอนจะมีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ โดยจะใช้ภาพที่สื่อ

ความหมายและอารมณ์ตามบทบรรยาย และใช้เสียงเพลงคลอประกอบเป็นระยะ ๆ และปรับเปลี่ยนจังหวะตามความเหมาะสม และ 5) ท้ายรายการ (End Credit) จะเป็นการใส่ Email/ Facebook / ที่อยู่ติดต่อไว้ที่มุมจอด้านซ้ายล่างในช่วงที่ผู้บรรยายแนะนำตอนต่อไป จากนั้นจะเป็นผู้สนับสนุนรายการ รายชื่อทีมงานทุกส่วนและบริษัทผู้ผลิต

สอดคล้องกับแนวคิดของ กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์ (2555) ที่ว่า สิ่งสำคัญของรายการ สารคดีคือการพยายามนำหลักฐาน เอกสาร หรือบันทึกต่าง ๆ เพื่ออธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นกลางปราศจากการเสริมเติมแต่งเรื่องโดยใช้จินตนาการ ทำให้ข้อมูลเป็นที่น่าเชื่อถือได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เป็นสถานีโทรทัศน์ที่เน้นรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยนำเสนอทั้งในรายการข่าวมีรูปแบบการนำเสนอโดยใช้ผู้ดำเนินรายการที่มีความเชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์ข่าวอย่างตรงประเด็น มีการรายงานข่าวที่มีความสดใหม่ รวมถึงรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดีที่มีแก่นเรื่องที่น่าสนใจ ภาพประกอบที่สื่อความหมายชัดเจน บทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ มีความเชื่อมโยงเรื่องราวกับบุคคลอย่างน่าสนใจ และฉาก/ ดนตรี/ ไตเติล ดึงดูดความสนใจ จากเหตุผลข้างต้นส่งผลให้ประชาชนมีการติดตามรับชมรายการข่าวและรายการสารคดีของสถานีไทยพีบีเอสอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 4 การศึกษาการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพัน ด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผลการศึกษาพบว่า ความผูกพันด้านอารมณ์ด้านความคิด ด้านพฤติกรรม ระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนมีความผูกพันกันในระดับมาก ทั้งนี้การนำเสนอเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจะทำให้ผู้ชมชาวไทยรู้สึกผูกพันและใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เพราะได้สัมผัสและเรียนรู้เรื่องราวระหว่างกันมากขึ้น โดยเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของรายการจะสามารถสร้างความผูกพันระหว่างผู้คนได้ เพราะทีมงานมีการสะท้อนมุมมองความคิดจากการพูดคุยกับคนในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้คนดูได้รับรู้มุมมองความคิดของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน

สอดคล้องกับความคิดเห็นในวงเสวนาหัวข้อ “การเป็นพลเมืองอาเซียนที่เข้มแข็ง” ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2559 ว่า ประชาคมอาเซียนจะเข้มแข็งได้ ประชาชนของทั้ง 10 ประเทศ จะต้องมีความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของภูมิภาคนี้ร่วมกัน โดยจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องของอาเซียนทั้งภูมิภาค และจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น (สถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา, 2559) แต่ทั้งนี้การนำเสนอเนื้อหาของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์สาธารณะย่อมเป็นไปตามนโยบายของสถานีและนโยบายของภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การนำเสนอเนื้อหา ด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนในรายการสารคดีโทรทัศน์ไทยของ พรชัย ฉันทวิเศษลักษณ์

(2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า นโยบายภาครัฐมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของสถานีโทรทัศน์ที่นำเสนอประเด็นหลักเรื่องประชาคมอาเซียนตามลำดับความสำคัญมากที่สุด ดังนี้ สถานีโทรทัศน์ของรัฐ สถานีโทรทัศน์สาธารณะ และสถานีโทรทัศน์เชิงธุรกิจ แต่เมื่อเจาะลงไปดูในขั้นการปฏิบัติงานในการผลิตรายการพบว่า สถานีโทรทัศน์สาธารณะกลับดำเนินการตามนโยบายอย่างเข้มงวดกว่าสถานีโทรทัศน์ของรัฐ

ทั้งนี้ ผลการศึกษายังพบว่า การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ด้านรูปแบบการรับชม ด้านความถี่ และด้านระยะเวลา มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน เพราะการรับชมในรูปแบบตามผังรายการและการรับชมย้อนหลังมีความแตกต่างกันคือ ผู้รับชมรายการตามผังรายการจะสามารถรับชมได้เพียงรอบเดียวตามที่มีการนำเสนอ แต่การรับชมย้อนหลังผู้รับชมสามารถรับชมได้หลายครั้ง หรือย้อนดูในช่วงตอนที่ไม่วางใจหรือพลาดการรับชมไปได้ ซึ่งรูปแบบการรับชมรายการเช่นนี้สามารถวิเคราะห์ต่อไปได้ด้วยว่า ผู้ที่รับชมมีการติดตามรายการมากเพียงใด เช่นการเป็นแฟนรายการตัวจริง จะมีการรอดูเพื่อจะรับชมรายการขณะออกอากาศตามผังรายการ เพราะบางครั้งการรับชมย้อนหลังอาจจะต้องรอไปก่อน ส่วนความถี่ในการรับชม หากผู้รับชมมีการรับชมบ่อย ๆ ก็จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวจนเกิดเป็นอารมณ์ร่วม การคิดวิเคราะห์ และนำไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกมาได้ ขณะที่ด้านระยะเวลาในการรับชม ผู้รับชมรายการที่มีระยะเวลาในการรับชมมากเท่าไร ก็จะมีซึมซับเรื่องราวในเนื้อได้มากขึ้นเท่านั้น จนเกิดความเข้าใจ ที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์และแสดงพฤติกรรมออกมา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รูปแบบของรายการข่าวและรายการสารคดี มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรมระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ทั้งนี้เพราะรายการข่าวจะเป็นการนำเสนอข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมและประเด็นที่น่าสนใจที่เป็นประโยชน์ต่อผู้คน โดยการนำเสนอจะสามารถแบ่งออกได้หลายรูปแบบ ทั้งในแบบการรายงานข่าวอย่างเป็นทางการ และการรายงานข่าวในลักษณะวิเคราะห์ข่าวหรือเล่าข่าว ด้วยความสั้นกระชับและเข้าใจง่าย แต่ไม่ได้นำเสนอเรื่องราวที่รายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนอย่างลึกซึ้ง ขณะที่รายการสารคดีมีการเจาะลึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในทุกแง่มุม และมานำเสนออย่างละเอียดให้ผู้ชมทราบถึงความเชื่อมโยงกันในแต่ละด้าน ด้วยการร้อยเรียงและใส่เทคนิคประกอบให้ผู้ชมเกิดความเพลิดเพลินในการรับชม ซึ่งรายการทั้ง 2 รูปแบบนี้ จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน แม้ว่าจะมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเหมือนกันก็ตาม ทั้งนี้ การนำเสนอเนื้อหาที่จะนำมาถึงความผูกพันด้านอารมณ์ ด้านความคิด และด้านพฤติกรรมของผู้ชมจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง โดยหากผู้ชมมี

การเปิดรับชมรายการข่าว ผู้ชมจะเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของประชาคมอาเซียนและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน รวมถึงนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้รับทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นจนเกิดความเข้าใจ มากกว่าความรู้สึกผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ขณะที่ผู้ชมมีการเปิดรับชมรายการสารคดี ผู้ชมไม่ได้รับทราบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ อย่างทันทั่วทั้งที่ แต่จะได้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สังคมและวัฒนธรรมของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนที่มีการผูกโยงเรื่องราวของผู้คนในแต่ละพื้นที่เข้าด้วยกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนได้ดีกว่ารายการข่าว

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

5.3.1 การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของรายการสารคดี Spirit of Asia และรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เป็นการนำเสนอเนื้อหา ทั้ง 3 เสาหลัก แบ่งสัดส่วนไปตามวัตถุประสงค์และข้อมูลของแต่ละรายการตามความเหมาะสม ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและกำหนดนโยบายของสื่อโทรทัศน์ในการนำเสนอเนื้อหา

5.3.2 จากความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวมากที่สุด คือ ผู้ดำเนินรายการมีความเชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข่าวตรงประเด็น และการรายงานข่าวมีความสดใหม่ รวมถึงมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ และมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการนำเสนอรายการสารคดี Spirit of Asia มากที่สุด คือ มีแก่นเรื่องที่น่าสนใจ ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน และบทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ รวมถึงมีความน่าสนใจ มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย และมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม ตามลำดับ จะสามารถช่วยให้องค์กรด้านสื่อสารมวลชนนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนา รูปแบบการสื่อสารให้ประชาชนชาวไทยมีความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่อไปได้

5.3.3 การสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผู้ชมจะให้ความสำคัญในด้านความคิดและพฤติกรรม มากกว่าด้านอารมณ์ โดยความผูกพันด้านความคิด คิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็น มากที่สุด และความผูกพันด้านพฤติกรรม สนใจเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้าน และยินดีที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนบ้านในอาเซียนเมื่อประสบปัญหาามากที่สุด ส่วนความผูกพันด้านอารมณ์ อยากเห็นประชาคมอาเซียนร่วมมือกันในทุกด้านมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำข้อค้นพบนี้ไปศึกษาต่อยอดประเด็นการนำเสนอเนื้อหาเพื่อความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนต่อไปได้

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ควรทำการศึกษาวิจัยบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเหมือนหรือแตกต่างกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

5.4.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็น ความพึงพอใจ ทักษะคดี รวมถึงการใช้ประโยชน์จากการรับชมรายการที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อให้ทราบว่าผู้ชมมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

5.4.3 ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนกับประชาชนในประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนนอกจากประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ สมรักษ์. (2555). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและแนวโน้มพฤติกรรมต่อเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรรณิกา รุ่งเจริญพงษ์. (2555). สารคดี: มีสาระและมีดีกว่าที่คุณคิด. *วารสารศาสตร์*, 5(3), 7-40.
- กัมพูชาเปิดเดินรถไฟอีกครั้งหลังหยุดซ่อมนาน 7 ปี. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/252048>.
- กานต์ เขาวินรติชัย. (2554). สื่อมวลชนกับความคาดหวังในวิชาชีพและความต้องการที่มีต่อโครงการพัฒนาบุคลากรซึ่งจัดโดยสมาคมวิชาชีพ. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). สื่อเล็ก ๆ ที่นำไปใช้ในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- การุณันท์ รัตนแสนวงษ์. (2549). ภาษาที่ใช้คือหัวใจของการสื่อสาร. *วารสารวิชาการ*, 9(4), 26-30.
- กิตติมา สุรสุนธิ. (2548). *ความรู้ทางการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติมา ชาญวิชัย. (2558). สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11: การบริหารจัดการ และการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 9(2), 5-17.
- กฤษณ์ท แสนทวิ. (2555). บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวการเมืองของสื่อมวลชนไทย (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลธิดา สายพรหม. (2559). การสร้างสรรค์ข่าวพยากรณ์อากาศทางโทรทัศน์ไทย. *วารสารรามคำแหง*, 35(1), 125-142.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2558). *จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร*. สืบค้นจาก https://www.dopa.go.th/main/web_index.
- ข่าวค่ำ “มิติใหม่ ทั่วไทย”. (2559). สืบค้นจาก <http://program.thaipbs.or.th/EveningNews/episodes/37829>.
- ข่าวดึก Thai PBS. (2559). สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=16X9dx4zxHw>.
- ข่าวเที่ยงไทยพีบีเอส. (2559). สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=I-9Px_90R7I.
- คิติกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/j1WZc1>.
- เครื่องบินรบอินโดนีเซียตกขณะแสดงการบินผาดโผนใกล้เกาะชวา. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/6895>.
- จุฑาทิพย์ จันทรลุน. (2557). การเผยแพร่สารสนเทศของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย. *วารสารอินฟอร์เมชัน*, 21(2), 88-105.

- ฉันทหทัย (อรัญญ์) อาจอ่ำ. (2558). ความแตกต่างหลากหลายในอาเซียน: ข้อเสนอแนวคิดสำคัญในการพัฒนาประชาคมอาเซียน. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 11 เรื่อง ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย* (หน้า 65). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ชาวฟิลิปปินส์ยินดีกับตำแหน่ง “มิสยูนิเวิร์ส 2015”. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/6896>.
- คารุณี ทิพย์กุลไพโรจน์. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความยั่งยืนผูกพันกับความเป็นพลเมืองของนักเรียนไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุสิตา ปรียาพัช. (2555). ความหลากหลายทางชาติพันธุ์กับการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียน. ใน *การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการครั้งที่ 7/55 เรื่องอัตลักษณ์และวิถีทัศน์ของอาเซียนกับความหลากหลายในประชาคมเดียว*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- ดวงกมล บุณสมภพ. (2557). *บทบาทสำคัญของสื่อในการเสริมสร้างการเชื่อมโยงอาเซียน*. สืบค้นจาก <http://th.aectourismthai.com/content1/2251>.
- ถวิลวดี บุรีกุล และรัชติ แสงมเหหมัด. (2555). *ความเป็นพลเมืองในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทันโลก. (2559). *รถไฟความเร็วสูง*. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/Tunlok/episodes/41837>.
- ทัศนีย์ อัครพันธ์. (2556). *ทัศนคติและความพร้อมของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ทศิตา ไชยนา. (2554). *การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสื่อสารมวลชน: กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Thai PBS. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/z9BuFW>.
- ธนศร เจริญเมือง. (2548). *แนวคิดว่าด้วยความเป็นพลเมือง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ธัญชัช วิภาติภูมิประเทศ. (2556). *ความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ. (2554). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อมวลชน (Introduction to Mass Media)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทกานต์ ทองพูน. (2553). *การบริหารการผลิตรายการโทรทัศน์ท้องถิ่นด้านปณิณกะบันเทิงของสถานีเคเบิลทีวีวันเจริญ [KCTV]*. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นายกฯ ทหารเรือ “ออง ซาน ซูจี” ความร่วมมือด้านแรงงาน. (2559). สืบค้นจาก

<http://news.thaipbs.or.th/content/253454>.

นนทรี เหมทานนท์. (2557). รายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับอาเซียนของประเทศอินโดนีเซีย: กรณีศึกษา รายการ “อาเซียน ทุเคย์” ของสถานี “เมโทร ทีวี”. *วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์*, 8(2), 175-197.

น้องนุช ลิ้มตระกูล. (2556). บทบาทสื่อมวลชนไทยในการนำเสนอข่าวสารอาเซียน กรณีศึกษา รายการ *ASEAN Journey*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

บุญเลิศ ศฤกษิต. (2547). ขั้นตอนการจัดทำแผนโครงการสื่อสาร. ใน *เอกสารสอนชุดวิชาการวางแผน และการจัดการงานสื่อสารมวลชน* (หน้า 125). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ. (2555). ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนกลุ่มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขต ภูมิภาคตะวันตกเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประชากร 10 ประเทศอาเซียน สะท้อนผลดี-ผลเสียและความคาดหวัง. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7075>.

พัชรพร ดิวงษ์. (2556). การผสมผสานวัฒนธรรมต่างชาติผ่านสื่อโทรทัศน์. *วารสารนักบริหาร*, 33(1), 87.

พิรงรอง รามสูต, พิมลพรรณ ไชยนันท์ และชนัญสรุ อรณพ ณ อยุธยา. (2554). บทบาทขององค์กร/ สมาคมวิชาชีพสื่อ และมุมมองความคิดเห็นต่อการปฏิรูปสื่อ. *วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา*, 4(1), 63-77.

แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2555). การพัฒนาพลเมืองอาเซียนและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์กรในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. ใน *โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ และนานาชาติ smarts ครั้งที่ 3 เรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน* (หน้า 369-380). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พรชัย ฉันทวิเศษลักษณ์. (2557). การนำเสนอเนื้อหาด้านวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียนใน รายการสารคดีโทรทัศน์ไทย (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

“ฟิลิปปินส์” เตรียมจัดซื้อยุทธโศปกรณ์เพิ่มขีดความสามารถกองทัพ. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/6890>.

ภัททิรา กลิ่นเลขา. (2557). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรูปแบบรายการโทรทัศน์ของ คนพิการทางสายตา (รายงานผลการวิจัย). หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ภัทรภรณ์ ศรีทองแท้. (2557). การกำหนดวาระข่าวสารเพื่อการเปลี่ยนแปลง ศึกษากรณีการ กำหนดวาระไทยพลัดถิ่นผ่านสื่อสาธารณะ. *วารสารบัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์*, 3(2), 19-46.

- ภัสวาลี นิติเกษตรสุนทร. (2546). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ (Introduction to Radio and Television)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์. (2550). *ชุดวิชาการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ หน่วยที่ 1-5 [เอกสารการสอน]* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: ผู้แต่ง.
- มาเลเซียเปิดตัวสายการบินอิสลามแห่งแรก บริการยึดหลักคำสอนตามศาสนา. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/6927>.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2550). *วารสารศาสตร์เบื้องต้น: ปรัชญาและแนวคิด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนฤดี พึ่งจักษ์คลี. (2557). รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของรายการธรรมะในโทรทัศน์ไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(88), 408-429.
- เมียนมาเผยผลสำรวจสำมะโนประชากรมุสลิม พบมีร้อยละ 2. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/254218>.
- รายงานพิเศษ นักอนุรักษ์เร่งช่วยอูรังอุตงในอินโดฯ เสี่ยงขาดอาหารตาย. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7372>.
- รายงานพิเศษ มาเลเซีย: เยี่ยม “โรงเรียนวัด” สอนภาษาไทยให้เด็กมาเลย์. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7085>.
- รายงานพิเศษ มาเลเซีย: อนาคตแรงงานไทยในมาเลเซียหลังเข้าสู่ AEC. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7035>.
- รายงานพิเศษ ร้านอาหารในอินโดฯจ้างผู้บกพร่องทางการได้ยินเป็น พนักงานเสิร์ฟ-พ่อดครัว. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/6934>.
- รายงานพิเศษ สำรวจค่าครองชีพตลาดกลางกรุงจาการ์ต้า อินโดนีเซีย. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7021>.
- รายงานพิเศษ สำรวจ “ถ้ำหลวงสเปียน” ถ้ำก่อนประวัติศาสตร์ในกัมพูชา. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/253076>.
- รายงานพิเศษ สรุปข่าวเด่นปี 58: หมอกควันอินโดนีเซีย ปัญหามุมิภาคอาเซียน. (2558). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/7033>.
- ละเอียดย เจ่มจันทร์ และสายสมร เฉลยภิตติ. (2557). พลเมืองอาเซียน: แนวคิดในการจัดการศึกษาพยาบาลศาสตร์. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(3), 157.
- “ลาว” เลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ-สภา ปชช. ระดับแขวง. (2559). สืบค้นจาก <http://news.thaipbs.or.th/content/251090>.

- วริยา ลำเลิศ. (2557). สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในมิติประชาคมอาเซียน. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 54(1), 1-20.
- วัฒน์ ภูวทิศ. (2559). รูปแบบและบทบาทการนำเสนอเนื้อหาประชาคมอาเซียน: ปัญหา อุปสรรค และการปรับตัวของโทรทัศน์ไทย. *วารสารเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*, 17(2), 76-86.
- วันใหม่ Thai PBS. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/jj9L9K>.
- วิจิตร อาวะกุล. (2525). *เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์แพร่งสรรพสาร.
- วีรประวัติ ทองซอน และทวี สระน้ำคำ. (2558). ผลของบทเรียนบนเครือข่ายที่อาศัยพื้นฐานการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ประชาคมอาเซียน ที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9(1), 139-145.
- ศิวพงศ์ เหมือนพะวงศ์. (2552). *การวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบรายการข่าว ช่วยชาวบ้าน สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศุภรัตน์ ฐิติกุลเจริญ. (2540). *MC111 ทฤษฎีการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภนิธย์ วงศ์ทางสวัสดิ์. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). จาก บก. ถึงบล็อกเกอร์: บทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสารที่อาจถูกปฏิรูป?. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 29, 209-221.
- ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์). (2559). *คนไทยคิดเห็นอย่างไร หลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียนครบ 6 เดือน*. สืบค้นจาก http://bangkokpoll.bu.ac.th/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=15.
- สถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา. (2559). *วงเสวนาอาเซียนระบุพลเมืองอาเซียนจะเข้มแข็งได้ต้องสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของร่วม*. สืบค้นจาก [http://www.radioparliament.net/parliament/view News.php?nid=6206#.WBrdGaLdV8E](http://www.radioparliament.net/parliament/view%20News.php?nid=6206#.WBrdGaLdV8E).
- สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส. (2558). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. 2558*. สืบค้นจาก <http://org.thaipbs.or.th/announce/annualreport>.
- สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส. (2559). *แผนการจัดทำรายการ ส.ส.ท. ประจำปี พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก <http://org.thaipbs.or.th/announce/manageplan>.
- สถาพร ปิ่นเจริญ. (2547). การบริหาร: การสร้างแรงจูงใจในที่ทำงาน. *วารสาร มจร. วิชาการ*, 8(14), 45-50.
- สมิต สัจฉกร. (2547). *องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- สิงห์ สิงห์ขจร. (2558). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการรับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชน กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารสารสนเทศ*, 14(1), 100.

- สุปรีดี สุวรรณบุรณ์. (2557). บทบาทของวิทยุและวิทยุโทรทัศน์. สืบค้นจาก <http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/Chapter9.html>.
- สุนนตรี ประจวบเหมาะ. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประชาคมอาเซียน. ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพิชญ์ ดวงคำสวัสดิ์. (2554). การบริหารองค์กรสื่อทางเลือกใหม่: ทีวีดาวเทียมและเคเบิลทีวี: กรณีศึกษา หน่วยธุรกิจ GMM Broadcasting. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ สนธิราษฎร์. (2539). การวิเคราะห์เนื้อหาข่าว ศึกษาเฉพาะข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์. (2554). ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556). บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย”. สืบค้นจาก http://www.royin.go.th/?page_id=15521.
- สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์. (2558). หน้าที่พลเมืองและวัฒนธรรมไทย. สืบค้นจาก http://hq.prd.go.th/plan/ewt_news.php?nid=3036.
- Spirit of Asia. (2558 ก). ตอน สวนสนุกใต้ท้องทะเล. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/1hPfN5>.
- Spirit of Asia. (2558 ข). วิถีถิ่น เสน่ห์สถาปัตยกรรมลาคินแห่งเอเชีย. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/v8krpD>.
- Spirit of Asia. (2558 ค). ไอตา ขนผิวน้ำแห่งลุ่มดอน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/crCJCp>.
- Spirit of Asia. (2558 ง). เนื้อแท้แห่งพุกาม. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/x7jXBZ>.
- Spirit of Asia. (2558 จ). จินพารานากันในกลิ่นต้น. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/v8sxxw0>.
- Spirit of Asia. (2558 ฉ). ขนเผ่าลี้ภัยในรัฐชิน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/9YZXq6>.
- Spirit of Asia. (2558 ช). รอยสักล้านนา. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/dhlmAy>.

Spirit of Asia. (2558 ข). รัฐจีนหลังม่านฝน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/a9sEi8>.

Spirit of Asia. (2558 ฉ). บาจาว ชนเผ่ายิปซีทะเล. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/aQDzP5>.

Spirit of Asia. (2559 ก). เมืองผลไม้ของคนปลายน้ำ. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/gvWbve>.

Spirit of Asia. (2559 ข). ไทดำ บนพื้นที่ร่วมวัฒนธรรม. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/eofRiM>.

Spirit of Asia. (2559 ค). ไทพวน เปลี่ยนสนามรบเป็นถิ่นทำกิน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/PYkIxU>.

Spirit of Asia. (2559 ง). ประเทศไทยของไทยสยาม. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/RHyF6p>.

Spirit of Asia. (2559 จ). ไทย-มลายู บนพรมแดนที่มองไม่เห็น. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=cXb5IP_2kVw.

Spirit of Asia. (2559 ฉ). ปอยส่างลอง สีสันในความสงบ. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/DcHsDN>.

Spirit of Asia. (2559 ช). ไทลื้อ ในวันที่พงสาลีต้องเปลี่ยน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.thb/watch/EtiNZw>.

Spirit of Asia. (2559 ซ). เจ้าชายน้อยแห่งไทใหญ่. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/z1g9J9>.

Spirit of Asia. (2559 ฅ). ปอยเมืองปอน. สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/watch/pdKiKs>.

อริสา แดงเอียด. (2552). การบริหารเพื่อการพัฒนาสถานีวิทย์โทรทัศน์รัฐสภาผ่านดาวเทียม.

รายงานโครงการเฉพาะบุคคลปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อาเซียนแก้ปัญหาเสาตึดยกแก๊งค์ผู้เสพยาบ้า-ไอซ์เพิ่มขึ้น. (2559). สืบค้นจาก

<http://news.thaipbs.or.th/content/250427>.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2550). สื่อสารมวลชนเบื้องต้น: สื่อสารมวลชน วัฒนธรรมและสังคม

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

“ออง ซาน ซู จี” ถึงตลาดทะเลไทย ชาวเมียนมาจำนวนมากวิ่งกรูต้อนรับ. (2559). สืบค้นจาก

<http://news.thaipbs.or.th/content/253412>.

“ออง ซาน ซูจี” ปาฐกถาพิเศษนักเรียนไทย-เมียนมา. (2559). สืบค้นจาก

<http://news.thaipbs.or.th/content/253441>.

AEC Business Class รู้ทันเออีซี. (2559). สืบค้นจาก <https://program.thaipbs.or.th/AECbusinessclass/episodes/39534>.

Abowitz, K. K., & Harnish, J. (2006). Contemporary discourses of citizenship. *Review of Educational Research*, 76(4), 653-690.

Bloom, B. S., Hastings, J. T., & Madaus, G. F. (1971). *Hand book on formative and summative evaluation of student learning*. New York: McGraw-Hill.

Cohen, B. C. (1963). *The press and foreign policy*. Princeton: Princeton University.

Head, S. W., Spann, T., & McGregor, M. A. (2001). *Broadcasting in America: A survey of electronic media*. Boston: Houghton Mifflin.

Lasswell, H. D. (1948). *The Communication of ideas*. New York: Harper & Brother.

McCombs, M. E., & Shaw, D. C. (1972). The agenda-setting function of mass media.

The Public Opinion Quarterly, 36(2), 176-187.

McQuail, D. (2005). *McQuail's mass communication theory: An introduction* (5th ed.).

London: Sage.

Panksepp, J. (1982). *Toward a general psychobiological theory of emotions*. England:

The Behavioral and Brain Sciences.

Phillip, M. A., & Emery, E. (1978). *Reporting the News*. New York: Basic Books.

Roger, E. M., Hart, W. B., & Dearing, J. W. (1997). Paradigmatic history of agenda-setting

research. In S. Iyengar and R. Reeves (Eds.), *Do the media Govern?*. Thousand

Oaks, CA: Sage.

Wright, C. R. (1959). *Mass communication*. New York: Random House.

Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row.

คำถามสัมภาษณ์เจาะลึก

1. แนวคิดเริ่มต้นรายการ
2. ลักษณะเด่นของรายการ
3. กลุ่มเป้าหมายของรายการ
4. หลักเกณฑ์การคัดเลือกเรื่องราว
5. กำหนดรูปแบบ จัดเรียงลำดับ เนื้อหาในการนำเสนอไว้อย่างไร
6. รายการมีบทบาทในการรวมคนในอาเซียนได้อย่างไร
7. คิดว่ารายการนำเสนอเนื้อหาอาเซียนทำให้คนผูกพันอย่างไร
8. ผลิตรายการแต่ละประเทศในอาเซียนแตกต่างกันอย่างไร
9. คิดว่าการนำเสนอเนื้อหาอาเซียนควรเป็นไปในทิศทางใด
10. เนื้อหาที่จำเป็นและเหมาะสมเกี่ยวกับอาเซียนคืออะไร

แบบสอบถาม

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” โดยนักศึกษาปริญญาโท สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากทุกท่านตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

คำชี้แจง:

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเปรียบเทียบรูปแบบรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ตอนที่ 5 ความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ อื่น ๆ
2. อายุ ☐ 25-30 ปี ☐ 31-35 ปี ☐ 36-40 ปี
3. ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา
☐ ปวส./ อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ อื่น ๆ
4. รายได้ ☐ 15,001 - 25,000 บาท ☐ 25,001-35,000 บาท
☐ 35,001 - 45,000 บาท ☐ 45,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5. ท่านดูโทรทัศน์แบบใด

- () ตามผังรายการ () ดูย้อนหลัง

6. ท่านดูโทรทัศน์บ่อยแค่ไหนใน 1 สัปดาห์

- () ทุกวัน () 1-2 วัน () 3-4 วัน () 5-6 วัน

7. ท่านใช้เวลาในการดูโทรทัศน์นานเท่าไร

- () 1-2 ชั่วโมง/ วัน () 3-4 ชั่วโมง/ วัน () มากกว่า 4 ชั่วโมง/ วัน

8. ท่านดูรายการของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () รายการข่าว
() รายการเด็กและเยาวชน
() รายการสุขภาพ อาหาร ท่องเที่ยว
() รายการวาไรตี้ และเรียลลิตี้
()ละครและภาพยนตร์
() รายการสารคดี
() รายการกีฬา

9. ท่านทราบหรือไม่ว่าประชาคมอาเซียนมีกี่ประเทศ _____ ประเทศ

10. ประเทศใดต่อไปนี้อยู่ในประชาคมอาเซียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () จีน () สิงคโปร์ () เมียนมา () มาเลเซีย
() เกาหลี () กัมพูชา () อินเดีย () ไทย
() อินโดนีเซีย () เนปาล () ฟิลิปปินส์ () ญี่ปุ่น
() บรูไนดารุสซาลาม () ลาว () เวียดนาม () ภูฏาน

11. ท่านนิยมดูรายการที่เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนที่มีเนื้อหาด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ความร่วมมือระหว่างประเทศ
() ส่งเสริมเด็กและเยาวชน
() นโยบายภาครัฐและเอกชน
() ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองและความมั่นคง
() ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจ
() ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสังคมและวัฒนธรรม
() การท่องเที่ยว
() ชีวิตความเป็นอยู่

12. ท่านเคยดู “รายการข่าว” ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนจากรายการใดของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () AEC Business Class รู้ทันเออีซี () ที่นี่ Thai PBS
 () วันใหม่ไทยพีบีเอส () ข่าวค่ำมิติใหม่ ทวีไทย
 () คิวยกกำลัง 2 กับ COMMENTATORS () ทันโลก
 () ข่าวเที่ยง () ข่าวดึก

13. ท่านเคยดู “รายการสารคดี” ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนจากรายการใดของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () Spirit of Asia () ชีวิตไร้พรมแดน
 () ท่องโลกกว้าง () มิติโลกหลังเที่ยงคืน

14. ท่านคิดว่ารายการรูปแบบใดของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่สื่อสารถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนได้ดีที่สุด

- () รายการข่าว () รายการสารคดี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ความคิดเห็น	ระดับความสำคัญ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	4	3	2	1
รายการข่าว				
15. ผู้ดำเนินรายการมีความเชี่ยวชาญ				
16. การรายงานข่าวมีความสดใหม่				
17. การวิเคราะห์ข่าวตรงประเด็น				
18. ภาพประกอบตรงตามเนื้อหา				
19. ฉาก/ดนตรี/ไตเติ้ล ดึงดูดความสนใจ				

ความคิดเห็น	ระดับความสำคัญ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	4	3	2	1
รายการสารคดี				
20. มีแก่นเรื่องที่นำเสนอ				
21. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน				
22. บทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ				
23. มีการเชื่อมโยงเรื่องราวกับบุคคลอย่างน่าสนใจ				
24. ฉาก/ ดนตรี/ ใต้เต็ล ดึงดูดความสนใจ				

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเปรียบเทียบรูปแบบรายการข่าวและรายการสารคดีที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ความคิดเห็น	ระดับความสำคัญ							
	รายการข่าว				รายการสารคดี			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	4	3	2	1	4	3	2	1
25. มีความน่าสนใจ								
26. มีความทันสมัย								
27. มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม								
28. มีเนื้อหาที่มีความหลากหลาย น่าติดตาม								
29. มีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม								
30. มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย								
31. นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ								

ตอนที่ 5 ความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

ความคิดเห็น	ระดับความสำคัญ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอารมณ์	4	3	2	1
32. ท่านอยากเห็นประชาคมอาเซียนร่วมมือกันในทุกด้าน				
33. ท่านรู้สึกยินดีที่จะบอกกับทุกคนว่าเป็นพลเมืองอาเซียน				
34. ท่านรู้สึกมีอารมณ์ร่วมเมื่อฟังเพลงหรือดูการแสดงของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน				
35. ท่านเสียใจทุกครั้งที่ประเทศเพื่อนบ้านมีการสูญเสีย				
36. ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อประชาชนในกลุ่มเพื่อนบ้านอาเซียนไม่ได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียม				
37. ท่านกลัวการตอบคำถามเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน				
38. ท่านไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน				
39. ท่านรู้สึกกังวลใจกับการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในพลเมืองอาเซียน				
40. ท่านจะไม่ทักทายประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านก่อน				
ด้านความคิด	4	3	2	1
41. ท่านคิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งจำเป็น				
42. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติอาเซียน				
43. ท่านเห็นถึงความจำเป็นในการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน				
44. ท่านเข้าใจคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน				
45. ท่านเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้าน				

ความคิดเห็น	ระดับความสำคัญ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
46. ท่านพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน				
47. ท่านสามารถบอกลักษณะการแต่งกายของประเทศเพื่อนบ้าน				
48. ท่านสามารถเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในอดีตได้				
49. ท่านเห็นภาพประเทศเพื่อนบ้านแล้วสามารถบอกได้ว่าเป็นที่ไหน				
ด้านพฤติกรรม	4	3	2	1
50. ท่านสนใจเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้าน				
51. ท่านยินดีที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนบ้านในอาเซียนเมื่อประสบปัญหา				
52. ท่านยอมรับความคิดเห็นของประเทศเพื่อนบ้านที่มีต่อประเทศไทย				
53. ท่านยินยอมที่จะให้ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านสอบถามความคิดเห็น				
54. ท่านติดตามข่าวสารของประเทศเพื่อนบ้านเสมอ				
55. ท่านรับชมการแสดงทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน				
56. ท่านจะร่วมกิจกรรมที่ประเทศเพื่อนบ้านจัดในประเทศไทย				
57. ท่านจะสนับสนุนซื้อสินค้าของประเทศเพื่อนบ้าน				
58. ท่านเคยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน				
59. ท่านสนใจทุกครั้งที่ได้เห็นโปรโมชั่นลดราคาท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน				

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

คำชี้แจง: แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง “การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างประชาชนชาวไทยกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส” เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม โดยกำหนดเกณฑ์ในการพัฒนาความเที่ยงตรง ดังนี้

1 = แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความสอดคล้อง

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือถูกต้องเพียงใด

ข้อคำถาม	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
	สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	
	1	0	-1	
พฤติกรรมกาเปิดรับชมรายการโทรทัศน์				
1. ท่านดูโทรทัศน์แบบใด				
2. ท่านดูโทรทัศน์บ่อยแค่ไหนใน 1 สัปดาห์				
3. ท่านใช้เวลาในการดูโทรทัศน์นานเท่าไร				
4. ท่านดูรายการของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสในรูปแบบใด				
5. ท่านทราบหรือไม่ว่าประชาคมอาเซียนมีกี่ประเทศ				
6. ประเทศใดต่อไปนี้อยู่ในประชาคมอาเซียน				
7. ท่านนิยมดูรายการที่เกี่ยวข้องกับประเทศในอาเซียนที่มีเนื้อหาด้านใด				
8. ท่านเคยดู “รายการข่าว” ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนจากรายการใดของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส				
9. ท่านเคยดู “รายการสารคดี” ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนจากรายการใดของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส				

10. ท่านคิดว่ารายการรูปแบบใดของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่สื่อสารถึงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนได้ดีที่สุด				
ความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอรายการ				
รายการข่าว				
11. ผู้ดำเนินรายการมีความเชี่ยวชาญ				
12. การรายงานข่าวมีความสดใหม่				
13. การวิเคราะห์ข่าวตรงประเด็น				
14. ภาพประกอบตรงตามเนื้อหา				
15. ฉาก/ ดนตรี/ ไตเติล ดึงดูดความสนใจ				
รายการสารคดี				
16. มีแก่นเรื่องที่น่าสนใจ				
17. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน				
18. บทบรรยายสอดคล้องกับภาพประกอบ				
19. มีการเชื่อมโยงเรื่องราวกับบุคคลที่น่าสนใจ				
20. ฉาก/ ดนตรี/ ไตเติล ดึงดูดความสนใจ				
ความคิดเห็นเปรียบเทียบรูปแบบรายการ				
21. มีความน่าสนใจ				
22. มีความทันสมัย				
23. มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับผู้รับชม				
24. มีเนื้อหาที่มีความหลากหลายน่าติดตาม				
25. มีสัดส่วนเวลาในการนำเสนอที่เหมาะสม				
26. มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย				
27. นำเสนออย่างมีจรรยาบรรณ				
ความผูกพันกับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน				
ด้านอารมณ์				
28. ท่านอยากเห็นประชาคมอาเซียนร่วมมือกันในทุกด้าน				

29. ท่านรู้สึกยินดีที่จะบอกกับทุกคนว่าเป็นพลเมืองอาเซียน				
30. ท่านรู้สึกมีอารมณ์ร่วมเมื่อฟังเพลงหรือดูการแสดงของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน				
31. ท่านเสียใจทุกครั้งที่ประเทศเพื่อนบ้านมีการสูญเสีย				
32. ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อประชาชนในกลุ่มเพื่อนบ้านอาเซียนไม่ได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียม				
33. ท่านกลัวการตอบคำถามเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน				
34. ท่านไม่สบายใจเมื่อต้องทำงานร่วมกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน				
35. ท่านรู้สึกกังวลใจกับการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในพลเมืองอาเซียน				
36. ท่านจะไม่ทักทายประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านก่อน				
ด้านความคิด				
37. ท่านคิดว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็น				
38. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติอาเซียน				
39. ท่านเห็นถึงความจำเป็นในการรวมตัวกันของประชาคมอาเซียน				
40. ท่านเข้าใจคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน				
41. ท่านเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ประเทศเพื่อนบ้าน				
42. ท่านพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน				

43. ท่านสามารถบอกลักษณะการแต่งกายของ ประเทศเพื่อนบ้าน				
44. ท่านสามารถเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์กับ ประเทศเพื่อนบ้านในอดีตได้				
45. ท่านเห็นภาพประเทศเพื่อนบ้านแล้วสามารถ บอกได้ว่าเป็นที่ไหน				
ด้านพฤติกรรม				
46. ท่านสนใจเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นใน ประเทศเพื่อนบ้าน				
47. ท่านยินดีที่จะบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อนบ้านใน อาเซียนเมื่อประสบปัญหา				
48. ท่านยอมรับความคิดเห็นของประเทศเพื่อน บ้านที่มีต่อประเทศไทย				
49. ท่านยินยอมที่จะให้ประชาชนในประเทศเพื่อน บ้านสอบถามความคิดเห็น				
50. ท่านติดตามข่าวสารของประเทศเพื่อนบ้านเสมอ				
51. ท่านรับชมการแสดงทางวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อนบ้าน				
52. ท่านจะร่วมกิจกรรมที่ประเทศเพื่อนบ้านจัดใน ประเทศไทย				
53. ท่านจะสนับสนุนซื้อสินค้าของประเทศเพื่อน บ้าน				
54. ท่านเคยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศเพื่อน บ้าน				
55. ท่านสนใจทุกครั้งที่ได้เห็นโปรโมชั่นลดราคา ท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน				

ตารางแสดงการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามและวัตถุประสงค์ (IOC)

ประเด็นที่ต้องการวัด	ข้อความถาม	ระดับความสอดคล้อง			IOC = $\frac{\sum R}{N}$
		สอดคล้อง 1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่สอดคล้อง -1	
พฤติกรรม的开 รับชมรายการ โทรทัศน์	1.	3	-	-	1
	2.	3	-	-	1
	3.	3	-	-	1
	4.	3	-	-	1
	5.	3	-	-	1
	6.	3	-	-	1
	7.	3	-	-	1
	8.	3	-	-	1
	9.	3	-	-	1
	10.	3	-	-	1
ความคิดเห็นที่มีต่อ การนำเสนอรายการ	11.	3	-	-	1
	12.	3	-	-	1
	13.	3	-	-	1
	14.	3	-	-	1
	15.	3	-	-	1
	16.	3	-	-	1
	17.	3	-	-	1
	18.	3	-	-	1
	19.	3	-	-	1
	20.	3	-	-	1
ความคิดเห็นเปรียบ เทียบรูปแบบรายการ	21.	3	-	-	1
	22.	3	-	-	1
	23.	3	-	-	1
	24.	3	-	-	1
	25.	3	-	-	1
	26.	3	-	-	1
	27.	3	-	-	1

ความผูกพันกับ ประชาชนในประเทศ เพื่อนบ้าน ด้านอารมณ์	28	3	-	-	1
	29.	3	-	-	1
	30.	3	-	-	1
	31.	3	-	-	1
	32.	3	-	-	1
	33.	2	1	-	0.67
	34.	2	1	-	0.67
	35.	2	1	-	0.67
	36.	2	1	-	0.67
ด้านความคิด	37.	3	-	-	1
	38.	3	-	-	1
	39.	3	-	-	1
	40.	3	-	-	1
	41.	3	-	-	1
	42.	3	-	-	1
	43.	3	-	-	1
	44.	3	-	-	1
	45.	3	-	-	1
ด้านพฤติกรรม	46.	3	-	-	1
	47.	3	-	-	1
	48.	3	-	-	1
	49.	3	-	-	1
	50.	3	-	-	1
	51.	3	-	-	1
	52.	2	1	-	0.67
	53.	3	-	-	1
	54.	2	1	-	0.67
	55.	2	1	-	0.67

ประวัติเจ้าของผลงาน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวกนกลักษณ์ ธนรักษิตติโชติ

อีเมล nesgafa@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552 นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน
 ชื่อย่อ: นศ.บ. (การสื่อสารมวลชน)
 ภาษาอังกฤษ: Bachelor of Communications Arts
 (MASS COMMUNICATION)
 ชื่อย่อ: B.A. (MASS COMMUNICATION)
 มหาวิทยาลัยเกริก

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด
 สังกัดโปรดิเวเซอร์ รายการสนามข่าว 7 สี

พ.ศ. 2557 – 2558 บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
 ผู้สื่อข่าว เนชั่นทีวี

พ.ศ. 2556 – 2557 บริษัท มีเดีย สตูดิโอ จำกัด
 ผู้สื่อข่าว รายการประเด็นเด็ด 7 สี

พ.ศ. 2554 – 2556 บริษัท ข่าวสด จำกัด
 ผู้สื่อข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวสด

พ.ศ. 2552 – 2554 บริษัท จีเอ็ม มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
 ตำแหน่ง กองบรรณาธิการ นิตยสาร GM

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 7 เดือน มกราคม พ.ศ. 2560

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ทณลักษณ์ จันรักเกียรติ อยู่บ้านเลขที่ 23/195
ซอย พหลโยธิน 57 ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง อนุสาวรีย์
อำเภอ/เขต บางเขน จังหวัด กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10220
เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 5570300884
ระดับปริญญา ☐ ตรี ☒ โท ☐ เอก
หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะ นิเทศศาสตร์
ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/
วิทยานิพนธ์หัวข้อ การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างค่านิยมผู้บริโภคผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย
และช่องทางประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ หอสหพันธ์นิเทศศาสตร์แห่งประเทศไทย

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(ต่อไปนี้จะเรียกว่า “สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มี
กำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้
สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการ
กระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับ
บุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่นๆ
เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณา
ได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหาย
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญานี้โดย
ละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ กนกลักษณ์ ชนวิทย์กิจต์ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(นางสาวกนกลักษณ์ ชนวิทย์กิจต์)

ลงชื่อ อภัย ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อภัย จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์การเรียนรู้

ลงชื่อ ภ- พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤติกา ลีมลาลัย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ ป.ปม สก:เสนา พยาน
(ดร.ปฐมา สตะเวทิน)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร